

HRVATSKARIJEČ

SUBOTICA, 29. LIPNJA 2007. - CIJENA 35 DINARA - BROJ 227

OSNIVAČKA SKUPŠTINA

DEMOKRATSKE ZAJEDNICE HRVATA

Subotica, 24. lipnja 2007. godine

Informativno-politički tjednik, izlazio od 1945. do 1956., obnovljen 2003. COBISS SR-ID 109442828

ISSN 1451-4257

9771451425001

INTERVJU

ĐORĐE ČOVIĆ

SUBOTICA, 22. LIPNJA: OBILJEŽEN DAN DRŽAVNOSTI REPUBLIKE HRVATSKE

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Lazar Baraković (predsjednik),
Dušica Dulić, Zdenko Đaković,
dr. Marija P. Matarić, Pavle Pejčić,
Dražen Prčić, Zvonko Sarić,
Stipan Stantić, Zvonko Tadijan

DIREKTOR:

Zvonimir Perušić

ODGOVORNA UREDNICA:

Jasminka Dulić

POMOĆNIK I ZAMJENIK

ODGOVORNE UREDNICE:

Zvonko Sarić

REDAKCIJA:

Ivan Andrašić (Podunavlje)
Davor Bašić Palković (kultura)
Dušica Dulić (politika)
Dražen Prčić (sport i zabava)
Zdenko Samaržija (povijest)
Nada Sudarević (fotografije)
Željka Vukov (društvo)
Jelena Ademi (tehnički prijelom)

TEHNIČKI UREDNIK:

Thomas Šujić

ADMINISTRACIJA:

Zdenka Sudarević
Ljubica Vujković Lamić

LEKTORICA: Katarina Vasiljčuk

KOREKTOR: Mirko Kopunović

TELEFON: ++381 24/55-33-55
++381 24/55-15-78

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.co.yu

WEB: www.hrvatskarijec.co.yu

TISAK: »Rotografika« doo Subotica

List je registriran kod Tajništva za
informiranje Skupštine AP Vojvodine pod
rednim brojem 73.List je oporezovan PDV-om od 8 posto,
po Službenom glasniku broj 140
od 1. siječnja 2005.CIP - Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad
32+659.3(497.113=163.42)

Tri hrvatske stranke

Na političkom nebu pojavila se još jedna zvjezdica, novoformirana stranka - Demokratska zajednica Hrvata. Nova stranka formirana je prošle nedjelje u Subotici, a prema riječima prvog predsjednika ove stranke Đorđa Čovića, DZH-a će se zalagati za ostvarivanje manjinskih prava Hrvata u Republici Srbiji.

Osnivanje nove stranke najavljeno je prije nekoliko mjeseci, nakon isključenja više dužnosnika iz Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini, kako je navedeno, zbog njihovog »frakcionaskog djelovanja«. Na političkoj sceni sada djeluju tri stranke hrvatske manjine u Republici Srbiji. Je li to neracionalno glede uspjeha ostvarivanja konkretnih prava hrvatske nacionalne manjine - vrijeme će pokazati. Glasovi birača na sljedećim izborima bit će siguran pokazatelj, koliko je uradila novoformirana stranka, kao i druge dvije stranke, a pokazat će i da li birači uopće podržavaju postojanje triju hrvatskih stranaka.

Birači su oni koji potvrđuju rad stranaka, a naš tjednik će aktivnosti triju hrvatskih stranaka predstavljati čitateljima u zavisnosti od njihovih aktivnosti, držeći se i onoga, što je napisao medijski i politički analitičar Cristophoros Christophorou: »Spoznaja o potencijalima medija u širenju informacija i ideja najvećem mogućem broju ljudi nametnula je zahtjev, da mediji djeluju kao pravedni posrednici, odnosno brokeri u službi demokracije«. I ne zaboravimo, prema dokumentima Hrvatskoga novinarskoga društva o medijima u vrijeme izbora, novinari su »pozvani vagati koja je stranka ili osoba ostvarila obećanje, a koja nije, koja je promijenila kurs u odnosu na prošle izbore, koja je iznevjerila svoje birače i u čemu, koja je, moguće, učinila više nego što je obećala itd.«

Ostaje i otvoreno pitanje - opada li broj onih koji se zanimaju za medijske izvještaje i druge oblike političkog komuniciranja. Ako imate dojam da to jest tako, ostaje otvoreno pitanje - je li problem u medijima, publici ili možda u političarima i politici koju promoviraju.

Može zvučati kao šala, kada čujete od nekoga pitanje: »Hoćeš li prvo da čuješ dobru ili lošu vijest?«, ali u životu je obično tako, glede ravnoteže između dobrih i loših vijesti. Za hrvatsku zajednicu je dobra vijest obilježavanje 100. emisije »Zvuci bačke ravnice« na Radio Bačkoj u Baču, koja se emitira na hrvatskom jeziku, a vijest koja brine je odluka Republičke radiodifuzne agencije o nedodjeljivanju regionalne frekvencije Radio Subotici koja emitira i program na hrvatskom jeziku. Reagiralo je Hrvatsko nacionalno vijeće zahtjevom od mjerodavnih državnih tijela, da se poduzme sve kako se hrvatskoj zajednici u Srbiji ne bi ukinulo pravo na informiranje na materinjem jeziku, kao i DSHV priopćenjem, koji je već ranije upozoravao javnost na opasnost od ovakvog ishoda natjecanja za regionalne radijske frekvencije.

Pozitivna rješenja se uvijek mogu pronaći, ako postoji dobra volja za postizanje suglasnosti među različitim mišljenjima.

Z. S.

Attila Szalai

S A D R Ź A J	Nova stranka hrvatske manjine u Republici Srbiji	
	Osnovana Demokratska zajednica Hrvata	5
	Slučaj Radio Subotica	
	Višejezični program ostao bez frekvencije	6,7
	Tamara Obrovac, hrvatska etno-jazz diva	
	Najbolje osjećam ono što govorim na dijalektu	30,31
	Željko Ostrogonac, atletičar subotičkog »Spartaka«	
	Utrka za »euro« normu	43

Svečano obilježena 100. emisija »Zvuci bačke ravnice« na Radio Bačkoj u Baču

Podvig za ugled

*Prva je emisija krenula 28. srpnja 2005. godine, s tendencijom da se nikad ne ukine *
Institucionalna potpora uredništvu nikad nije bila na razini značaja ove emisije*

Uredništvo emisije na hrvatskom jeziku »Zvuci naše ravnice«, koja se već skoro pune dvije godine emitira na valovima Radio Bačke iz Bača, obilježilo je stoto emitiranje. U svečanoj emisiji povodom ovog jubileja, koja je emitirana prošloga četvrtka, 21. lipnja, urednik emisije *Pavle Pejčić* zahvalio je svim suradnicima na ustrajnom radu, a vodstvu Općine Bač i Radio Bačke na potpori koju pružaju.

Prva emisija »Zvuci naše ravnice« na tom je radiju emitirana 28. srpnja 2005. godine. Okosnicu uredništva čine članovi HKPD »Dukat« iz Vajske, a idejni pokretač i inicijator emisije je vlč. *Stipan Bošnjak*, koji je u to vrijeme bio župnik u Plavni, a koji je uživo gostovao u 99. emisiji.

ZASLUGE: Emisija se u potpunosti emitira na hrvatskom jeziku, a programski se sadržaj sastoji od vijesti iz hrvatske zajednice u Vojvodini, uredničkog osvrta i razgovora s gostom, a sve je prožeto hrvatskom tamburaškom glazbom. Emisija se emitira svakog četvrtka od 19 do 20 sati, a može se slušati u krugu od 50-ak kilometara, uključujući i područje Vukovara i hrvatskog dunavskog priobalja.

Svojevremeno je u pokretanju emisije sudjelovalo i tadašnje vodstvo Hrvatskog nacionalnog vijeća, ali definitivno najveće zasluge pripadaju, uz već spomenutog vlč. *Stipana Bošnjaka*, članovima uredništva koji emisiju proizvode

Urednik emisije »Zvuci bačke ravnice« Pavle Pejčić

na volonterskoj razini, bez ikakve institucionalizirane materijalne podrške. Okosnicu uredništva čine, osim urednika Pavla Pejčića, urednik vijesti i voditelj *Ivica Stračinski*, urednica kulture *Marija Vuković* i urednica glazbe *Marija Ihas*.

Imajući u vidu da su vodstva još najmanje dva gradska radija u Vojvodini ponudila hrvatskoj zajednici proizvodnju emisije na hrvatskom jeziku, ali da niti jedna od tih inicijativa za sada nije realizirana, ono što već dvije godine radi uredništvo emisije »Zvuci bačke ravnice« značajan je podvig.

IDEJA: Pozivu na obilježavanje ovog jubileja i gostovanje uživo odazvali su se šef vukovar-

skog ureda Hrvatske matice iseljenika *Silvio Jergović*, predsjednik Zajednice bačkih Hrvata sa sjedištem u Vinkovcima *Zdenko Bundić*, vijećnik HNV-a i predsjednik Inicijativnog odbora za osnivanje Demokratske zajednice Hrvata *Đorđe Čović* i direktor NIU »Hrvatska riječ« *Zvonimir Perušić*, a u emisiju se izravno telefonski uključio i suradnik »Hrvatske

riječi« iz Bačkog Podunavlja *Ivan Andrašić*.

Uz čestitke za upornost i doprinos širenju hrvatskog jezika na tom području, *Silvio Jergović* je u emisiji predložio, kao ideju, da se stupi u kontakt s nekom od vukovarskih radio postaja, koja bi preuzimala emisiju »Zvuci bačke ravnice« i dalje je emitirala, čime bi se čujnost značajno proširila u dubinu srijemskog i slavonskog dijela Hrvatske, gdje također živi veliki broj Hrvata podrijetlom iz Bačke. *Zvonimir Perušić* je rekao kako vjerojatno niti sami članovi uredništva, kao niti hrvatska zajednica u cjelini, nisu u ovom trenutku još svjesni koliko je velik značaj emitiranja ove emisije neprekidno dvije godine, s tendencijom da se ona nikad ne ugasi.

Radio Bačku, kao i druge medije, do kraja godine očekuje privatizacija, ali se suradnici emisije nadaju kako će novi vlasnik također imati sluha za emisiju koja ja, kako se čulo, jedna od najslušanijih na toj radijskoj postaji.

N. V.

Gosti na svečanom obilježavanju jubileja

Poziv na Đakovačke vezove

Gostujući u emisiji »Zvuci bačke ravnice«, šef vukovarskog ureda HMI *Silvio Jergović* najavio je da će na ovogodišnjim Đakovačkim vezovima sudjelovati po dva mlada para iz svake hrvatske udruge iz Vojvodine, u narodnoj nošnji. Bit će to prigoda da prvi put na ovoj velikoj hrvatskoj etno-manifestaciji sudjeluju predstavnici baš svih hrvatskih udruga iz Vojvodine.

► *Neprijatelji vode otvoreni dijalog pod vedrim nebom.*

► *Nije bio čovjek, ali i to je ljudski.*

Dujizmi

► *Sve što je vremenito je i bremenito.*

► *Zadržavam mišljenje. Dobro pamtim.*

Nova stranka hrvatske manjine u Republici Srbiji

Osnovana Demokratska zajednica Hrvata

Za prvog predsjednika stranke izabran Đorđe Čović * Osnivačka skupština održana u Subotici *
Đorđe Čović je naglasio kako će se ova stranka zalagati za zajedništvo u hrvatskoj zajednici i za ostvarivanje manjinskih prava Hrvata u Republici Srbiji

Radno predsjedništvo Osnivačke skupštine DZH-a

Demokratska zajednica Hrvata, nova stranka hrvatske manjine u Republici Srbiji, osnovana je 24. lipnja u Subotici. Za prvog pred-

RAD OSNIVAČKE SKUPŠTINE: Osnivačku skupštinu je otvorio član inicijativnog odbora *Nikola Perušić*, a nakon izbora radnog predsjedništva koje su činili

Na osnivačkoj skupštini bili su nazočni i uzvanici: predsjednik Skupštine Vukovarsko-srijemske županije *Mato Stojanović*, načelnik odjela Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Hrvatske *Marjan Brčić-Kostić*, konzulica Veleposlanstva Republike Hrvatske u Beogradu *Rajka Rajić*, konzuli Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici *Mirela Lucić* i *Tihomir Šilović*, predsjednik Zajednice bačkih Hrvata u Republici Hrvatskoj *Zdenko Bundić*, potpredsjednik Gradskog odbora Lige socijaldemokrata Vojvodine *Stipan Stipić* i član Općinskog odbora Liberalno demokratske partije *Rebert Šebek*.

sjednika Demokratske zajednice Hrvata izabran je *Đorđe Čović*, a na osnivačkoj je skupštini prisustvovalo 137 članova.

Iznoseći prijedlog programa rada DZH-a, *Đorđe Čović* je naglasio kako će se ova stranka zalagati za zajedništvo u hrvatskoj zajednici i za ostvarivanje manjinskih prava Hrvata u Republici Srbiji, a među zadaćama DZH-a bit će prije svega doprinos rješavanju pitanja obrazovanja i informiranja na materinjem hrvatskom jeziku, te službene uporabe hrvatskoga jezika.

Antun Merković, Jasna Sudarević, Stipan Stantić, Petar Vojnić Purčar i Krešimir Banaković, uslijedilo je

Glasovanjem 137 članova usvojen je Statut nove stranke

usvajanje Poslovnika o radu osnivačke skupštine DZH-a, te izbor članova radnih tijela: verifikacijske komisije i kandidacijske komisije. U daljnjem tijeku skupštine, glasovanjem je usvojen Statut Demokratske zajednice Hrvata, a *Antun Merković* je proglasio kako je tim činom osnovana stranka – Demokratska zajednica Hrvata.

Ispred kandidacijske komisije, *Lazar Baraković* je predložio *Đorđa Čovića* za predsjednika stranke, koji je, nakon što je ukratko predstavio svoj životopis, jednoglasno izabran za predsjednika DZH-a. Uslijedio je izbor Predsjedništva stranke i Glavnog odbora stranke, te izbor članova Nadzornog odbora.

PROGRAM RADA DZH-a: Prijedlog programa rada Demokratske zajednice Hrvata predočio je *Đorđe Čović*, istaknuvši kako hrvatska zajednica samo zajedništvom može postići ostvarivanje konkretnih manjinskih prava, a DZH će dati doprinos rješavanju pitanja u području obrazovanja i informiranja na materinjem hrvatskom jeziku, te u području službene uporabe hrvatskoga jezika.

»Demokratskoj zajednici Hrvata su strane bilo kakve ideološke dogme i svaki oblik političkog radikalizma i ekstremizma, bez obzira na njihov predznak. DZH zastupa načelo prava svakog čovjeka na njegovu posebnost i osobnost u skladu s vlastitim uvje-

Za članove Predsjedništva DZH-a izabrani su: *Đorđe Čović, Stipan Stantić, Dragan Hupko, Lazar Baraković, Dejan Matlak, Antun Merković, Mirko Tumbas, Petar Vojnić Purčar, Josip Z. Pekanović, Božo Gojević* i *Ivica Straćinski*.

renjem. Smatramo da je supsidijarnost osnova demokracije. Politika mora potaknuti supsidijarnost gdje god je to moguće i ostvarivo, te stvoriti pravne i druge uvjete za razvitak supsidijarnosti. Načelo solidarnosti je jedan od glavnih temelja našeg rada. Opće dobro i socijalno partnerstvo u temelju su naše socijalne i gospodarske politike. DZH smatra rješavanje problema zapošljavanja svojom temeljnom zadaćom. Programski ciljevi DZH-a su: ostvarivanje pravedne, prosperitetne, uspješne i moralno zdrave hrvatske manjinske zajednice, te društva u kojemu živimo. Lokalna samouprava bi trebala biti temeljna referentna točka, odnosno okvir unutar kojega će se rješavati ekonomski, socijalni i komunalni problemi građana«, rekao je među ostalim *Đorđe Čović*, naglašavajući kako Demokratska zajednica Hrvata ne prihvaća neograničeno isticanje pojedinca, niti bezlični kolektivism.

Z. Sarić

Za članove Glavnog odbora DZH-a izabrani su: *Lajčo Vojnić Zelić, Robert Heđi, Nikola Perušić, Antun Hupko, Jasna Sudarević, Marina Heli, Jasna Matlak, Antun Kovač, Marko Crnković, Zoran Stipančević, Ivica Tumbas, Danijela V. Purčar, Dubravka Kujundžić, Krešimir Banaković, Katica Marković, Niko Mandarić* i *Dario Bošnjak*.

UKRATKO

Uzvratne isprike
dva ju predsjednika

Srbijanski predsjednik Boris Tadić dao je za emisiju Hrvatske radiotelevizije »Nedjeljom u 2« intervju u kojemu se ispričao Hrvatima za nesreće koje su im nanijeli Srbi. »Moje isprike svim pripadnicima hrvatskoga naroda koje je netko učinio nesretnim u ime moga naroda – ja ih upućujem i preuzimam na sebe odgovornost«, rekao je srbijanski predsjednik Boris Tadić za emisiju »Nedjeljom u 2«. Tadić je u intervjuu, govorio i o aktualnom pitanju Kosova, Ratku Mladiću, ali i o budućnosti hrvatsko-srpskih odnosa.

Ispriku predsjednika Srbije Borisa Tadića »svim građanima Hrvatske koje su pripadnici srpskog naroda učinili nesretnim«, kao i uzvratnu ispriku predsjednika Hrvatske Stjepana Mesića »svim Srbima koje su u proteklom razdoblju unesrećili građani Hrvatske«, u ponedjeljak je pozdravio i predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća Branko Horvat.

»Mislim da je takva gesta bila očekivana, i to je samo dokaz da i Srbija i Hrvatska pokušavaju unijeti novi pristup rješavanju međusobnih odnosa i otvorenih pitanja. Osobno sam veoma zadovoljan onim što sam čuo jer to smatram doprinosom stabilizaciji, pomirenju i odagnavanju strahova kojima smo bili izloženi i mi, Hrvati u Srbiji, kao i Srbi s druge strane Dunava, u Hrvatskoj«, izjavio je Horvat za novosadski »Dnevnik«.

Mesić: na izborima
neću podržati
niti jednu od stranaka

Predsjednik Republike Stjepan Mesić kazao je gostujući u HTV-ovoj emisiji »Otvoreno« da prije predstojećih parlamentarnih izbora neće podržati niti jednu od stranaka, već samo projekte za koje smatra da će biti dobri za građane.

»Ja ću biti suzdržan što se tiče podrške samim strankama, ali što se tiče projekata i programa njih ću podržavati bez obzira od koje stranke dolaze«, rekao je Mesić.

Dodao je kako još uvijek očekuje HDZ-ov program, dok je onaj SDP-ovog premijerskog kandidata Ljube Jurčića ocijenio ostvarivim.

Komentirajući svoj odnos s premijerom Ivom Sanaderom Mesić je rekao da se s njim slaže kada je u pitanju Europa i usmjerenje Hrvatske, a razilazi oko gospodarskog uspjeha i razvoja.

Slučaj Radio Subotica

Višejezični program
ostao bez frekvencije

Odlukom RRA ne samo da će na širem području Subotice i pojedinih općina u okruženju prestati informiranje na službenom, srpskom jeziku, već će i pripadnici hrvatske manjine u okolnim naseljima biti uskraćeni za informiranje na svom materinjem jeziku, kaže urednica programa na hrvatskom jeziku Ljiljana Dulić

Odlukom Republičke radiodifuzne agencije od prošloga četvrtka, Radio Subotica, prvi elektronički medij u Srbiji koji je, među ostalim, prije osam godina počeo s emitiranjem svakodnevnog programa na hrvatskom jeziku, izgubio je frekvenciju. Tom odlukom, RRA je oduzela frekvenciju najpoznatijoj javnoj radio postaji u Subotici i široj okolici i dodijelila je »Pannon radiju« koji će program emitirati isključivo na mađarskom jeziku.

Ostavši bez frekvencije, na kojoj je program emitirao 38 godina, Radio Subotica je ostao s minimalnim šansama da bude uspješno privatiziran do konca godine, odnosno da očuva svoju višejezičnost.

ODLUKU OSPORITI: U međuvremenu, kolektiv Radio Subotice poručio je kako ne može prihvatiti takvu odluku i da će ju pokušati osporiti službenim putem, a o svemu će obavijestiti javnost. Sumnju u ispravnost i regularnost odluke RRA-a izrazio je i direktor Radio Subotice Antal Biácsi. On je na skupu zaposlenih Radio Subotice istaknuo kako je riječ o očito političkoj odluci.

»Pretpostavili smo da je moguće da politika nadvlada profesiju, zakon i sve ostalo pa će se donijeti takva odluka. Naravno, to je apsurdno, nelogično i nezakonito rješenje«, rekao je on.

USKRAĆENI I HRVATI: Razočaranje odlukom izrazila je i urednica programa na hrvatskom jeziku Ljiljana Dulić.

HNV: Odlukom RRA umanjuju se manjinska prava Hrvata u Srbiji

Hrvatsko nacionalno Vijeće priopćilo je u srijedu da izražava ozbiljnu zabrinutost povodom odluke RRA o ne dodjeljivanje regionalne frekvencije Radio Subotici. »U svjetlu demokratizacije srbijanskog društva i osiguravanja prava nacionalnih manjina, ova odluka nas je u priličnoj mjeri zatekla i razočarala. Smatramo da ova odluka ne samo da jednoj radio postaji osporava višedecenijsko uspješno djelovanje na polju multietičnosti, već i 'umanjuje' stečena kolektivna prava hrvatske nacionalne zajednice u Srbiji, protivno Zakonu o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina, Okvirnoj konvenciji za zaštitu nacionalnih manjina i drugim međunarodnim i domaćim aktima«, navodi se u priopćenju.

HNV nadalje izražava čuđenje da je ovakva odluka donesena nakon osam godina uspješnog emitiranja svakodnevnog programa na nekoliko jezika, među kojima i na hrvatskom jeziku.

»Poznato da je Radio Subotica jedina radijska postaja u Vojvodini i Srbiji koja svakodnevno emitira program na hrvatskom jeziku, i koji se trenutačno čuje na širem prostoru općine Subotice, Bačke Topole, a na zapad do Sombora, tako da na taj način obuhvaća veliki dio naselja u sjevernoj Bačkoj u kojima žive Hrvati. Smatramo da će posljedice ove odluke biti vrlo negativne za javno informiranje u regiji, jer informiranje pripadnika hrvatske manjine na svom materinjem jeziku skoro da neće postojati«.

Krovno tijelo hrvatske manjine u Srbiji zahtjeva od mjerodavnih državnih tijela Republike Srbije da u pogledu provedbe Sporazuma o zaštiti manjina između Srbije i Hrvatske, poduzme sve kako se hrvatskoj zajednici u Srbiji ne bi ukinulo jedno od osnovnih prava, pravo na informiranje na materinjem jeziku

skom jeziku *Ljiljana Dulić*. »Smatram da će posljedice ove odluke biti vrlo negativne za javno informiranje u regiji kojoj pripadamo, jer, ne samo da će na širem području Subotice i pojedinih općina u okruženju prestati informiranje na službenom, srpskom jeziku, već će i pripadnici hrvatske manjine u okolnim naseljima biti uskraćeni za informiranje na svom materinjem jeziku. Kao što znamo, Radio Subotica je jedina radijska postaja u Vojvodini i Srbiji koja svakodnevno emitira program na hrvatskom jeziku, i koji se trenutačno čuje na širem prostoru općine Subotice, Bačke Topole, a na zapad do Sombora, tako da na taj način obuhvaća veliki

dio naselja u sjevernoj Bačkoj u kojima žive Hrvati. Program Radio Subotice će se svodenjem na lokalnu frekvenciju, za koju se nadamo da ćemo ju ipak dobiti, moći čuti na vrlo ograničenom gradskom prostoru, čime će izgubiti dio slušatelja u okolnim naseljima, gdje živi veliki broj pripadnika hrvatske nacionalne zajednice. Iz ovoga razloga smatram da će ne dodjeljivanje regionalne frekvencije Radio Subotici umanjiti stečena prava pripadnika hrvatske zajednice u Srbiji na informiranje na vlastitom jeziku putem jednog elektroničkog medija«.

J. S.

DSHV: RRA umanjuje stečena kolektivna prava Hrvata

Upovodu odluke RRA o dodjeli regionalne frekvencije 91,5 MHz Pannon radiju, Demokratski savez Hrvata u Vojvodini podsjeća da je upozoravao domaću i međunarodnu javnost na opasnost od ovakvog ishoda natječaja.

»RRA ne samo da praktično ukida Radio Suboticu, najslušaniji gradski medij, već i 'umanjuje' stečena kolektivna prava hrvatske nacionalne zajednice na području Subotice, protivno Zakonu o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina, Okvirnoj konvenciji za zaštitu nacionalnih manjina i drugim međunarodnim i domaćim aktima«, navodi DSHV, ističući da će tako ovdašnjim Hrvatima biti onemogućeno organiziranje radijskog programa na hrvatskom jeziku, a u korist radijske postaje koja je osnovana sredstvima mađarske vlade kroz različite donacije.

DSHV naglašava da ovu odluku RRA ne treba promatrati izolirano, već kao dio u nizu krajnje upitnih odluka donesenih u posljednjih mjesec dana zbog kojih trpe svi građani Subotice. »Te odluke će imati dugoročne posljedice po grad. Zamjena dotrajale zgrade 'Minerve' za 7 puno vrijednijih poslovnih prostora, započinjanje rušenja zgrade Narodnog kazališta, koja je simbol Subotice«, navodi DSHV i postavlja pitanje zašto jedan lokalni koalicijski partner donosi odluke bez konsultacija s političkim partnerima u lokalnoj zajednici.

DSHV zaključuje kako se nameće konstatacija da ove odluke nisu mogle biti donesene bez pomoći republičke vlasti.

UKRATKO

Polt: Nadgledana neovisnost za Kosovo

SAD drži da je kompromis o Kosovu već postignut, a to je nadgledana neovisnost, kazao je u utorak u Beogradu američki veleposlanik Michael Polt, ocjenivši da je plan za rješavanje statusa Kosova specijalnog izaslanika UN-a Martija Ahtisaarija sličan Marshallovu planu jer nudi racionalno rješenje za probleme.

Na predavanju u povodu 60. obljetnice Marshallova plana Polt je objavio da će ostvarivanje prava manjina na Kosovu vojno i politički nadgledati međunarodna zajednica.

Polt je pozvao Srbiju da se okrene budućnosti tako što će potpuno riješiti pitanje suradnje s Haaškim tribunalom i prihvatiti neovisnost Kosova.

»Stajalište Amerike je poznato. Mi nemamo to stajalište zato što mrzimo Srbe ili zato što ne poštujemo Srbe, nego zato što vas poštujemo«, rekao je Polt.

»Vjerujemo da je kompromis o Kosovu već postignut. Kosovski Albanci traže apsolutnu neovisnost. Srbija kaže: 'Mi apsolutno odbijamo dati neovisnost Kosovu.' U sredini je nadgledana neovisnost, koja je modificiran oblik neovisnosti«, precizirao je Polt.

Ne namjeravam se ispričati Vatikanu

Glavna haška tužiteljica Carla del Ponte izjavila je u utorak u Bruxellesu da se ne namjerava ispričati ni franjevcima ni Vatikanu zbog svoje dobrih njezinih tvrdnji da se general Ante Gotovina skrivao po samostanima.

»U slučaju Gotovine, postojale su informacije da se nalazio u samostanima. Nakon toga uhićen je na Kanarskim otocima, ali to ne negira da se on ranije nalazio u samostanima«, rekla je Carla del Ponte u raspravi na Vanjskopoličkom odboru Europskog parlamenta.

»Ne smatram da se moram ispričati Vatikanu«, rekla je.

Na pitanje socijalističke zastupnice iz Belgije Veronique de Keyser o »nedavnom sastanku hrvatskih profesora prava koji su oštro kritizirali Haški sud«, a budući da je Hrvatska zemlja kandidat za članstvo, »što bismo mi u EU trebali učiniti s obzirom na našu politiku uvjetovanosti«, Carla del Ponte je rekla da je u »Hrvatskoj postupak protiv Gotovine politički osjetljiv, jer ga puno ljudi smatra herojem koji je vodio oslobodilački rat«.

Sonta: Tko još radi za 5 – 6 tisuća dinara mjesečno?

Djelatnice u knock-downu

»Novitetov« pogon u Sonti radi punim kapacitetom, često i prekovremeno, uz više no bijedne nadnice uposlenika * Podjela plaća za travanj izazvala revolt djelatnica * Za budućnost se ne plaši samo direktor * Hoće li promjena vlasnika, odnosno preprodaja »Novitetova« pogona u Sonti donijeti boljitak uposlenicima

Piše: Ivan Andrašić

Osamdesetih godina prošloga stoljeća građani i gospodarstveni subjekti Sonte svojim su sredstvima izgradili i opremili proizvodnu halu, tekstilna tvrtka »Novitet« iz Novog Sada dopremila je strojeve, te dala potrebne rukovodeće kadrove i uz angažman osamdesetak djelatnica

losti obustavljena. Nakon odlaska vojske »dogodila nam se« hiperinflacija i »ničim izazvane sankcije«, koje su nam gospodarstvo srušile na ništicu.

REAKTIVIRANJE PROIZVODNJE: »Novitet« je jedno od rijetkih poduzeća iz tekstilne grane koje je polovicom devedesetih

Kako se proizvodnja povećavala, nadnice su padale, a raslo je nezadovoljstvo djelatnica. Proizvodnja je normirana tako, da su i najbolje djelatnice jedva prebacivale polovicu norme, prosječne mjesečne zarade su pale ispod 100 eura, a kašnjenja isplata postala su redovita i sve dulja.

koja datira još od početka gradnje proizvodne hale.

Odgovor na pitanje hoće li ove i dalje vrijedne djelatnice dočekati boljitak, pokušali smo dobiti od direktora »Noviteta«, dipl. ing. **Aleksandra Petrovića**. »Naša tekstilna industrija zapala je u velike dubioze, a 'Novitet' je jedno od rijetkih poduzeća koje se uspjelo iščupati iz kandži krize. Lagano ali sigurno, izlazimo na europsko tržište, što možemo nazvati velikim uspjehom, a u posljednje vrijeme postizemo i dobru cijenu. O prodaji našega pogona u Sonti pregovarano s partnerom iz Francuske, no ni do danas od njega nismo dobili jasnu potvrdu o namjerama kupovine. Čim budemo imali sigurne i jasne informacije, one će biti dostupne ne samo našima uposlenicima, nego i javnosti. Uposlenost naših kapaciteta je maksimalna, a za 75 do 80 posto naših proizvoda osiguran je plasman na ino-tržište. Financijski efekti plasmata naše robe na europsko tržište više su nego dobri, a najslabiji su kad radimo za našega vlasnika, odnosno za njegovo poduzeće 'Zekstra'. Uposlenici to ne znaju, njih pogađa kašnjenje plaća, njih pogađaju male nadnice i ne znam što sve ne. Trebali bi imati razumijevanja za sve ovo, neka se samo osvrnu oko sebe, pa će vidjeti tko i koliko je plaćen. Uostalom, tko nije zadovoljan, slobodno može otići, nitko nikoga ne zadržava silom u našem poduzeću«, kaže za »Hrvatsku riječ« direktor Petrović.

S druge strane, nitko od nezadovoljnih djelatnica nije htio ili nije smio imenom i prezimenom stati iza onoga što govore, ali samo međusobno. Jest da su norme strahovito velike, jest da su nadnice nepodnošljivo male, ali strah za golu egzistenciju, strah da se ne ostane bez posla jači je od svega. ■

»Novitet« je jedno od rijetkih tekstilnih poduzeća koje se uspjelo iščupati iz kandži krize: direktor Aleksandar Petrović

iz mjesta zaživio je pogon ovoga poduzeća u Sonti. Tadašnje čelnstvo MZ Sonta, vrijeme je pokazalo iz samo njima znanih razloga, ovaj objekt je bez nadoknade uknjižilo u vlasništvo novosadskoga »Novitetak«. Novopečene tekstilne djelatnice predano su radile, brzo se obučile i proizvodnja je krenula. Sonćanke, vrijedne djelatnice radile su svojski, norma je prebacivana kao od šale. Prvi problemi nastali su dolaskom ratnih godina. Novi, automatski strojevi odvezeni su u Novi Sad, u proizvodnu halu uselile su se pričuvne postrojbe JNA, tako da je proizvodnja u cijeloj

uspjelo reaktivirati proizvodnju. U sonćanski su pogon vraćeni strojevi, ali ne oni automatski koji su odvezeni, nego stari, mehanički. Od automatskih su ostale jedino norme, koje, dakako, djelatnice nisu niti slučajno uspijevale postići. Danas, dvadesetak godina kasnije, a poslije privatizacije poduzeća, pogon radi »punom parom«. Novi je vlasnik napravio upliv na europsko tržište, većina onoga što se proizvede u Sonti za ino-kupca je. Tijekom prošle i ove godine često se radilo prekovremeno, subotom, nerijetko se odrađivalo i dvanaestosatno radno vrijeme.

TRAVANJSKA PLAĆA: Pravi knock-down za djelatnice bila je travanjska plaća, isplaćena 8. lipnja, koja je kod većine iznosila oko 6000 dinara. U cijeloj toj storiji najgrotesknija i najžalosnija je nemoć sindikata, koji i dalje uredno snabdijeva uposlenike zimnicom. Posljednja nada djelatnica u boljitak je nagoviještena preprodaja sonćanskoga pogona vlasniku francuske modne kuće »Apostrophe«. No, kako je to već kod nas običaj, zapelo je oko papirologije. Ono što je trebalo biti jednostavno, iskomplciralo se zbog nesredene dokumentacije

U organizaciji udruge »Krov« održana tribina o problemu nezaposlenosti

Skrb za mlade je prioritet

Mladi vjernici trebaju se voditi rečenicom: »Traži pa ćeš dobiti« * Mobilnost pri poslu je potpuno prirodna pojava * Potpora stvaranju baze podataka mladih kadrova naše zajednice

Povodom objavljivanja prvog broja lista za mladež »Kužiš?!«, koji se bavio pitanjem nezaposlenosti, osnivač lista udruga hrvatske mladeži »Krov« organizirala je tribinu na istu temu, kako bi se otvorio dijalog unutar hrvatske zajednice, te kako bi se krenulo u rješavanje problema nezaposlenosti mladih. Razgovor s gostima tribine *Antunom Bašićem, Josipom Ivanovićem i Davorom Vidišem* vodio je *Nikola Perušić*, a osim njih za dobro je raspoloženje bio zadužen i Vokalno instrumentalni sastav »Proroci«, koji je tribinu obogatio veselim pjesmama. Skup je otvorila predsjednica udruge »Krov« *Olga Perušić*, koja je od gostiju zatražila pojašnjenje nekoliko pitanja: skrb za mlade i studente, suradnja s tvrtkama većinskog hrvatskog kapitala, te pozitivni primjeri zapošljavanja iz prakse.

nika, mi nismo od tih, jer u našem poduzeću volimo imati pripravnike i naučiti ih radu, koji ni malo nije lak. Također ih nastojimo naučiti lojalnosti i prihvaćanju pravila ponašanja koja tu važe. Osim navedenog mora se poznavati operativan rad na računalu, te engleski, a sad već polako i mađarski jezik, ako se želi raditi u komercijali. Od mladih se očekuje agilnost i kreativnost, kako bi bili snalažljivi djelatnici, spremni na predlaganje rješenja«, pojasnio je Antun Bašić. Citirajući dio teksta »Nove generacije: između želja i mogućnosti«, objavljen u prvom broju lista za mladež »Kužiš?!«, Bašić je prokomentirao kako on potječe iz religiozne obitelji i naglasio je kako mu se nikad nije sviđalo kada bi se reklo: »Bit će kako Bog da«. On drži da treba vjerovati u Boga i nadati se dobrom, ali je napomenuo kako se mladi vjernici trebaju

resor gospodarstva, koji ide, prema riječima Ivanovića, jednom immanentnom logikom trendova globalizacije.

»Postojale su mnoge inicijative HAD-a za oformljivanje mreže gospodarstvenika, rad na tom području značajan bi bio i zbog udruge hrvatske zajednice koje imaju vrlo skromne kadrovske

uposlenike. Osim toga, morate biti uporni. Uzmite primjer *Božidara Delića*, koji je 17 puta predavao svoj CV dok nije dobio posao. Svake godine stipendira se četrdeset studenata odavde, koji dolaze na studij dobrog znanja«, kaže Davor Vidiš. Pitanje »veza« pri zapošljavanju je pozitivno, no ako se negdje zaposli rođak ili pozna-

Tema tribine je zainteresirala mladež

Sudionici tribine o problemu nezaposlenosti

PRAKSA: Konkretno primjere iz prakse mladi su mogli dobiti od direktora poduzeća »Rotografika«, koji je problemu nezaposlenosti pristupio iz svog vlastitog primjera, istaknuvši kako onaj tko želi raditi, treba i pokušati na vrata, te pokazati svoje znanje.

»Pri upošljavanju uvijek najprije tražimo znanje. Znam kako mnoge tvrtke traže mladog i iskusnog rad-

voditi drugom rečenicom: »Traži pa ćeš dobiti«.

INVESTIRANJE U MLADE: Mlade je ispred Hrvatskog nacionalnog vijeća pozdravio Josip Ivanović, koji je istaknuo kako je tema izuzetno aktualna i kako mu je zadovoljstvo što može o tome s mladima razgovarati. Od osnutka HNV-a definiran je, osim četiri područja djelovanja Vijeća, i

potencijale. Očekujemo uključivanje mladih i kako bi organizirali tečajeve, što nije trajno rješenje, ali je polazna točka u rješavanju«, naglasio je Josip Ivanović. Pohvalivši tekstove lista za mladež »Kužiš?!«, obuhvatnost problema nezaposlenosti od globalnih razmjera do regije, obuhvaćajući pri tom globalizaciju i situaciju u tranziciji.

DIPLOMATSKI: U Europi je potpuno normalno ići raditi u drugu zemlju kako bi ljudi riješili egzistencijalne potrebe, rekao je mladima generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici Davor Vidiš.

»Posao vas prisiljava na mobilnost, stoga je bitno planirati da radite ono što volite. U ranoj dobi svatko si može dopustiti eksperimentiranje, ali pri tome se mora naučiti kako se obući i ponašati na intervjuu, točno što upisati u CV, tj. kako se prezentirati. Uvijek se, također, treba postaviti i u obrnutu situaciju. Zamislite što biste vi sve očekivali kada biste primali

nik, a on je lijenčina, tad će onaj tko ga je primio biti u velikom problemu. Generalni konzul je istaknuo kako se »veze« razlikuju u privatnoj i javnoj instituciji, pa je tako u Ministarstvu vanjskih poslova i europskih integracija Republike Hrvatske ona »legalizirana«, jer pri predavanju zamolbe morate doći s dvjema preporukama.

ZAKLJUČAK: Hrvatska se zajednica mora bazirati na pružanje obuke mladima kako bi se mogli osloniti na potrebna znanja i vještine i na taj način investirati u mladež. Potreba za sagledavanjem i snimanjem ljudskih resursa u hrvatskoj zajednici postojala je još od ranije, kako bi se mogli planirati ti resursi i usmjeravati mladi. Prema riječima Josipa Ivanovića, Hrvatsko nacionalno vijeće želi podržati inicijativu udruge »Krov« u stvaranju baze podataka mladih kadrova naše zajednice.

H. R.

Đorđe Čović, predsjednik novoformirane stranke – Demokratske zajednice Hrvata

Nema brzih rješenja problema

DZH želi sačuvati baštinu hrvatske manjinske zajednice, koja treba ravnopravno oblikovati društveno-politički život u Republici Srbiji zajedno s većinskim narodom i ostalim manjinskim nacionalnim zajednicama * S obzirom da smo stranku tek formirali, čeka nas usmjeravanje svojih snaga i rada kroz projekte i programe

Razgovor vodio: Zvonko Sarić

Đorđe Čović se politikom aktivno počeo baviti 1997. godine u DSHV-u. Obnašao je dužnost dopredsjednika ove stranke, počevši od 2002. godine. Ujedno je i vijećnik Hrvatskog nacionalnog vijeća, a obnašao je i dužnost zamjenika pokrajinskog tajnika za propise, upravu i nacionalne manjine u Izvršnom vijeću AP Vojvodine. Iz DSHV-a je isključen ožujka ove godine, a na osnivačkoj skupštini izabran je za predsjednika Demokratske zajednice Hrvata. Đorđe Čović završio je poslijediplomski studij na Ekonomskom fakultetu u Subotici, priprema obranu magistarskog rada, a svoje slobodno vrijeme posvećuje radu u novoj hrvatskoj stranci čiji je predsjednik.

HR: Kao predsjednik Inicijativnog odbora sazvali ste osnivačku skupštinu Demokratske zajednice Hrvata. Što Vas je potaknulo na takav korak?

Inicijativa za osnivanje nove hrvatske stranke javila se prije tri mjeseca, kada su se dogodile velike promjene u Predsjedništvu Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini. Polovica članova Predsjedništva DSHV-a bila je nezadovoljna nekim stavovima i odlukama koje je donosilo Predsjedništvo, a te odluke su dogovarane u krugu od dvoje-troje članova Predsjedništva. Dakle, mnoge odluke su donošene bez znanja samog Predsjedništva. Zbog toga smo se odlučili osnovati novu hrvatsku stranku. Teško smo se odlučili na taj korak, ali morali smo skupiti snagu i odvažnost, kako

OSNIVAČKA SKUPŠTINA

DEMOKRATSKE ZAJEDNICE HRVATA

bismo izašli na pravi put i vjerujem da ćemo u dogledno vrijeme uz podršku članstva i budućih članova naše stranke ostvariti zacrtane ciljeve koji su pred nama.

HR: Izabrani ste za predsjednika nove hrvatske stranke. Koje će biti najvažnije zadaće stranke čiji ste predsjednik?

Izbor za predsjednika Demokratske zajednice Hrvata predstavlja za mene čast i obvezu. Nadam se da ću uz pomoć članova izabranog Predsjedništva DZH-a i Glavnog odbora stranke, kao i članova stranke riješiti sva ona pitanja koja tište hrvatsku zajednicu, a sva ta pitanja treba rješavati kroz jednu širu raspravu. DZH želi sačuvati baštinu hrvatske manjinske zajednice, koja treba ravnopravno oblikovati društveno-politički život u Republici Srbiji zajedno s većinskim narodom i ostalim manjinskim nacionalnim zajednicama. DZH smatra da je supsidijarnost osnovica demokracije. Nastojat ćemo prije svega rješavati pitanja obrazovanja i informiranja na materinjem hrvatskom jeziku, mnogo je još pitanja od životne važnosti za hrvatsku zajednicu, a s

obzirom da smo stranku tek formirali, čeka nas usmjeravanje snaga i rada kroz projekte i programe. Nema brzih rješenja problema.

HR: Koliki je udio mladih u radu DZH-a?

Vidjeli ste koliko je puno mladih bilo na osnivačkoj skupštini. Usvojili smo i program rada kojim se predviđa uključivanje što više mladih u razne naše aktivnosti. Pokušat ćemo kroz razne projekte animirati mlade, a zajedničkim ćemo radom pokušati rješavati aktualne probleme mladih. U vremenu koje je pred nama nastojat ćemo angažirati što više mladih u rad stranke, a istaknuo bih činjenicu da i samo rukovodstvo DZH čine većinom mladi i oni srednje dobi. O problematiki mladih i njihovom uključivanju u rad vodit ćemo mnogo više računa, nego što je to bio slučaj u stranci čiji sam bio član donedavno.

HR: Demokratska zajednica Hrvata je treća hrvatska politička stranka u Republici Srbiji. Po čemu će se DZH razlikovati od drugih dviju hrvatskih stranaka – DSHV-a i HBŠS – i što će DZH uraditi za boljitak hrvatske zajednice?

U svome radu DZH će se zalagati za integraciju hrvatske zajednice, kao snaga hrvatske zajednice vođena idejom zajedništva, a načelo solidarnosti je jedan od glavnih temelja promišljanja i rada naše stranke. Mislim da su to specifične odlike DZH-a, a zalagat ćemo se za promoviranje hrvatske zajednice na lokalnoj, pokrajinskoj i republičkoj razini. Za ovo kratko vrijeme od kada je formiran inicijativni odbor za osnivanje stranke, u DZH se učlanilo više od dvije stotine članova i smatram da je time postavljen dobar temelj za daljnji rad. Glavna naša snaga je u zajedništvu i kroz zajednički rad nastojat ćemo animirati što veći broj pristaša i simpatizera DZH-a. Nadam se da ćemo uspjeti i na lokalnim i na pokrajinskim izborima ostvariti značajnije rezultate. Na budućim izborima oprobati ćemo našu snagu, a glasovanje birača će pokazati koliko smo uspjeli uraditi do izbora koji predstoje.

HR: Iz DSHV-a je već stigla najava da s DZH-om suradnja ne dolazi u obzir. U kojoj mjeri mislite ostvarivati suradnju s drugim

političkim strankama na lokalnoj, pokrajinskoj i eventualno državnoj razini?

Ne čudi me spomenuti stav DSHV-a glede moguće suradnje, ali kao što sam rekao i na osnivačkoj skupštini, DZH ne interesira otrovne strelice koje se upućuju iz DSHV-a. Nas zanima rad i ostvarenje rezultata, a tako će biti i ubuduće. Nećemo dozvoliti da nas ometaju izjave koje nisu u interesu hrvatske manjinske zajednice. Što se pak tiče ostalih stranaka, naglašavam da smo otvoreni za dijalog i moguću suradnju.

HR: Imate li kontakte s nekim političkim strankama u Hrvatskoj?

Ostvarili smo niz kontakata s raznim institucijama iz naše matične države, a uspostavljat ćemo i dalje nove kontakte i njegovati one već ostvarene. Kroz sve te razgovore iskazuje se jedna konstanta koja ukazuje kako se samo upornim radom može ostvariti cilj.

HR: Zbog čega ste prije nekoliko mjeseci isključeni iz DSHV-a, stranke u kojoj ste obnašali dužnost dopredsjednika i zbog čega ste nešto kasnije razriješeni dužnosti

pomoćnika pokrajinskog tajnika za propise, upravu i nacionalne manjine Autonomne Pokrajine Vojvodine?

Isključen sam iz DSHV-a 6. ožujka ove godine odlukom koja je donesena na sastanku Predsjedništva na kojemu nisam bio nazočan, jer nisam bio ni pozvan na taj sastanak. Sama ta činjenica govori o ozračju sastanka na kojemu sam isključen iz stranke. Moje je mišljenje da je razlog mog isključenja bio, što sam ranije postavio neka pitanja u svezi trošenja novca koji je DSHV trošio ili trebao trošiti u ime hrvatske zajednice. Iznio sam nekoliko zamjerki glede toga i na Predsjedništvu i na Vijeću stranke, nakon čega je slijedilo moje isključenje iz stranke. Valjda su me htjeli na taj način ušutkati. Na dužnost pomoćnika pokrajinskog tajnika za propise, upravu i nacionalne manjine izabran sam u ime DSHV-a i kada sam isključen iz stranke, uslijedila je inicijativa DSHV-a da budem razriješen s te dužnosti, što se i dogodilo koncem ožujka.

HR: Vijećnik ste Hrvatskog nacional-

nog vijeća. Kako ocjenjujete dosadašnji rad ove institucije?

HNV je veoma važna institucija hrvatske zajednice u Republici Srbiji, jer je HNV zadužen skrbiti o obrazovanju, informiranju, službenoj uporabi jezika i kulturi, dakle skrbiti o ostvarivanju konkretnih prava hrvatske manjinske zajednice. Smatram da se sjednice rijetko održavaju i zbog toga se rijetko i raspravlja o važnim pitanjima, a često važna pitanja nisu ni na dnevnom redu. Pitanja koja su od životne važnosti za hrvatsku zajednicu trebaju rješavati vijećnici, raspravom na sjednicama, i pri tome donositi odluke. Izbori za novi saziv HNV-a slijede i DZH će se angažirati na tim izborima. Nadam se da ćemo na tim izborima osvojiti nekoliko vijećničkih mandata i tako dati naš doprinos radu HNV-a.

HR: Što je Vaše mišljenje o prijedlogu izmjena i dopuna Odluke o izboru u Skupštinu Vojvodine, koji osigurava mandate u pokrajinskom parlamentu pripadnicima nacionalnih manjina?

Glede prijedloga izmjena i dopu-

na Odluke o izboru u Skupštinu Vojvodine podržavam takvu inicijativu, kojom se predviđa 12 zagwarantiranih zastupničkih mandata nacionalnim manjinama u Vojvodini. Tih 12 zastupnika bi se biralo s lista manjinskih zajednica. Od tih 12 mandata se predviđaju 2 zagwarantirana zastupnička mjesta za predstavnike hrvatske manjinske zajednice, što je ipak premalo, prema broju Hrvata koji žive u Vojvodini, ali ovim prijedlogom zastupnike će birati i birači u većim gradovima i tu će se DZH angažirati na sljedećim izborima.

HR: Republička radiodifuzna agencija odlučila je ne dodijeliti regionalnu frekvenciju Radio Subotici. Na ovoj radio postaji emitira se i program na hrvatskom jeziku. Znači li takva odluka gašenje radijskog informiranja Hrvata na materinjem jeziku?

Takva odluka Republičke radiodifuzne agencije nije u skladu s potrebama hrvatske zajednice u Subotici koja je brojna. Ovom se odlukom ukidaju već stečena prava na informiranje na materinjem hrvatskom jeziku, što nije u duhu demokracije.

Subotica treba imati jednu radio postaju na kojoj će se čuti i hrvatski jezik. U tom smjeru, u vremenima koja su pred nama, trebala bi se donijeti dopuna ove odluke, kojom bi se omogućilo emitiranje programa na hrvatskom jeziku na nekoj od subotičkih radio postaja. Nadam se da će rješavanju ovog problema pridonijeti i dužnosnici HNV-a.

HR: Kakvo je Vaše mišljenje o planu HNV-a glede formiranja jednog gimnazijskog odjela društveno-jezičnog smjera na hrvatskom jeziku u Gimnaziji »Svetoazar Marković« u Subotici?

Pozdravljam ovu inicijativu HNV-a. Činjenica je da svake godine brojni svršeni srednjoškolci iz Vojvodine odlaze na studij u Republiku Hrvatsku. Ta činjenica dovoljno govori i treba što prije krenuti s formiranjem odjela na hrvatskom jeziku u Gimnaziji, čime se pridonosi formiranju cjeline sustava obrazovanja na materinjem jeziku, ali smatram da je glede ovog pitanja trebala biti otvorena šira rasprava koja bi pridonijela definiranju ove problematike.

Status registriranih poljoprivrednih gazdinstava

Veća prava nego obveze

Što mogu ove godine očekivati registrirana poljoprivredna gazdinstva?

Piše: Olga Perušić

Sama registracija poljoprivrednih gazdinstava regulirana je uredbom Vlade Republike Srbije o registraciji poljoprivrednih gazdinstava, koja je objavljena u Službenom glasniku, a u Subotici se obavlja u Upravi za trezor, bivšoj Upravi za javna plaćanja, od svibnja 2005. godine. Uredba prema kojoj su regulirani gotovo svi poljoprivrednici još je uvijek na snazi i po njoj se i nadalje provodi registriranje prema točno definiranim uvjetima.

»Osnivači poljoprivrednog gazdinstva mogu biti sve punoljetne osobe bez obzira posjeduju li zemlju, jesu li u radnom odnosu ili su u mirovini, osim osoba koje ostvaruju naknadu od Fonda za nezaposlene. Sama registracija je vrlo jednostavna, poljoprivrednicima je potreban izvod iz katastra za zemlju za koju se prijavljuje gazdinstvo, treba otvoriti namjenski račun za poljoprivredna gazdinstva u poslovnoj banci i s fotokopijom osobne iskaznice u Upravi za trezor popunjava se formular. Već sljedećeg dana dobiva se potvrda o registraciji i gazdinstvo postaje članom registriranih poljoprivrednih gazdinstava. Jedini je trošak ove procedure izvadak iz katastra«, pojašnjava direktor Uprave za trezor Antun Vuković.

POČETAK: U početku su poljoprivrednici bili sumnjičavi i skeptični jer su uglavnom mislili kako će temeljem registracije mnogo toga morati plaćati, poput većeg tj. dodatnog poreza. Nakon dvije godine od početka registriranja poljoprivrednici su uvidjeli kako se to nije dogodilo i kako su od toga imali samo koristi, u obliku regresa, premija i ostalih beneficija koje država daje, a pripadaju samo registriranim poljoprivrednicima. Poljoprivrednici su vidjeli u tome svoj interes i u Subotici sada imamo gotovo šest tisuća registriranih gazdinstava i direktor Uprave za trezor Antun Vuković smatra kako je to oko 90 posto svih poljoprivrednika u Općini koji

obrađuju poljoprivredno zemljište. Ima registriranih poljoprivrednika koji se ne bave isključivo ratarstvom, kao što su pčelari, voćari, stočari, mljekari, a koji su također prepoznali u tome svoj interes, ponajprije u mogućnosti prodaje svojih proizvoda državnim poduzećima, koja surađuju s registriranim poljoprivrednicima isključivo preko računa banke.

DRŽAVA: Interesi države su višestruki, među kojima je prvi i osnovni interes spoznaja s kojim poljoprivrednim resursima se raspolaže i tu se misli na zemljišne resurse i stočni fond. Drugi interes je istovremeno i interes poljoprivrednika, a to je izbjegavanje posrednika u preuzimanju finansijskih sredstava od države usmjerenih poljoprivrednicima. Država ovako sredstva isplaćuje direktno na račun poljoprivrednika, bez posredovanja zadruga i poljoprivrednih kombinata, koji su nerijetko zadržavali sredstva i isplaćivali ih s kašnjenjem.

»Do sada su putem registracije isplaćena velika sredstva u vidu poticanja poljoprivrednika i doista je interes za registriranje prošle godine bio iznimno velik. Sada smo usmjereni na osiguranje subvencija i stimulacija za ovu godinu«, ističe Antun Vuković.

STATUS: Vlasnici poljoprivrednih gazdinstava u odnosu na poljoprivrednike koji nisu registrirani, imaju jednu obvezu, a to je da svake godine obnove registraciju poljoprivrednog gazdinstva, od 1. siječnja do 31. ožujka. U procesu te obnove registracije vlasnik mora prijaviti promjene u poljoprivrednom gazdinstvu, od osnovnih podataka poput broja članova gazdinstva do evidentiranja promjena u stočnom fondu, kao i prijava plana sijanja za tu godinu. To je obveza i svi oni koji ne obnove registraciju, gube pravo za tu godinu na svaku dotaciju koju država dodjeljuje. »Razdoblje obnove registracije je dovoljno, a neki od poljoprivrednika zaborave

na tu obvezu i žele u svibnju ili lipnju to obaviti kad pristižu premije. To je uredbom regulirano, nakon 31. ožujka mogu se izmijeniti samo neke pojedinosti poput izmjene nositelja, računa u banci ili promjena adrese. Mijenjanje strukture sjetvenog plana i dopisivanje poljoprivredne površine je nemoguće nakon tog razdoblja. Druge obveze nemaju, niti manje niti veće u odnosu na poljoprivrednike koji nisu registrirani«, kaže Antun Vuković.

Registrirana poljoprivredna gazdinstva ne moraju biti u sustavu PDV-a, ali se mogu uključiti na svoju inicijativu. Ukoliko se poljoprivredna gazdinstva uključe u sustav PDV-a tada za njih važe ista pravila kao i za druge gospodarske subjekte koji rade u tom sustavu, što je regulirano Zakonom o PDV-u.

»Registrirana poljoprivredna gazdinstva koja nisu u sustavu PDV-a ne moraju voditi knjigovodstvenu evidenciju, jer su oni i dalje fizičke osobe koje se bave

U Subotici je oko šest tisuća registriranih gazdinstava: direktor Uprave za trezor Antun Vuković

RAZLIKE: Ugovaranje i prodaja ratarskih i drugih proizvoda nije različita između registriranih i neregistriranih proizvođača, osim u ostvarivanju povrata PDV-a od 5 posto, koji se osigurava poljoprivrednicima koji nisu u sustavu PDV-a. Za ostvarenje tog povrata poreza poljoprivrednici moraju biti vlasnici određene površine zemlje i moraju biti registrirani kako bi im se uplatilo na namjenski račun banke. Inače, poljoprivrednici koji nisu registrirani ili ukoliko svoj proizvod prodaju na »crno«, tada nemaju mogućnost povrata poreza na dodanu vrijednost.

poljoprivredom, a to što su registrirani ne znači da im je nametnuta obveza vođenja knjigovodstva. Kompletanu knjigovodstvenu evidenciju moraju voditi samo poljoprivredna gazdinstva koja su u sustavu PDV-a. Registrirani poljoprivrednici imaju samo prava na subvencije i premije i vrlo male obveze. Poticajna sredstva, primjerice prošle godine, bila su značajna, a isto se najavljuje i za ovu godinu, pa se nadamo kako će poljoprivrednici doista osjetiti korist od toga što su registrirani«, naglasio je Antun Vuković.

Srednje obrazovanje u AP Vojvodini u školskoj 2006./2007. godini

Sve manjine bez »odgovarajućeg« broja učenika

Broj učenika koji su pohađali nastavu na jezicima nacionalnih manjina iznosi 7302 ili 9,78 posto od ukupnog broja učenika * Nijedna nacionalna manjina nema broj učenika koji bi odgovarao njihovom broju u odnosu na ukupan broj stanovnika

Piše: Dujo Runje

Izvršno vijeće Vojvodine, na sjednici održanoj 3. svibnja ove godine, razmotrilo je i prihvatilo Informaciju o srednjem obrazovanju i odgoju učenika s posebnim osvrtom na školovanje pripadnika nacionalnih manjina u AP Vojvodini u školskoj 2006./2007. godini. Informaciju je Izvršno vijeće uputilo odborima Skupštine Autonomne Vojvodine

na razmatranje. Kako je u tijeku evidentiranje učenika za nastavak školovanja u gimnaziji, smatrao sam potrebnim iznijeti određene podatke koji se mogu naći u Informaciji o srednjem obrazovanju u AP Vojvodini za školsku 2006./2007. godinu.

PODATCI I POSTOTCI: Srednje obrazovanje na teritoriju AP Vojvodine se u školskoj

2006./2007. godini ostvarivalo u 39 općina, od ukupno 45 općina, u kojima se nalazi 127 srednjih škola: 26 gimnazija (22 opće i 4 specijalizirane), 74 stručne škole, 10 mješovitih škola, 7 umjetničkih škola i 10 srednjih škola za učenike sa smetnjama u razvoju.

Obrazovno-odgojni rad se realizirao na srpskom, mađarskom, rumunjskom, slovačkom i rusin-

skom jeziku. Nastava na srpskom jeziku realizira se u 115 srednjih škola sa 67.355 učenika raspoređenih u 2587 odjela. Broj učenika koji su pohađali nastavu na jezicima nacionalnih manjina iznosi 7302 ili 9,78 posto od ukupnog broja učenika.

Tablica broj 1

ETNIČKA STRUKTURA STANOVNIKA VOJVODINE PO POPISU IZ 2002. GODINE
I BROJ UČENIKA U SREDNjim ŠKOLAMA ŠKOLSKE 2006./2007. GODINE

Nacionalnost	broj stanovnika prema popisu iz 2002.	%	broj učenika školske 2006./2007.	%
SRBI	1.321.807	65,05	55.529	74,38
MAĐARI	290.207	14,28	9220	12,35
SLOVACI	56.637	2,79	1778	2,38
HRVATI	56.543	2,78	1807	2,42
JUGOSLAV.	49.881	2,45	825	1,10
RUMUNJI	30.419	1,50	705	0,94
BUNJEVCI	19.766	0,97	402	0,54
RUSINI	15.626	0,77	551	0,74
CRNOG.	35.513	1,75	1695	2,27
ROMI	29.057	1,43	300	0,40
MAKED.	15.626	0,77	301	0,40
OSTALI	11.785	0,58	1081	1,45
UKRAJINCI	4635	0,23	135	0,18
MUSLIM.	3634	0,18	154	0,21
NIJEMCI	3154	0,16	63	0,08
SLOVENC	2005	0,10	67	0,09
ALBANSKI	1695	0,08	52	0,07
BUGARI	1658	0,08	0	0,00
ČESI	1648	0,08	38	0,05
RUSI	940	0,05	0	0,00
GORANSKI	606	0,03	0	0,00
VLASI	101	0,00	0	0,00
BOŠNJACI	417	0,02	0	0,00
NEPOZNATI	23.774	1,17	0	0,00
REG. PRIP.	10.154	0,50	0	0,00
NEIZJAŠNJ.	55.018	2,71	0	0,00
UKUPNO	2.031.992	100%	74.657	100,00

Limitirajući faktori

Limitirajući faktori koji onemogućavaju potpun obuhvat svih učenika na materinskom jeziku su: nedovoljna razvijenost mreže škola, disperzija pripadnika nacionalnih manjina, nemogućnost daljnjeg školovanja na materinskom jeziku na višem i visokom stupnju, velika razlika između jezika pripadnika nacionalnih manjina i srpskog jezika, problemi adekvatnog kadra, problemi oko uvoza udžbenika, nepostojanje odgovarajućih faktora i sl.

Nema sumnje kako je, osim svega navedenog, odlučujući faktor organiziranost nacionalne zajednice. Očigledno je da tu moramo i trebamo učiti od drugih, ali ne i čekati. Vremena bolja moramo sami stvarati.

Prosječan broj učenika po odjelu je 25,5 učenika. U odnosu na školsku 2005./2006. godinu, broj učenika u srednjim školama je manji za 1462 učenika ili 1,92 posto, a broj odjela je veći za 2 ili 0,07 posto. Istodobno, primijećen je pad učenika u gimnazijama za 197 ili 1,34 posto, a u stručnim školama za 1435 ili 2,54 posto.

Ukupan broj učenika s nacionalnom strukturom i etničkom strukturom stanovništva iz 2002.

OSTVARIVANJE OBRAZOVANJA NA MATERINSKOM JEZIKU ZA NACIONALNE MANJINE U ŠKOLSKOJ 2006./2007. GODINE

Nacionalnost učenika	Ukupno	Slovaci	Rumunji	Rusini	Mađari
Broj učenika	74.657	1778	705	551	9220
%	100%	2,38%	0,94%	0,74%	12,35%
materinski jezik		369	200	69	6487
%		20,75%	28,37%	12,52%	70,35%

godine dan je tablici broj 1. Iz tablice je više nego razvidno da nijedna nacionalna manjina nema broj učenika koji bi odgovarao njihovom broju u odnosu na ukupan broj stanovnika Vojvodine. Dobar izuzetak predstavljaju Crnogorci.

PET NASTAVNIH JEZIKA: U srednjima školama na teritoriju AP Vojvodine nastava se ostvarivala u školskoj 2006./2007. godini na pet nastavnih jezika: srpskom, mađarskom, slovačkom, rumunjskom i rusinskom jeziku. Nastava na jezicima nacionalnih manjina ostvaruje se u 40 srednjih škola sa sjedištem u 16 općina i Gradu Novom Sadu. Prema Zakonu o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina, status nacionalne manjine ostvaruju Hrvati i Romi, ali nastava na ovim jezicima nije organizirana u srednjim školama sa sjedištem na teritoriju AP Vojvodine.

RUMUNJI: Rumunjski nastavni jezik bio je prisutan u dvjema školama i to u Ekonomsko trgovačkoj školi »Dositej Obradović« u Alibunaru i Gimnaziji »Borislav Petrov-Braca« u Vršcu. U objema školama školovalo se 200 učenika na rusinskom nastavnom jeziku. U spomenutim školama učenici se školuju i na srpskom jeziku. Ukupan broj učenika u srednjim školama u Vojvodini koji su se izjasnili kao Rumunji iznosi 705, a njih 200 pohađa nastavu na rumunjskom jeziku, što iznosi 28 posto od broja učenika rumunjske nacionalnosti. Svi učenici koji pohađaju nastavu na rumunjskom jeziku su Rumunji. Dobar dio predmeta u školama na rumunjskom jeziku izvodi se na srpskom jeziku. Prosječan broj učenika po odjelu je 25.

SLOVACI: Slovaci su se mogli obrazovati na slovačkom jeziku u dvjema školama i to: Gimnazija »Mihajlo Pupin« u Kovačici i Gimnazija »Jan Kolar« s domom učenika u Bačkom Petrovcu. Također, u objema spomenutim školama obrazuju se učenici i na srpskom jeziku. Ukupan broj učenika koji se školuju na slo-

vačkom jeziku je 379. Ukupan broj učenika koji su se izjasnili kao Slovaci iznosi 1778, a njih 369 pohađa nastavu na slovačkom jeziku. Deset učenika druge nacionalnosti pohađaju nastavu na slovačkom jeziku. Prosječan broj učenika u odjelu je 27,07.

RUSINI: Rusini imaju mogućnost školovati se na rusinskom jeziku u Gimnaziji »Pijetro Kuzmjak« u Ruskom Krsturu. Treba napomenuti kako je ovo istodobno srednja i osnovna škola. Broj učenika koji pohađaju gimnaziju na rusinskom jeziku je 75. I u ovoj školi ima nastava i na srpskom jeziku. Od 551 učenika koji su se izjasnili kao Rusini, a njih 69 pohađa nastavu na rusinskom jeziku. Nastavu na rusinskom jeziku pohađa i

jedan učenik druge nacionalnosti. Prosječan broj učenika po odjelu je oko 19.

MAĐARI: U 35 srednjih škola, 315 odjela sa 6648 učenika odvija se nastava na mađarskom jeziku. U odnosu na ukupan broj učenika u srednjim školama na teritoriju AP Vojvodine 8,9 posto učenika pohađa nastavu na mađarskom jeziku. Od 9220 Mađara, 6487 učenika ili 70,35 posto školuje na mađarskom. U mješovitim sredinama jedan broj učenika (161) drugih nacionalnosti školovao se na mađarskom jeziku. Prosječan broj učenika po odjelu je 21,10.

MATERINSKI JEZIK S ELEMENTIMA NACIONALNE KULTURE: Mađarski jezik s elementima nacionalne kulture bio je

organiziran na zahtjev učenika koji nastavu pohađaju na srpskom jeziku samo za 4 učenika Politehničke škole u Subotici i 5 učenika Tehničke škole u Temerinu.

Slovački jezik s elementima nacionalne kulture bio je organiziran na zahtjev učenika koji nastavu pohađaju na srpskom jeziku za 111 učenika u Staroj Pazovi, 23 u Bačkoj Palanci i u Kovačici za 13 učenika.

Rumunjski jezik s elementima nacionalne kulture bio je organiziran na zahtjev učenika koji nastavu pohađaju na srpskom jeziku u Vršcu za 21 učenika i u Kovačici za 16 učenika.

Učenje rusinskog jezika s elementima nacionalne kulture nije bilo organizirano.

Nažalost, mora se istaknuti kako se to odnosi i na hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture. Teško je reći zašto smo se opredijelili na izučavanje hrvatskog jezika fakultativno. Dovoljno je baciti i letimični pogled na broj učenika koji uče nacionalne jezike s elementima nacionalne kulture i vidjeti kako nedostaje samo riječ, naravno zajednice.

SREDNJE OBRAZOVANJE U VOJVODINI POSLJEDNJE TRI ŠKOLSKJE GODINE

	Šk. 2003./2004. god.		Šk. 2004./2005. god.		Šk. 2005./2006. god.	
UKUPNO	79.378	100%	77.438	100%	76.119	100%
SRBI	58.784	74,06%	57.084	73,72%	56.624	74,39%
MAĐARI	9130	11,50%	9237	11,93%	9195	12,08%
CRNOG.	2131	2,68%	2128	2,74%	1824	2,40%
HRVATI	1726	2,17%	1776	2,30%	1775	2,33%
JUGOSLAV	1658	2,09%	1315	1,70%	1178	1,55%
SLOVACI	1657	2,09%	1752	2,26%	1649	2,17%
RUMUNJI	694	0,87%	750	0,96%	676	0,89%
RUSINI	500	0,63%	646	0,83%	537	0,70%
BUNJEVCI	291	0,37%	304	0,40%	268	0,35%
ROMI	203	0,26%	225	0,30%	258	0,34%
SVI OSTALI	2604	3,28%	2221	2,86%	2135	2,80%

SREDNJE OBRAZOVANJE U VOJVODINI POSLJEDNJE TRI ŠKOLSKJE GODINE

NACIONALNOST	ukupno	gimnazija	100%
SRBI	55.529	12.439	22,40
MAĐARI	9220	1535	16,65
CRNOG.	1695	535	31,56
HRVATI	1807	240	13,28
SLOVACI	1778	558	31,38
RUMUNJI	705	186	26,38
RUSINI	551	146	26,50
BUNJEVCI	402	30	7,14

Obilježen Dan državnosti

22. lipnja: Subotica (Palić)

Generalni konzul RH u Subotici Davor Vidiš sa suprugom dočekivao je uzvanike među kojima su bili i: Slavica Peić, Branko Horvat, Bela Tonković i Lazar Merković

Medimurske i splitske nošnje: mladi iz HKC »Bunjevačko kolo«

Gosti u ugodnom ozračju: domjenak je priređen na terasi restorana Mala gostiona na Paliću

sti Republike Hrvatske

25. lipnja: Beograd

Predstavnici Veleposlanstva RH u Beogradu dočekivali su uzvanike među kojima su bili i: mons. Andrija Kopilović, beogradski nadbiskup Stanislav Hočevan, glumac Aljoša Vučković...

Prijamu se odazvao veliki broj predstavnika diplomatskog zbora u Beogradu, te uglednika iz javnog života Srbije

Problem divljeg deponija »Đar« u MZ Ker

Spriječiti zagađivanje!

U Direkciji za izgradnju Općine Subotica prošle je godine sačinjen sporazum, po kojem se pet tvrtki obvezalo da će izravnati deponiju * Radovi su započeti, međutim posao nije do kraja završen * Pretpostavljam da je nekom u interesu da se problem deponija ne riješi, kaže zamjenik predsjednika Savjeta MZ »Ker« Milan Matić

Piše: Nenad Budinčević

U posljednje vrijeme Mjesna zajednica »Ker« javnosti je poznata po divljem deponiju »Đar« (mađ. tvornica). Godinama samo nekoliko stotina metara od Bolnice i Doma za nezbrinutu djecu »Kolijevka« mnogi odlazu otpad (šut, smeće, štednjake, hladnjake, pa čak i uginule životinje). Pojedini Kerčani se svim silama bore da spriječe zagađivanje. Međutim, ima i onih koji žive neposredno pokraj deponija, a smeće odnose upravo tamo.

Prije dvadesetak godina na toj se lokaciji nalazila Molcerova ciglana. Po prestanku rada, nesavjesni građani počeli su bacati smeće na leđinu, koja je vremenom postala deponij. Po riječima upućeni-

jih mještana Kera, nakon bombardiranja 1999. godine jedan je Subotičanin, koji se obogatio u Kanadi, odlučio na tom mjestu izgraditi rekreacijski centar.

»Da su čelnici lokalne samouprave imali više razumijevanja, u Keru bismo danas imali bazen, dvoranu, sportske terene i drugo«, kažu za HR mještani Kera.

OBEĆANJE MJERODAVNIH: Čelnici lokalne samouprave nekoliko su se puta sastali s predstavnicima ove mjesne zajednice kako bi pronašli rešenje. Za sada su postavljene dvije rampe, kako bi se spriječio ulazak neovlaštenih osoba, i znakovi obavještenja o tome da je zabranjen pristup kamionima težim od 5 tona.

»Godine 2005. imali smo sastanak s predsjednikom Općine Gézom Kucserom, potpredsjednikom Petrom Kuntičem, a bio je tu i gradski menadžer Duško Guslov. Bili su iz svih struktura«, kaže Milan Matić, zamjenik predsjednika Savjeta MZ »Ker«. »Tada su od gradonačelnika svi dobili zadatke kako bi riješili naš problem. Jedan od problema je bio vlasništvo te površine. Vodile su se polemike je li u pitanju privatno zemljište ili je u vlasništvu tvrtke, Integral inženjering«. Godinu dana je prošlo i ništa nisu uradili«, sa žaljenjem nastavlja Matić.

U Direkciji za izgradnju Općine prošle je godine sačinjen sporazum, po kojem se pet tvrtki obvezalo da će izravnati deponij. Radovi su započeti, međutim posao nije do kraja završen.

»Mi smo ih pozvali na sastanak i dali im rok do 20. lipnja da završe posao, kao što su obećali. S obzirom na to da nitko nije želio to uraditi, 14. svibnja smo sazvali zbor građana na deponiju, kojem su prisustvovali mjerodavni za rješavanje ovog komunalnog problema. Oni su okrivili nas, jer je i MZ potpisnik tog sporazuma. Međutim, mi smo se samo suglasili da se to uradi«, kaže Matić.

On dodaje kako mjerodavni u MZ nisu protiv toga da se donosi šut, ali to nije jedino što se može vidjeti na deponiju »Đar«.

»Tamo ima i uginulih životinja, bojimo se zaraze. To više nije div-

lji deponij, nego smetlište«, kaže Matić, dodajući kako »Ker« odugovlačenjem rješavanja problema postaje ruglo grada.

»Pretpostavljam da je nekom u interesu da se problem deponije ne riješi. Imam informaciju da je došlo do većih sukoba među, općinarima, ali nas to ne zanima. Mi samo hoćemo da se posao odradi do kraja, kao što je obećano«, kaže Matić.

SASTANCI NISU URODILI PLODOM: Od mještana saznajemo kako su komunalnoj inspekciji podnesene prijave protiv nekoliko osoba koje su donosile veće količine smeća. Neki predmeti su završili na sudu, ali, kako kažu, nemaju povratnu informaciju o tome je li netko kažnjen.

Inače, tijekom ovog mjeseca u Mjesnoj zajednici »Ker« održana su dva sastanka. Na sastanku s predstavnikom »Integral Inženjeringa« pokušali su riješiti problem imovinsko-pravnih odnosa, a u srijedu 13. lipnja, organiziran je sastanak s predstavnicima tvrtki koje su potpisale sporazum. Tom su sastanku, osim Aleksandra Simića, prisustvovali i predstavnik Direkcije za izgradnju Općine Subotica Miroslav Evetović, gradski ombudsman Zlatko Marosiuk, predstavnici poduzeća »Voj-put«, »Panograd« i »Komgrad«, dok se pozivu nisu odazvali predstavnici »Kop-transa« i »SMB gradnje«. Nazočni su bili i predstavnici policije.

Divlji deponij ugrožava zdravlje Kerčana: Milan Matić

Radimo na tome

U ponedjeljak 25. lipnja, iz Direkcije za izgradnju Općine Subotica trebalo je stići rješenje o tome što će uraditi kako bi deponij zauvijek nestala. Aleksandar Simić, član Općinskog vijeća zadužen za komunalije, rekao im je da rade na tome, ali Kerčani do zaključenja broja konkretan odgovor nisu dobili.

Bez obzira na to što im mjerodavni nisu ponudili konačno rješenje problema, u Mjesnoj zajednici »Ker« se ne predaju.

»Idemo dalje«, priča nam Matić. »Žalit ćemo se ekolozima, ići ćemo i u Beograd ako treba. Nikoga nismo optužili, već samo tražimo da se problem riješi. Ako sad stanemo, sav naš trud past će u vodu. Nadam se da će netko doći raditi na toj deponiji bilo što. Mjerodavni samo obećavaju, a mi tražimo djela, ne obećanja«, izričit je Matić.

Izložba radova malih »likovnjaka«

Maštovito, na način svojstven dječjem likovnom stvaralaštvu – u najkraćem bi se mogli opisati crteži koje su članovi dječje sekcije Likovnog odjela HKC »Bunjevačko kolo« iz Subotice predstavili prošloga četvrtka, 21. lipnja, na izložbi u »ambaru« zgrade Centra. Naime, tijekom protekle školske godine 12-ero malih »likovnjaka« osnovnoškolskog uzrasta razvijalo je svoje likovne sklonosti pod mentorstvom *Marije Vaci*, dizajnerice eneterijera. Tako su se na izložbi u »Kolu«, koja je bila svojevrsna retrospektiva godišnjeg rada, mogli pogledati radovi koje su načinili: *Silvester Pelhe*, *Kristina Ivković*, *Josipa Ivković*, *Filip Parag*, *Tijana Sebenji*, *Mia Baraković*, *Ivana Parčetić*, *Violeta Vranić* i *Nina Kovačević*.

Gornji red: Ivan Vaci, Kristina Ivković, Marija Vaci, Silvester Pelhe
Donji red: Josipa Ivković, Mia Baraković, Alen i Aleks Baraković

Svi oni su, kako je istaknuo predsjednik Likovnog odjela HKC »Bunjevačko kolo« *Josip Horvat*, skoro svake subote marljivo radili – crtali, slikali, pravili figure od gline, a pritom se i družili, stječući nova poznanstva. »Ako smo i kod jednog od njih uspjeli razviti talent i dar za likovno stvaralaštvo, uvjeren sam da rad u proteklih godinu dana nije bio uzaludan«, rekao je Horvat.

Inače, usprkos poteškoćama s prostorijama, rad sekcije je, kako je dodao, uspio biti ostvaren, zahvaljujući ponajprije voditeljima Hrvatske čitaonice, koju su im ustupili prostoriju u kojoj će se mladi i ubuduće susretati. Sekcija s radom nastavlja u rujnu, s početkom školske godine.

D. B. P.

»Fidelinka« sponzorira »Dužijancu«

Na brifingu kod predsjednika Općine Subotica *Géze Kucsera* održanom u utorak, među ostalim, potpisan je i ugovor o sponzoriranju žetvenih svečanosti »Dužijanca 2007.« od strane AD »Fidelinka« iz Subotice u iznosu od 350.000 dinara.

Ugovor su potpisali predsjednik Organizacijskog odbora »Dužijance« *Grgo Kujundžić* i generalna direktorica »Fidelinke« *Vasiljka Radulović*.

D. B. P.

Na temelju članka 20. Zakona o procjeni utjecaja na okoliš (»Službeni glasnik RS« broj 135-04) Općinska uprava, Služba za komunalne poslove, poduzetništvo i zaštitu okoliša, Subotica – Trg slobode br. 1.

OBAVJEŠTAVA

da je »PRO FORUM« d.o.o. Subotica, Beogradska cesta br. 137, podnio Zahtjev za davanje suglasnosti na Studiju o procjeni utjecaja na okoliš za projekt »Sakupljanja, razvrstavanja, skladištenja i prodaje sekundarnih sirovina«, čestica broj 11264 i 11265, K.O. Donji Grad, Subotica.

Uvid u podatke obavještenja i dokumentaciju iz zahtjeva može se obaviti u prostorijama Službe za komunalne poslove, poduzetništvo i zaštitu okoliša, II. kat Gradske kuće soba 226 u razdoblju od 29.6. do 16.7.2007. godine, u vremenu od 10 do 12 sati.

Molimo Vas da u roku od 15 dana od dana oglašivanja, dostavite mišljenje o zahtjevu za davanje suglasnosti na Studiju o procjeni utjecaja predmetnog projekta na okoliš ovom nadležnom tijelu.

Javna rasprava i prezentacija Studije o procjeni utjecaja na okoliš PROJEKTA »Sakupljanja, razvrstavanja, skladištenja i prodaje sekundarnih sirovina« bit će održana 17.7.2007. u 12 sati, u prostorijama Gradske kuće.

Na reprezentaciju i javnu raspravu o predmetnoj studiji bit će pozvani nositelj projekta i izrađivač studije.

Sedmo po redu, ocjenjivanje kakvoće slavonskog kulena u Osijeku

Vina i kulina

»Ova naša aktivnost ima za svrhu podizanje kakvoće domaćeg kulena«, rekao je Zoran Kovačević, predsjednik Organizacijskoga odbora i ravnatelj HGK

Prošloga je tjedna u Osijeku, u organizaciji Hrvatske gospodarske komore-županijske komore Osijek, privedeno kraju VII. ocjenjivanje kakvoće slavonskog kulena uz sudjelovanje 55 proizvođača iz čitave Slavonije, Baranje i Srijema, a ocjenjivački je sud imao tešku zadaću odabrati najbolje. No, šampion-sku je titulu zavrjedio kulen *Katice Gazdić* iz

Uručivanje priznanja nagrađenima

Valpova, vicešampion je kulen *Zlatka Ravlića* iz Osijeka, a zlatom su se još okitili *Ivica Barić* iz Narda i *Željko Švajhofer* iz Belišća. Srebrna odličja dobilo je 19 proizvođača kulena, 13 ih se okitilo broncom a ostali su dobili diplome.

»Ova naša aktivnost ima za svrhu podizanje kakvoće domaćeg kulena«, rekao je Zoran Kovačević, predsjednik Organizacijskoga odbora i ravnatelj HGK, »i mi kontinuirano pratimo tu proizvodnju evo već sedmu godinu. Unatoč lošim uvjetima, i dalje se puno radi na podizanju kakvoće i naši su proizvođači shvatili kako kulen neće biti privilegija uskog kruga proizvođača, već će tržišni uvjeti određivati njegov status, zahvaljujući prije svega mjerama Ministarstva poljoprivrede, pa stoga moraju i kakvoćom, ali i količinama, zadovoljiti prije svega domaće tržište. Nažalost, naša je proizvodnja još uvijek nedostatna, količinski ne zadovoljavamo ni domaće potrebe, ali svaka ovakva kontrola kakvoće jamči dobar plasman domaćeg kulena«.

PROIZVODNJA NA STARINSKI NAČIN: Katika Gazdić priznala je kako se njihovo obi-

teljsko gospodarstvo u Valpovu već dugi niz godina bavi proizvodnjom kulena, ali na starinski način, ovo je drugi puta da osvajaju šampionsku titulu u Osijeku, a imaju pregršt zlatnih medalja i drugih odličja iz Istre, Dalmacije i natjecanja diljem Slavonije i Baranje.

»Imamo i zlato iz Pule i Splita, ali ovo nam je priznanje najdraže, jer teško je zaslužiti priznanje u sredini u kojoj živite. Ovo je vrlo zahtjevan posao, od polja pa sve do stola, ali mi smo tu proizvodnju osvojili, poštujemo zahtjeve struke i tehnologije i uspjeh ne može izostati«.

Anica i Ilija Pejić iz Kuševca kod Đakova osvajajući su srebrne medalje, a kulen im je odlične kvalitete. Baš se slaže s kutjevačkom graševinom, vjerujte na riječ vašem izjavitelju. »Kako i ne bi«, kaže Ilija, »kada vodimo računa o hranidbi, od njive do trpeze, kada vodimo računa o genetskom potencijalu, o količini, a zakoljemo po stotinu bravaca, odabiru mesa za kulin, imamo našu domaću papriku, staramo se o sušenju i zriobi, jer kulin, baš kao i jabuka, mora zreti 6 mjeseci. U naš kulen idu sol, paprika i češnjak, drugih aditiva nema, a probajte ga«.

TRADICIJSKA RECEPTURA: Vicešampin natjecanja, Zlatko Ravlić, predstavnik je tvrtke Ravlić UTD-Osijek i hvali se svojom proizvodnjom.

»Domaći kulen dugogodišnja je tradicija naše tvrtke i s timom stručnih ljudi nastojim svake godine poboljšati kvalitetu našeg kulena, ali i količine. Sada već proizvodimo oko 6 tona kulena godišnje, u sezoni, jer želimo poštovati tradiciju, ali u pregovorima smo s talijanskom

Trinaest je proizvođača dobilo bročane medalje

tvrtkom i želimo osuvremeniti našu proizvodnju, eliminirati klimatološke uvjete i izbjeći tzv. 'loše godine' i omogućiti zrenje kulena u novim tehnološkim uvjetima, tako da računamo kako bismo mogli dostići i proizvodnju od 20-ak tona na godinu. Naravno, poštujući tradicijsku recepturu, tako da i dalje ostane domaći a ne industrijski kulen«.

Slavko Žebić

Kvaliteta dobra unatoč lošoj godini

Dugogodišnji predsjednik ocjenjivačkog suda, profesor-emeritus Antun Petričević zadovoljan je kvalitetom ovogodišnjeg kulena, unatoč lošoj godini. »Nama dolaze proizvođači kulena već peti, šesti puta, dakle ljudi koji se već kontinuirano bave ovom proizvodnjom, ali naravno ima uvijek i novih, što u osnovi nije loše, no ima ljudi koji nisu osvojili tehnologiju, a ona je u ovoj proizvodnji vrlo zahtjevana. Kulen zahtijeva meso prve kvalitete, masnoću treba odvojiti i ne trpi dodavanje kemikalija niti aditiva. U kulinu, dodatak mesu mogu biti samo sol, domaća paprika i češnjak. Tu nema mjesta čiliju, jer on nema kvalitetu i aromu domaće ljute paprike, već samo 'pali' nepce, zatim, kulen se puni u tzv. 'katicu' i veže špagom i nije estetski pakirati ga u ženske čarape. Osim toga, mora se voditi računa o dimljenju, sušenju i odležavanju, jer sve to ima utjecaja na kakvoću domaćeg kulena«.

Susret Beščana u Bjelovaru

Zajedništvo kao temelj bolje budućnosti

*Ove su godine domaćini bili Beščani iz Bjelovara,
koji je okupili dvjestotinjak Beščana i njihovih prijatelja iz cijele Hrvatske, kao i iz same Beške*

Vjerni svojoj dugogodišnjoj tradiciji Beščani su se prošle subote i nedjelje okupili po petnaesti put nakon svog progonstva iz rodnog kraja i pokušali još jednom, bar na tren, zaustaviti vrijeme. Ovakva okupljanja upravo su jedan od načina da se vrijeme zaustavi, da se Srijemci osvrnu na svoju bogatu prošlost i ponovno spoznaju duboke tragove ostavljene u Beški, mjestu smještenom na istočnim obroncima Fruške Gore, na desnoj obali Dunava.

Ove godine su domaćini bili Beščani iz Bjelovara, koji je okupili dvjestotinjak Beščana i njihovih prijatelja iz cijele Hrvatske, kao i iz same Beške, te ponovno pokazali kako su jedan od najbolje organiziranih srijemskih zavičajnih klubova u Republici Hrvatskoj. Dok su zavirivali u svoje i tuđe sudbine, veselili se svojim i tuđim uspjesima, ponovno se pokazalo kako u Beščanima, koji su iz kraja u kojem su se različite kulture stoljećima miješale i prožimale, postoji jak kohezijski faktor koji je u burnoj prošlosti ovih vrijednih

ljudi bio ulaznica za bolji život i bolju budućnost.

NOGOMETNI TURNIR: Ovogodišnji susret Beščana počeo je u subotu 23. lipnja, turnirom u malom nogometu »Jozo Rozić« na kojem je pobjednički pokal osvojila ekipa Beščana iz Požege, drugi su bili Beščani iz Virovitice, a treći Beščani iz grada domaćina, Bjelovara.

Primajući pobjednički pokal, kapetan ekipe Beščana iz Požege *Mario Jozić*, rekao je kako su ova okupljanja već odavno pokazala svoju opravdanost, jer su to »susreti s davno prošlim vremenima, s našim Srijemom koji nas je sve povezivao i u kojem smo ostavili duboko zaorane brazde našeg djetinjstva i mladosti«.

SVETA MISA: U nedjelju 24. lipnja, Beščani su se u još većem broju okupili na svetoj misi za Srijemce organiziranoj u bjelovarskoj crkvi sv. Antuna Padovanskog. Nakon što je pozdravio sve nazočne i zaželio dobrodošlicu Srijemcima, domaći župnik fra *Marko Malović*, i sam dugogodišnji župnik u Srijemu, u

U neodgovornoj slobodi nema sreće,
sreća je samo sloboda u zajedništvu: preč. Tomislav Radišić

Iloku, prepustio je služenje svete mise bivšem beščanskom župniku, prečasnom *Tomislavu Radišiću*, koji je punih 11 godina, od 1977. do 1988., bio župnik u tom najvećem srijemskom mjestu. U svojoj propovijedi preč. Radišić je ustvrdio kako mi slavimo samo tri rođendana: Isusa Krista, Blažene Djevice Marije i sv. Ivana Krstitelja.

ODRŽAVATI ZAJEDNIŠTVO: »Danas slavimo blagdan sv. Ivana Krstitelja, sina ostarjele Marijine rođakinje Elizabete, koji je postao posljednjim prorokom Starog zavjeta i koji je na Jordanu prepoznao rođaka Isusa Krista, Spasitelja kojega su naviještali starozavjetni proroci. U njemu se tako bez protivnosti ili prekida povezuju Stari i Novi zavjet, što je Stari navještavao, u Novom se to i događalo. Ipak, starozavjetno vodstvo izabranog naroda, duhovno i državno, nije ni Ivana shvatilo ni Isusa priznalo. Dogodio se bolni prekid; u Isusu se Bog morao sukobiti s vodstvom svog izabranog naroda.

To, nažalost, nije bio posljednji nesporazum između Boga i onih koji su htjeli u njegovo ime vladati. I oni koji tvrde kako Isusa slijede, podijelili su se u mnoge kršćanske zajednice. Ipak su katolici, pravoslavni, protestanti, anglikanci i drugi neraskidivo povezani zajedničkom vjerom da je Isus pravi Bog i pravi čovjek«, rekao je preč. Radišić i poručio brojnim Srijemcima kako je potrebno održavati slogu i zajedništvo u svojim obiteljima, sa susjedima, u svojoj župi, u biskupiji, jer u neodgovornoj slobodi nema sreće, sreća je samo sloboda u zajedništvu, u zajednici svete Crkve.

Nakon svete mise Beščani su nastavili svoje druženje uz zajednički ručak, ples i srijemsku tamburašku glazbu.

Pokrovitelj ovog susreta Beščana bila je Bjelovarsko - bilogorska županija, a organizator bjelovarski ogranak Zavičajnog kluba Beška.

Z. Žužić

Beščani na svetoj misi u crkvi sv. Antuna Padovanskog u Bjelovaru

Višemjesečne radionice »Šokačke grane« završene izložbom

Šokački suveniri gradu Osijeku

Šezdesetak Šokica svake je srijede dolazilo na radionice koje su obuhvaćale zlatovez, neceraj, kukičanje-heklanje, šlengeraj, oslikavanje predmeta i starinsko šaranje jaja

Piše: Slavko Žebić

»Volim Te kad hodaš, kada se smiješ/ volim Tvoj ponos i suzu kad kriješ/ volim Te kad čitaš i kada se ljutiš/ volim Te više nego što slutiš!«, stihovi su *Vesne Dorušak* iz Čepina, koji rese katalog Šokačke grane tiskan u povodu otvorenja izložbe pod nazivom Šokački suveniri gradu Osijeku, koje je upriličeno prošle srijede u hotelu »Osijek«, u nazočnosti nekoliko stotina ljubitelja starina i dužnosnika Grada i Županije, zaljubljenika u starinski ručni rad, vez, neceraj, šlengeraj, heklanje, zlatovez, izložene u prekrasnoj dvorani »Hrast« novouređenog osječkog hotela s pogledom na Dravu i zalazak sunca.

»Kruna je to višemjesečne aktivnosti naših Šokica, pa i Šokaca«, rekla je u pozdravnoj riječi predsjednica Šokačke grane *Vera Erl*, »koji su od početka Korizme, pa sve do ovoga trena, vrijedno radili na unapređivanju kulturne i tradicijske baštine Šokaca Slavonije, Baranje i Srijema, ali i ostalih staništa Šokaca, pod budnim okom mlade dizajnerice, magistre *Jelene Havelke*, da našem gradu, a

moram priznati da nas je grad prepoznao i pružio potrebnu potporu, ponudimo šokačke suvenire, koji neće biti samo »sakupljači prašine«, već će imati i svoju uporabnu vrijednost«.

BOGATSTVO ŠOKADIJE: I doista, pedesetak, šezdesetak Šokica svake je srijede dolazilo na radionice, koje su vodile *Matija Jukić*

i *Dubravka Radovanović* (zlatovez), *Ljubica Domačinović* (neceraj), *Manda Marukić* (kukičanje-heklanje), *Marija Šajfer-Knežević* (šlengeraj), *Štefica Stević* i *Vesna Dorušak* (oslikavanje predmeta), *Ljubica Pilipović* i *Anica Dragić* (starinsko šaranje jaja), voditeljica projekta je bila mr. Jelena Havelka, savjetodavnu je ulogu

imala *Vlasta Šabić*, etnologinja Muzeja Slavonije a dipl. graf. diz. *Mirta Bogdanić* je radila na katalogu.

»Ovo nisu osječki suveniri, mada će i to vjerojatno postati, ovo su šokački suveniri gradu Osijeku«, istaknula je *Vera Erl*, »a svidjet će vam se ovi prelijepi spomenari, zlatovez, kojega osobno najviše cijenim jer svjedoči o bogatstvu Šokadije, stolnjaci za 2 i 4 osobe, šlingani, vezeni i raspletani, s pripadajućim salvetama, oslikani predmeti s predložkom zlatoveza ili motivima staroga Osijeka, ili jednostavno ove prelijepe oslikane boce s domaćim pekmezom od kajsija i šljiva, a kada pojedete taj pekmez ostaje vam prelijepi tabletić, a sve su to odobrili članovi prosudbene komisije koju je predvodio pročelnik Upravnog ureda za gospodarstvo Grada *Hrvoje Žabarović*, dipl. etnologinja iz Konzervatorskog zavoda u Osijeku *Ljiljana Šarlah* i direktor Turističke zajednice Osijeka *Damir Manić*«. *Vera* je još pozdravila brojne goste, među kojima predstavnike Grada i Županije, predstavnike udruga i kulturno-

U prigodnom programu sudjelovala je i ženska pjevačka skupina »Šokice«

Velik i zahtjevan posao

Jelena Havelka, voditeljica projekta Šokački suveniri Osijeku, blistala je od sreće. »Jako sam sretna, priveli smo kraju jedan važan, velik i zahtjevan posao, koji se dopao i posjetiteljima, ali i gradskim ocima, jer Gard je financirao ovaj projekt, i sada treba ishoditi certifikate, registrirati ovo kao djelatnost i ove lijepe predmete ponuditi tržištu. Bilo je predivno družiti se s našim Šokicama, pjevati s našim Šokcima, oblikovati ovu našu bogatu tradicijsku baštinu i osuvremeniti ju da bude prihvatljiva mladoj generaciji. A kad već pitate što se meni najviše dopalo, onda su to ove prelijepe teglice s pekmezom, jednostavno ne mogu odoljeti. Ja sam Šokica i volim jesti«.

umjetničkih društava, goste iz Sonte i Subotice, te generalnog konzula RH u Subotici *Davora Vidiša*.

U prigodnome programu sudjelovali su ženska pjevačka skupina »Šokice«, muška pjevačka skupina »Šokci« i tamburaški sastav »Šokačka duša«, a brojni su gosti mogli uživati i u kulinar-skim slasticama šokačkih snaša, koje su osvojile šest prvih mjesta na Festivalu znanosti, kojega organizira Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, s nakanom da se dođe do osječkoga kolača, jer ako Zagorci mogu imati štrukle, Samobor kremšnite, zašto i Osijek ne bi imao svoj izvorni kolač, umijeće osječkih cuckerpekarica.

DOJMOVI SUDIONIKA: Hrvoje Žabarović, predsjednik ocjenjivačkog povjerenstva i Damir Macanić član, složili su se da svi

predloženi suveniri odgovaraju svrsi i imaju uporabnu vrijednost, a tržište će pokazati što ima prođu. »Sve je originalno, sve je u duhu šokaštva, a meni se osobno, najviše dopao ovaj necani stolnjak s pripadajućim salvetama, jer odišu tradicijom i to je ono što bih rado poklonio dragim prijateljima«, rekao je Damir Macanić.

Promocijom je očarana i *Jasminka Lovrinčević*, predstav-nica Osječko-baranjske županije. »Kako i ne bi, jer sve što radi Šokačka grana uvijek ispadne odlično, od znanosti do izdavačke djelatnosti, od baštine do uključnje mladježi pa sve do jela, pjesme i igre i naravno tambure, a sve u očuvanju i promicanju bogate šokačke tradicije. To je pravi recept uspjeha, tu su ljudi iz različitih sredina, različitog stupnja obrazovanja, različitih sklonosti i

Izložba je kruna višemjesečne aktivnosti naših Šokica pa i Šokaca: predsjednica »Šokačke grane« Vera Erl

strukle a sve ih veže šokačka duša i onda svatko radi ono što najbolje zna. Osobno, očarana sam katalogom, vezenim stolnjacima i ovim prelijepim šokačkim kolačima«.

Diplomirana grafička dizajnerica *Mirta Bogdanić* uključila se naknadno u ovaj šokački projekt, kaže na nagovor Jelene Havelke, kada je već bližilo finale, kada je trebalo osmisliti katalog i ambalažu za pakiranje suvenira. »Konac djelo krasi, a i loš proizvod, dobro upakiran, zna naći put do kupca. No tako se samo kaže, jer među ovim šokačkim suvenirima nema lošeg proizvoda«, naglašava Mirta, koja ističe svoje šokačko podrijetlo i korijene koje vuče iz Viškovaca i Đakova.

I *Vlasta Šabić*, etnologinja Muzeja Slavonije pomno je razgledala šokačke suvenire. »Moje životno poslanje je rad sa Šokcima diljem Šokadije i uvijek sam jednako ushićena kada se družim s tim divnim ljudima, posebice s

članovima Šokačke grane, a ovo što ste večeras upriličili izuzetno je i neponovljivo. Pozvana sam da sudjelujem u projektu, da pomognem iskustvom i savjetima, dolazila sam na ta divna druženja srijedom, ali sada, kada je sve dovedeno do savršenstva, ja sam jednostavno zatečena, kao da to vidim tek prvi puta. Uspjeli ste osuvremeniti šokačku tradiciju, učiniti je dopadljivom i mladim naraštajima, a ovi stolnjaci, ovi tabletići, ove oslikane teglice s pekmezom i da ne nabrajam, prelijepi su i odišu šokaštvom«.

A i pjesmi nije bilo kraja i tamburaši Šokačke duše dobro su ugrijali žice i srca šokačka. Istina, klima je sve vrijeme radila, ali svi su se složili da su toplo primljeni kod Šokačke grane. Kukuruzne i kolo šokačko, nikad kraja, tek po koji bečarac: Oj Šokice tko vam ruho kroji, kad na vama tako lipo stoji.

Monoštorci u Slavanskom Brodu

KUDH »Bodrog« na »Brodskom kolu«

Kulturno umjetničko društvo Hrvata »Bodrog« iz Bačkog Monoštora sudjelovao je početkom mjeseca na 43. smotri koreografskog folklora »Brodsko kolo« u Slavanskom Brodu. Domaćin Monoštoraca bilo je KUD »Ravnica« iz mjesta Stari Perkovci. Dan nakon nastupa, u tamošnjoj crkvi sv. Ane gosti i domaćini su skupa sudjelovali u pjevanoj svetoj misi i procesiji.

»Bilo je lijepo, veselo i svečano. Naše domaćine, članove KUD »Ravnica« pozvali smo na Zavitni dan u Bački Monoštor 13. listopada«, saznajemo od *Marije Turkalj*, predsjednice KUDH »Bodrog«.

Kulturni i politički konzervativizam bunjevačkih Hrvata (V.)

Povezanost određenog profila ličnosti i stranačkih preferencija

Faktorska struktura političkih opcija, definirana hipotetskim višestrukim stranačkim preferencijama, ukazala je da u političkoj svijesti bunjevačkih Hrvata postoji »Bunjevačka opcija«, »Hrvatsko-mađarska i srbijanska demokratska opcija« i »Srbijanska nacionalistička opcija«. Vidljiva je dakle politička heterogenost ovog biračkog tijela. Pošli smo od pretpostavke da pojedine dimenzije kulturnog i političkog konzervativizma u značajnoj mjeri pridonose preferiranju različitih političkih opcija, a što su i potvrdili rezultati istraživanja. Sve tri dimenzije političkog i jedna dimenzija kulturnog konzervativizma (pokoravanje državnom autoritetu) pokazale su se značajnim prediktorima preferencije »Bunjevačke opcije«. Drugim riječima, u političko-psihološkoj pozadini preferiranja onih političkih stranaka koje negiraju pripadnost bačkih Bunjevaca hrvatskom narodu leži »relik« socijalističkog mentaliteta kojeg karakterizira jedan tip političke dominantno-submisivne autoritarnosti (militaristički sentiment i pokoravanje državnom autoritetu). Veoma sličnu konfiguraciju prediktor varijabli imaju »Bunjevačka opcija« i »Srbijanska nacionalistička opcija« (preferiranje SRS-a, SPS-a i DSS-a). U pozadini ovih političkih opcija nalazi se onaj aspekt političkog konzervativizma kojeg karakterizira jedan »antieuropski etatičko-militaristički sindrom«. Upravo iz ovog razloga i postoji pozitivna korelacija između ovih dviju političkih opcija. Među njima ipak postoji stanovita razlika. Naime, jugonostalgici sentiment se nalazi u pozitivnoj korelaciji s preferiranjem »Bunjevačke opcije«, a u negativnoj je korelaciji s preferiranjem »Srbijanske nacionalističke opcije«. Ovaj nalaz ukazuje na činjenicu da različiti motivi mogu ležati u pozadini, na prvi pogled, istog stavovsko-vrijednosnog obrasca.

AUTORITARNE TENDENCIJE: Nalazi našeg istraživanja potvrđuju ona koja su ukazala na povezanost političkog konzervativizma i preferencija nacionalističkih političkih opcija te povezanost određenog profila ličnosti i stranačkih preferencija. Radi se o tome da se u psihološkoj pozadini i kulturnog i političkog konzervativizma nalaze različite vrste autoritarnih tendencija. Treba međutim razlikovati koji se tip autoritarnosti nalazi u pozadini jednog ili drugog stavovsko-vrijednosnog konstrukta. U tom smislu može nam pomoći razlikovanje ego obrambene autoritarnosti i kognitivne autoritarnosti. Ego obrambena autoritarnost je onaj obrazac stavova i ponašanja koji se temelji na »eksternalizaciji obrane ega« u kojem se naglašava iracionalnost, tj. ulaganje velike energije u uspostavljanju unutarnje ravnoteže. U tom slučaju dolazi do krive percepcije stvarnosti, a istovremeno se pojavljuje neosjetljivost za nijansirane i suptilne interpersonalne odnose koja je popraćena jednom vrstom agresivnosti. S obzirom na psihološku strukturu komponenti kulturnog konzervativizma mogli bismo zaključiti da ovaj stavovsko-vrijednosni

Nalazi našeg istraživanja potvrđuju ona koja su ukazala na povezanost političkog konzervativizma i preferencija nacionalističkih političkih opcija te

Piše: dr. sc. Zlatko Šram

povezanost određenog profila ličnosti i stranačkih preferencija. Radi se o tome da se u psihološkoj pozadini i kulturnog i političkog konzervativizma nalaze različite vrste autoritarnih tendencija. Treba međutim razlikovati koji se tip autoritarnosti nalazi u pozadini jednog ili drugog stavovsko-vrijednosnog konstrukta

konstrukt u značajnoj mjeri korespondira s jednom vrstom ego obrambenog mehanizma. Komponente političkog konzervativizma više korespondiraju s jednom vrstom kognitivne autoritarnosti koja se temelji na naučenim koncepcijama stvarnosti više negoli u labirintu procesa ego obrambene tipologije, odnosno više je refleksija aktualnih uvjeta u kojima pojedinac živi, ali isto tako i refleksija socijalnog i političkog nasljeđa.

Radi se o tome da je socijalistički mentalitet kao »relik« komunističke ideologije jedan naučeni obrazac autoritarnih stavova i ponašanja. Imamo li na umu činjenicu da sve dimenzije kulturnog i političkog konzervativizma sudjeluju u latentnoj konfiguraciji kanoničkih faktora deriviranih na temelju razlika u školskoj naobrazbi i nacionalnoj samoidentifikaciji, onda možemo zaključiti kako je kod niže obrazovanih Bunjevaca istovremeno prisutna i ego obrambena i kognitivna autoritarnost. Prisutnost snažnog super ega i slabog ega navodi ih na kruto prihvaćanje gotovo svakog, ali primarno političkog autoriteta. Drugim riječima, prisutnost stavovsko-vrijednosnog obrasca »Tradicionalna autoritarnost i socijalistički mentalitet« može, kod nižih obrazovnih slojeva koji se nacionalno izjavljaju samo kao Bunjevci, dovesti do kraće ili duže kolektivne suspenzije realnosti zbog kognitivne rigidnosti koja se nalazi u njegovoj psihološkoj pozadini. Naime, različiti aspekti autoritarnih tendencija često su povezani s kognitivnom rigidnošću i onom vrstom dogmatizma kojeg karakterizira kratkoročna orijentiranost na budućnost i jaka orijentacija prema autoritetu.

DIMENZIJE KULTURNOG KONZERVATIVIZMA: Činjenica da dimenzije kulturnog konzervativizma kao što su patrijarhalni sindrom i autoritarna poslušnost ne sudjeluju značajno u predikciji rezultata na dimenzijama političkih opcija samo govori o tome kako je prisutnost jednog tipa političkog konzervativizma (»antieuropski etatičko-militaristički sindrom«) kod bunjevačkih Hrvata sklonih bunjevačkoj ili srbijanskoj nacionalističkoj političkoj opciji više u funkciji obrane pred višeznačnom i nesigurnom društvenom stvarnošću negoli je u psihoanalitičkom značenju neki »čisti« ego obrambeni mehanizam. Isto tako možemo zaključiti kako tradicionalna autoritarnost bunjevačkih Hrvata nije onaj kulturni obrazac koji će nužno sam po sebi dovesti do preferiranja ne-hrvatskih političkih opcija. To znači da neke tradicionalne vrijednosti »zajednice« kao tipa društvene skupine u Ferdinand Tönniesovom značenju ne moraju nužno biti onaj vrijednosno-kulturni referentni okvir koji će značajno doprinjeti pojavljivanju različitih političkih opcija. Najbolji dokaz za ovu tvrdnju je nalaz da niti jedna od dimenzija kulturnog konzervativizma ne sudjeluje značajnije u predikciji rezultata na dimenziji »Hrvatsko-mađarske i srbijanske građanske opcije«.

Iz kuta mladih: Marina Remeš

Studij u Zagrebu

Studentica kroatistike i antropologije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu govori o svom iskustvu studiranja u Hrvatskoj

Razgovor vodila: Ana Šebešćen

Nakon svršetka četverogodišnje naobrazbe u Gimnaziji »Svetozar Marković« u Subotici, odlična učenica *Marina Remeš* (1987.) odlučila je svoje školovanje nastaviti u Zagrebu, jer smatra da joj studiranje u Hrvatskoj otvara mnoga vrata za profil koji je odabrala. »Odlazak na studij u Zagreb do zadnjega mi se dana činio dalekim i nestvarnim. Usprkos činjenici da su mnogi moji sugrađani već bili tamo na studiju, Zagreb mi se ipak činio stranim i tajanstvenim. Ali, odlučila sam pokušati i prihvatiti izazov studiranja u Hrvatskoj«, kaže mlada studentica Marina Remeš.

PRVA IMPRESIJA: Marinina prva impresija o studiranju u Zagrebu nije bila pozitivna, a ni ugodna. Ali mnogi kažu da ako nešto krene loše, obično se dobro svrši. To je bio slučaj i s ovom mladom i ambicioznom damom. »Prvih dana osjećala sam se nešto izgubljeno jer nisam poznavala nikoga i sam faks mi je izgledao kao jedna velika nepoznanica. Uostalom, malo se tko trudio objasniti mi bilo što o studentskom životu jer se sve činilo previše komplicirano. Međutim, malo po malo, upoznala sam ljude iz doma i polako se počela »utapati« u kulturu studentskog života«, objašnjava Marina Remeš.

ADAPTACIJA: Marina Remeš je studentica kroatistike i antropologije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Inače, ovaj je fakultet zbog velikog broja studentskih skupina jako konfuzan, te joj je za razliku on nekih kolega koji studiraju na drugim fakultetima, bilo malo teže prilagoditi se novom životnom rasporedu. Ali, nakon nekog vremena, sve je došlo na svoje mjesto. Isprva ne toliko oduševljena, vremenom je postala fascinirana svojim studijskim skupinama, te ljudima koje je upoznala. Međutim, najviše ju je oduševio i ugodno iznenadio nastavni kadar koji je bez problema prihvatio njezin vođanski način govora.

»Profesori su, doista, divni i nisam naišla niti na jedno negativno iskustvo na račun govora. Ponekad je profesorima jako simpatično što baš ne upotrebljavam redovito ijekavicu i jekavicu, ali naravno trudim se što više utjecati na svoj govor«, priča Marina.

SMJEŠTAJ: Ove je godine ova mlada studentica kroatistike i antropologije bila smještena u studentskom domu »Stjepan Radić«. »Nadam se da ću sve godine studija provesti u ovom domu jer mi je upravo ovaj dom donio nove

prijatelje bez kojih bi bilo mnogo teže prilagoditi se na sve inovacije koje studiranje u drugoj zemlji pruža«, ističe Marina. S obzirom da država doista ulaže u obrazovni sustav, biti smješten kao student u Zagrebu definitivno je privilegij. U okviru doma Stjepan Radić postoje tri menze, slastičarnica, kino, pošta – jednostavno sve što je potrebno studentima za ugodan život. Uostalom, »Sava«, studentski naziv ovog doma, je grad unutar grada gdje se stotine studenata fantastično provode.

VELIKO ISKUSTVO: Na samom kraju Marina kaže: »Približio se i kraj prve godine. Bogatija sam za jedno veliko iskustvo sačinjeno od niza malih. Zadovoljna sam svime što sam naučila i postigla u prethodnoj godini i nadam se da me još mnogo toga čeka u dolazećim godinama studija«. Mlada, ambiciozna i puna elana, Marina Remeš priprema se za predstojeće ispite, te joj ovom prigodom želimo da ih sve uspješno položi.

Hrvatski reket br. 1 - Ivan Ljubičić

Izložba fotografija Ive Eterovića otvorena u Splitu

»Salaši« usred primorja

Izložbu je otvorio veleposlanik Republike Hrvatske u Beogradu Tonči Staničić

Rodeni Splitsanin sa stalnim boravkom u Beogradu, glasoviti fotograf Ivo Eterović predstavio se splitskoj publici izložbom »Salaši«, koja je prošle srijede, 20. lipnja, otvorena u Galeriji Fotokluba Split. Izložbu čini 26 fotografija u boji dimenzija 50 puta 70 cm, a premijerno je izložba prošle godine bila postavljena u Beogradu.

Kako piše Hina, izložbu je otvorio veleposlanik Republike Hrvatske u Beogradu *Tonči Staničić*. Uz izražavanje divljenja umjetničkim dostignućima Ive Eterovića, veleposlanik je izrazio i zahvalnost Eteroviću na velikoj pomoći pri otvaranju prvo Ureda Republike Hrvatske u Beogradu, a kasnije Veleposlanstva i to, kako je kazao, u nekim vrlo teškim i kompliciranim zadacima.

Predsjednik Fotokluba Split *Feda Klarić* govorio je o Ivi Eteroviću i njegovoj karijeri, istaknuvši kako taj fotograf ima više od 500 nagrada iz cijeloga svijeta, a nositelj je međunarodnog Honoraire EFIAP - počasna ekscelencija Međunarodne organizacije za umjetničku fotografiju.

PHOTO: Jadran Babić/CROPIX

Otvorenje izložbe u Fotoklubu Split: Tonči Staničić, Ivo Eterović i Feđa Klarić

»Nositelja toga zvanja u svijetu ima samo sto«, kazao je Klarić.

Eterović je izlagao na svim kontinentima i autor je fotomonografija kao, primjerice, »Brač«, »Split«, »Sarajevo s ljubavlju«, »Beograd«, »Split slika voljenoga grada« itd. Beogradski likovni kritičar Đorđe

Kadijević napisao je kako je »Salaše«, često opjevani motiv, Eterović prikazao iz sasvim novog kuta gledanja, te je taj motiv pretrpio potpunu vizualnu preobrazbu. »Umjesto poetičnog prizora poljskih kućica sa stogovima kuku-ruza, pojavila su se geometrijski

raspoređena polja s jedva vidljivim kvadratićima kućnih krovova. To nisu fotografije nego slike, jer ih je Eterović pretvorio u prave apstraktne kompozicije«, zapisao je među ostalim Kadijević.

D. B. P.

Međunarodno priznata karijera

Fotograf-umjetnik Ivo Eterović (Split, 1935.), školovao se u firmi »Lajka« u Vetzlaru, (Njemačka), a specijalizirao je fotografiju u boji u »Ferraniji« u Milanu (Italija). Fotografijom se bavi od 1954. Na javnoj fotografskoj sceni zapažen je 1956. i od tada djeluje profesionalno u struci. Kraće vrijeme proveo je kao foto-reporter u jedinicama UN na Bliskom Istoku (1957.), a zatim u istom zvanju (ili kao urednik fotografije) radio u redakcijama »Narodne armije« (»Front«) i »Vjesnika« (»Globus«, »Vjesnik u srijedu« i »Start«). U razdoblju od 1960. do 1970. jedan od najaktivnijih, i najviše nagrađivanih, jugoslavenskih fotografa na međunarodnim izložbama fotografije.

Član SLUPUJ-a (od 1961.), ULUPUDS-a i Udruženja novinara Srbije. Majstor fotografije FSJ od 1966.

Usporedo, uz rad u foto-žurnalizmu, bavio se primijenjenom fotografijom. Sudionik je mnogobrojnih grupnih izložaba fotografije.

Predstavljanje knjige »Dužijanca« u Subotici

Fotomonografija »Dužijanca«, u izdanju Novinsko-izdavačke ustanove »Hrvatska riječ«, bit će predstavljena u petak 6. srpnja. Predstavljanje ove knjige dio je obilježavanja ovogodišnjih žetvenih svečanosti, te je suorganizator Organizacijski odbor »Dužijance 2007«.

O knjizi će govoriti: prof. dr. *Milana Černelić*, etnologinja s odsjeka za etnologiju i kulturnu antropologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu, prof. dr. *Jadranka Grbić-Jakopović*, etnologinja s Instituta za etnologiju i folkloristiku u Zagrebu, prof. dr. *Branko Čupurdija*, etnolog s Filozofskog fakulteta u Beogradu, te dipl. arh. *Mijo Mandić*, poznavatelj bunjevačkih običaja i kulture.

O »Dužijanci« će također govoriti i autori knjige: *Lazo Vojnić Hajduk*, mons. dr. *Andrija Kopilović* i *Alojzije Stantić*.

Predstavljanje će se održati u čitaonici Gradske knjižnice u Subotici, a početak je u 19 i 30 sati.

Festival Marijanskog pučkog pjevanja

U iduću subotu 7. srpnja, u Bačkom Monoštoru će se održati drugi po redu Festival Marijanskog pučkog pjevanja, na kojem će sudjelovati pjevačke skupine kulturno-umjetničkih društava i crkveni zborovi s teritorija Bačke i Srijema. Festival će se održati u crkvi svetog Petra i Pavla, s početkom u 18 sati.

Očekuje se sudjelovanje gostiju iz Santova (Republika Mađarska), Gajića, Topolja i Slavonskog Broda (Republika Hrvatska) te Subotice, Bačkog Brega, Tavankuta, Sombora, Golubinaca...

Organizator festivala je KUDH »Bodrog« iz Bačkog Monoštora.

Predstavljanje knjige »Bunjevačke studije« Milane Černelić u Subotici

U Organizaciji Hrvatskog akademskog društva, u četvrtak 5. srpnja, u Velikoj vijećnici Gradske kuće u Subotici održat će se predstavljanje knjige »Bunjevačke studije« prof. dr. *Milane Černelić*. Uz autoricu, o knjizi će govoriti prof. *Ljubica Vuković-Dulić* iz Gradskog muzeja Subotica i prof. dr. *Jadranka Grbić-Jakopović* s Instituta za etnologiju i folkloristiku iz Zagreba.

Početak je u 20 sati.

»Lira naiva 2007.« u Bačkom Monoštoru

Peti susret pučkih pjesnik »Lira naiva 2007.« održat će se sutra (subota 30. lipnja), u Bačkom Monoštoru. Ovogodišnji gost susreta bit će književnik *Petko Vojnić Purčar* iz Novog Sada. Središnji dio susreta – književna večer – održat će se u Domu kulture, s početkom u 18 sati, a tom prigodom bit će predstavljena knjiga s izabranim pjesmama ovogodišnjih sudionika susreta.

Vojvodina u Zagrebu – kulturno gospodarsko predstavljanje Hrvata iz Vojvodine

Svečano otvorenje multimedijalne prezentacije kulturno-gospodarskih i povijesnih vrijednosti Hrvata iz Vojvodine pod nazivom »Vojvodina u Zagrebu« koja će biti postavljena na Autobusnom kolodvoru u Zagrebu, održat će se u srijedu 4. srpnja. Otvorenje je u 19 sati.

»Likovnjaci« u Valpovu i Donjem Miholjcu

Dvoje članova Likovnog odjela HKC »Bunjevačko kolo« iz Subotice gostovat će u subotu 30. lipnja, u Valpovu (RH) na likovnoj koloniji koja se organizira u sklopu tamošnje proslave Dana grada. Također, dvoje članova Odjela sudjelovat će na koloniji u Donjem Miholjcu, koja se organizira u sklopu obilježavanja 950. obljetnice od osnutka ovog grada.

»Ravnica« nastupa na Paliću

U sklopu programa promenačkih koncerata koji se održavaju u Muzičkom paviljonu na Paliću, u subotu 30. lipnja, nastupit će tamburaški ansambl »Ravnica« iz Subotice. Početak koncerta je u 17 sati.

»Narančina kora« Ateljea 212 nagrađena na Danima satire

Nagrada »Zlatni smijeh« za najbolju kabaretsku predstavu na ovogodišnjim 31. Danima satire u Zagrebu pripala je predstavi »Narančina kora« *Maje Pelević* u režiji *Gorana Markovića* i u izvedbi Ateljea 212 iz Beograda.

Nagradu »Zlatni smijeh« – veliku nagradu Večernjeg lista za najbolju predstavu u cjelini, dobila je predstava »Brak iz računa« *Antona Pavlovića Čehova*, u režiji *Dražena Ferenčine* i izvedbi Satiričnog kazališta »Kerempuh« iz Zagreba.

Tamara Obrovac, hrvatska etno-jazz diva

Najbolje osjećam ono što govorim na dijalektu

Ono što tako govorim je najčistije, najistinitije za mene.

A sami tim što to izvodim svuda, znači promociju i očuvanje dijalekta

Razgovarao: Davor Bašić Palković

Pjevačica, flautistica, skladateljica i autorica tekstova Tamara Obrovac, jedna je od najzanimljivijih osobnosti na hrvatskoj glazbenoj sceni. U svojem izričaju vješto spaja elemente istarske, mediteranske glazbe i jazz s elementima suvremene glazbe, usto pjevajući na dijalektu. Uz internacionalnu koncertnu aktivnost Tamara sklada glazbu za balet, kazalište i film. Izdala je 5 autorskih CD-a »Triade« (1996.), »Ulika« (1998.), »Transhistria« (2000.), »Sve pasiva« (2002.), »Daleko je« (2005.).

Njezini nastupi s internacionalnim Transhistria Ensemble – kojeg čine glazbenici iz Hrvatske, Slovenije i Italije, prožeti su spontanošću, improvizacijama i komunikativnošću, u što smo se mogli uvjeriti na koncertu kojega su nam Tamara i ekipa, u okviru

»Enofesta«, priredili u subotu na Ljetnoj pozornici na Paliću.

► **Svoj glazbeni izričaj opisujete rečenicom: »Jazz je moja sloboda, a korijeni su moja istina«. Kažite nam više o ovom spoju koji Vas, među ostalim, čini osobujnom i prepoznatljivom autoricom...**

Ja sam »dite jazz«, klasični pubertetlija koji je u 15-oj godini, kako bih rekla, težio nekritičnoj univerzalnosti. To je normalna tinejdžerska potreba za svjetskom uniformnošću, za pripadanjem svjetskom kontekstu. Naravno postajala je ljubav prema glazbi, koja je kod mene bila jazz, koji u sebi nosi improvizaciju i slobodu. S 18 godina, kada sam upisala studij u Zagrebu počelo je moje glazbeno putovanje kroz život, potraga za znanjem. Bez obzira što sam završila srednju školu za flautu, pravo

učenje je išlo uz jazz. A onda je došlo osobno sazrijevanje, u kojem sam počela tražiti svoje pripadanje, svoje korijene. Mislim da su to normalni procesi, koji se kod svakoga dešavaju, a kod mene su se reflektirali u glazbi. U jednom sam se trenutku zbilja umorila od kopiranja nečijeg tuđeg izričaja. To je bila moja unutarnja potreba koju sam slijedila.

Kasnije su se ova dva spojila: melodioznost dijalekta i istarske glazbe, što je za mene značilo unutarnju istinu, i znanje u jazzu.

► **Koliko ste, prema osobnom mišljenju, »iskoračili« na svjetsku glazbenu scenu, budući da su Vaš rad pratile pozitivne reakcije internacionalne kritike, ali i nominacije za BBC Radio 3 World music Awards 2004?**

Iskoračila sam puno, ali ne i dovoljno. Naime, doista je teško probiti

se kada dolazite iz male zemlje. Pogotovo zbog toga što smo mi neka »nečuvena« kombinacija, ne može nas se žanrovski svrstati negdje, staviti u neki precizniji kontekst. To je problem, ali ujedno i prednost, jer zvučimo drukčije od ostalih. Naravno, ta bi prednost morala biti spojena s jako dobrom promocijom i menadžmentom koji u principu, kao struktura, iza mene ne stoji.

Ipak, oni koji su u »poslu«, znaju za nas. Mnogo nastupamo vani – po Europi, bili smo u Japanu, u SAD-u i svugdje smo dobro primljeni, međutim, to još uvijek nije razina, rekla bih, visoko poznatog imena.

► **Koliko Vaše iskustvo u oblasti pisanja glazbe za kazalište i balet, utječe na ono što možemo čuti na vašim albumima?**

Ne mnogo. To je ipak druga sfera.

Radila sam glazbu za puno predstava, svakojakih, i razlika je u osnovi izrade. U primijenjenoj glazbi osnova nije moj unutarnji glas, nego artikulacija emocije, stava i scenskog konteksta. Tako, na neki način, ponekad zaboravim neki dobar materijal koji sam radila za teatar, a koji bi se mogao obraditi i izvoditi s Transhistia Ensemble.

► **Kakvom Vam se čini takozvana etno glazbena scena u Hrvatskoj?**

Tanka je još uvijek. I to iz jednostavnog razloga što se od takve vrste glazbe ne može živjeti. Tržište je premalo. U tom smislu, još je i dobro... Inače, ono što meni općenito na sceni nedostaje jest crossover (ukrštanje, prim. aut.), budući da se glazbenici često sami etiketiraju. Fali malo više tog, da kažem, ispremještanja. U svakom slučaju, treba imati dobar projekt, a Hrvatska je prebogata folklorom. Dopada mi se ono što je napravio *Miroslav Evažić* s albumom »Čardaš blues«.

► **Spremate li novi album?**

Da, svašta, uvijek... Napravili smo jednu električnu varijantu, u kojoj se umjesto akustičnih koriste električni instrumenti. Materijal se više

bazira na ritmu i pulsu i to je napravljeno čisto iz nekog veselja. Neke ćemo stare preraditi, a neke nove napraviti. Također, planiram neke tajne duete: planiram iznenaditi *Ramba Amadeusa*. Bit će to jedan prohodan album, bez puno namjera i specijalnih ambicija.

Do kraja ove ili tijekom sljedeće godine slijedi jedan klasičan Transhistia Ensemble album, koji ćemo vjerojatno obogatiti suradnjom s gudačkim kvartetom iz Češke.

I sljedeći je jedan malo veći projekt kojeg ćemo zaokruživati u sljedećih pet godina, a koji će biti posvećen istarskim dijalektima. Svaki CD, koji će biti istodobno multimedijalni, i koji neće biti isključivo u izvedbi našeg ansambla, bit će posvećen određenom istarskom dijalektu. Za potrebe toga koristit ću obrade drugih izvođača, originalne primjerke i naše obrade što originalnih pjesama, što samo uglazbljivanja tekstova. U Istri ima barem dva-tri dijalekta koji su praktički na umoru. Mene dijalekt koji zvuči na određeni način, inspirira na određenu vrstu melodije. To je meni najinteresantnije.

► **Jesu li u planu još neki nastupi u Srbiji?**

Po tom pitanju, za sada u planu nemamo ništa. Prošle je godine bilo nekih pregovora za festival EXIT, ali na kraju od toga nije bilo ništa.

► **I za kraj, kakvi su Vaši dojmovi o Subotici, u kojoj ste, evo, nastupili po prvi puta?**

U Subotici, ali i u Novom Sadu, gdje smo prije dvije godine nastupili na festivalu »Interzone«, osje-

ćam tu neku građansku tradiciju, ali i onu multikulturalnosti. Volim to kada ljudi govore dva tri jezika istovremeno, tako i mi kod nas »klapamo« na nekoliko jezika i svim njihovim mogućim kombinacijama. Osobno, to mi se čini vrlo zdravim, što kažu za pse: čistokrvni vrlo brzo polude, a ovi »mišani« se uvijek dočekaju na noge.

► **U koliko se mjeri danas mogu očuvati dijalekti – kakvi su primjerice oni s područja Istre, na kojima pjevate?**

Ne znam koliko je općenito moguće, ali znam da moja unutarnja potreba korespondira s time. Znači, ja imam potrebu govoriti na tom dijalektu jer najbolje osjećam kad govorim tako. Ono što tako govorim je najčistije, najistinitije za mene. A sami tim što to izvodim svuda, znači promociju i očuvanje dijalekta. Naravno, ja nemam tu namjeru, niti to može biti moja misija. Ona je dakako neka druga: predati određenu energiju, koja u tom kontekstu sadržava i očuvanje dijalekta, pa se nadam da sam, eto, malo pomogla.

Koncert »Hladnog piva« u Somboru

Nije sve tako sivo

Ovogodišnje »Somborsko ljeto« otvoreno je u četvrtak 21. lipnja, koncertom somborske rok skupine »Džandžavidi + Fade«, a u petak 22. lipnja ljubitelji dobrog punk rocka zabavila je zagrebačka skupina »Hladno pivo«. Koncert je održan u Grašalkovićevoj palači koja se pokazala kao lijep, ali ipak malen prostor za bendove kao što je »Hladno pivo«, koje je ovom prigodom nastupilo pred oko 400 ljudi. Bina je također bila premala, razglas i rasvjeta prilično loši, ali to nije omelo pjevača *Mileta Kekina* i njegove kolege da naprave odličan dvoipolsatni koncert pred publikom koja je znala svaku riječ pjesama od njihovog prvog do posljednjeg albuma. Tijekom svirke došlo je i do kraćeg prekida kada je netko iz publike gađao Mileta komadom daske. Mile je prozvao počinitelja ovog nedjela i zaključio da takve stvari čine samo kukavice koje se nalaze u mraku, da bi nakon toga za »sve ljude koji se znaju dobro zabavljati« dečki odsvirali pjesmu »Roštilj« i nastavili koncert kao da se ništa nije ni dogodilo.

Za svaku je pohvalu što je ovom prigodom predstavljen njihov gotovo cijeli posljednji album »Knjiga žalbe«. Predgrupa Hladnom pivu

je bila somborska cover skupina »Project Ramones«, a koncert koji je najavljan za 21 sat počeo je dva sata kasnije.

Bez obzira na mali incident, loš razglas i rasvjetu, ipak je to bio koncert za svaku pohvalu, baš kao što i pjesma ovih zagrebačkih pank rokera kaže: »Nije sve tako sivo, kad imaš s nekim otić' na 'Pivo'!«

Z. G.

Kaiser Chiefs u Beogradskoj areni

Ole, ole, oleeee!

Sva sreća da u dobrom nastupu britansku skupinu nije omela poluprazna Arena. Je li u pitanju čist mladalački entuzijazam ili možda strogi profesionalizam, nije ni važno...

Piše: Miroslav Šokčić

Ne treba vas čuditi »navijački« naslov u rubrici kultura, jer ovo nije tekst o sportu. Na dobrom ste mjestu... »Ole, ole, ole« je usklik kojim je publika u Beogradskoj areni dočekala čuvenu grupu iz Leedsa. Da sve bude još zanimljivije Kaiser Chiefs su veliki ljubitelji nogometa i sponzoriraju nekoliko igrača nogometnog kluba Leeds. Također, bend je dobio naziv po nogometnom klubu iz Južnoafričke Republike. Usklici kojima su brit-dečki dočekani bili su i više nego iskreni i to može potvrditi nekoliko činjenica.

UPITNE PREDGRUPE: Prvo, publike nije bilo ni izbliza koliko je očekivano, što djelomice možemo pripisati činjenici da je ove godine koncertna ponuda stvarno bogata (Gipsy Kings, Chemical Brothers, RHCP – o čijem će koncertu biti riječi u idućem broju, The Rolling Stones i mnogi drugi), ali i tomu da publika u Srbiji nije najbolje informirana o »alternativnijim« bendovima koji trenutačno haraju svijetom. Drugo, ako kao predgupa nastupa Block-out, inače jedna od boljih rock skupina u Srbiji, onda je svaka promjena dobro došla. Iako su Dža ili Bu koji su nastupili prije njih, koliko toliko podigli atmosferu, to nije spriječilo pjevača Block outa *Milutina Jovančića*, poznatijeg kao *Mita*, da u kombinaciji s bendom i svojim već prepoznatljivim nastupom »udavi« nazočne. Postavlja se pitanje zašto su ove dvije grupe uopće nastupale kao predgrupe, čak i ne dovodeći u pitanje njihovu glazbenu kvalitetu, jer one žanrovski nemaju nikakve veze s glavnim zvijezdama večeri.

ENORMNA ENERGIJA: Činilo se da je Block-out zablokirao put dobrom provodu. Ali kada su članovi benda Kaiser Chiefs izletjeli na scenu sve je to otišlo u zaborav. Što zbog spomenutih iskrenih uskliku oko 5000 obožavatelja (publike nije bilo mnogo, ali je bila probrana), što zbog enormne energije koju su članovi benda iznijeli na binu. Koncert je počeo pjesmom »Everyday i love you less and less« i publika je momentalno bila u transu. *Ricky Wilson*, frontmen i pjevač sastava, je skakao, vrištao, bacao stalak i mikrofon, te tjerao publiku da vrišti s njim. Neki bi rekli, više od toga i nije potrebno za dobru zabavu. Sva sreća da dečke nije omela poluprazna Arena: činjenica je da je ovo jedna od najvećih ako ne i najveća publika pred kojom su nastupali van Britanije, ali je svejedno ostajao dojam nepopunjenog prostora. Je li u pitanju čist mladalački entuzijazam ili možda strogi profesionalizam, nije ni važno. Važno je da je uz pjesme poput »Modern Way«, »Ruby« i »Everything Is Average Nowadays« publika jednostavno uživala, a kad je krenula »I predict a riot« (s njihovog posljednjeg – drugog albuma) mnoge su djevojke iz prvih redova, prilijepljene uz ogradu vjerojatno zbog šarmantnog

bubnjara (frontmena iz sjene) *Nicka Hodgsona*, bile iskreno ugrožene (za one koji ne znaju pjesma govori o noćnom životu u britanskim klubovima i više je nego energična). »Ludnica« je završena nakon malo više od sat vremena svirke (da su i htjeli ne bi mogli duže, jer imaju samo dva albuma). Numera koja je zatvorila večer bila je, pogadate, »Oh my god« njihov najveći hit i poslije »Time honouerd tradition« vjerojatno i najbolja pjesma. Onima koji na koncertu nisu bili ostaje samo nada da će nas momci iz Leedsa ponovno posjetiti. Vjerojatno niste bili u prigodi gledati The Beatles, stoga nemojte propustiti njihove potencijalne nasljednike.

Ramirez na Exitu

Hrvatski bend Ramirez nastupit će na festivalu EXIT 007 u subotu, 14. srpnja, na Fusion Stageu. Članovi grupe trenutačno su u studiju, gdje pripremaju svoje treće studijsko izdanje, koje bi se trebalo pojaviti iduće godine. Inače, ova zagrebačka skupina svoj zvuk opisuje kao izričaj koji je posljednjih godina na stranim top-listama etiketiran kao autorski pop-rock s izraženim melodijama tipa Coldplay, Radiohead, Travis, Starsailor, Keane, Doves...

Također, na Exitovoj bini Future Shock, koja promovira nove glazbene nade u regiji i šire, između ostalih nastupit će i dva benda iz Hrvatske – breakbeat/drum&bass/dub sastav Bilk iz Zagreba i indie rock skupina The Orange Stripes iz Labina. ■

»Shrek 3«; režija Chris Miller

Treća sreća, novca puna vreća

Gdje je kraj filmskoj priči koja je inspirirana bajkama? Tamo gdje je kraj zaradi za studio – nije Shrek tek slučajno zelene boje

Piše: Miroslav Šokčić

čuje pronaći jedinog kraljevog nasljednika koji bi ga spasio muka vladanja zemljom »Tamo daleko«. Treba naglasiti kako treći dio Shreka svakako nije namijenjen najmlađoj publici i da je od sva tri djela najmanje takav: u nekim momentima i autor ovog teksta zapitao se je li film primjeren mališanima, ali to samo govori o momentima bezukusnog humora koji se sve više pojavljuje u mainstream ostvarenjima. Mada, ono što ovaj film ne čini filmom za djecu nije »loš« humor, već činjenica da se junaci filma nalaze u »situacijama za odrasle« koje djeca teško mogu razumjeti. Zamislite sebe sa sedam godina kako se identificirate s ogromnim zelenim orkom kojem je glavna preokupacija hoće li biti dobar otac.

KRAJ PRIČE?: Kada je nasljednik konačno pronađen, mladi Artut mu je ime (glas *Justin Timberlake*), stvari postaju iskreno zamršene (a taman ste se ponadali kako je Shrekovim mukama došao kraj)! Princ Šarmantri pokušava zauzeti kraljevstvo u Shrekovom odsustvu, dok Shrek i družina moraju trpjeti nepodnošljivog umirovljenog učitelja Merlina (glas *Eric Idle* – možete samo zamisliti film s dva Monty Pythonovca u sebi, drugi je *John Cleese* koji pozajmljuje glas kralju). Što se dalje dešava saznat ćete u vašem lokalnom kinu ili od svog »pirata«.

Naravno, animacija izgleda nikad bolje i postavlja se pitanje gdje je u tomu kraj. Također, gledajući film postavlja se još jedno pitanje koje bi otprilike glasilo: Gdje je kraj priči koja je inspirirana bajkama? Odgovor je dakako tamo gdje je kraj zaradi za studio; nije Shrek tek slučajno zelene boje. A budući da se sve odvija po planu, čini se da ćemo gledati još puno nastavaka filma o popularnom i voljenom nam čudovištu. ■

»Shrek 3« (u originalu »Shrek the Third«) je posljednji nastavak filмова o zelenom orku iz animacijskog studija Dreamworks. Ovo nije jedini treći nastavak franšiza ovog ljeta, ali je sigurno jedini kojem se ne vidi kraj. Prva dva dijela bila su vrlo uspješna na blagajnama, a prvi je čak dobio i Oskara. Zato naslov teksta treba shvatiti pomalo ironično, mada ne sasvim. »Shrek 3« je doista napunio džepove gazdama studija, ali je i po kvaliteti ako ne iznad onda barem isti, a po priči svakako najzaokruženiji dio trilogije (naravno nitko ne sumnja da ovo neće biti samo trilogija).

ZELENI POTOMCI: U prvom dijelu Shrek (glas *Mike Myers*) upoznao je svoju voljenu vjerenicu Fionu (glas *Cameron Diaz*); u dru-

gom je upoznao i svoje »roditelje«, a u trećem naš junak dobiva djecu. Da, dočekali smo i mala zelena čudovišta... Naravno, teško je predvidjeti što se u novom »Shreku« dešava, jer se svaki prethodni završava bajkovito u stilu »živjeli su sretno do kraja života«, tako da – ako ste pravi ljubitelj trenutačno najpoznatijeg animiranog čuda – nemojte čitati dalje. U najnovijem dijelu sve ide svojim tijekom, Shrek i Fiona žive sretno u zemlji »Tamo daleko«, Princ Šarmantri je propao i glumi u trećerazrednim kazalištima, ali kada se kralj razboli postavlja se pitanje nasljednika što naravno gospodina Zelenog čini nervoznim, jer on nije čovjek za taj posao. Kako se kralju bliži kraj, Shrek sa svojim prijateljima Magarcem (*Eddie Murphy*) i Mačkom u čizmama (*Antonio Banderas*) odlu-

Motovun Film Festival 2007. od 23. do 27. srpnja

»Vojvodina – zemlja partner autonomne pokrajine Motovun«

Po već ustaljenom konceptu predstavljajući kulturne scene nekog drugog podneblja i prostora, ovogodišnja »zemlja partner« Motovun Film Festivala je Vojvodina. Svi prateći programi ovogodišnjeg festivala odvijaju se pod nazivom »Vojvodina – zemlja partner autonomne pokrajine Motovun«.

»Prije nekoliko godina uveli smo program zemlje partnera vođeni idejom promicanja

svega onoga iz pojedine regije što i inače cijelimo na Motovun Film Festivalu – kulturnu posebnost, lokalna obilježja podneblja, ali i progresivne sile na polju kulture i umjetnosti. U tom smo kontekstu dosad ugostili Dalmaciju i Beč«, kaže *Igor Mirković*, direktor festivala.

Umjetnost i kulturne inicijative Vojvodine bit će predstavljeni kroz nekoliko programa. Ponajprije, retrospektivom MADE IN

VOJVODINA, u kojoj će se moći vidjeti najzanimljivija filmska ostvarenja nastala u ravnicama Srijema, Banata i Bačke. Izložbom slika bit će predstavljene nove likovne snage, dok će u koncertnom programu nastupiti nekoliko izvođača. Također, s velike ravnice dolazi i pregršt gostiju predvođeno jednom od najpoznatijih glumica *Mirom Banjac*.

D. B. P.

U somborskom karmelićanskom samostanu

Proslavljen dan oca Gerarda Tome Stantića

*Svetu misu predvodio je mons. Slavko Večerin, generalni vikar
Subotičke biskupije u zajedništvu s desetak svećenika*

U somborskom karmelićanskom samostanu, u nedjelju 24. lipnja, svečano je proslavljen Dan Sluge Božjega o. *Gerarda Tome Stantića*, karmelićanina koji je umro prije 51. godinu. Na slavlje se okupio lijepi broj vjernika iz Sombora i okolice te hodočasnika iz Subotice i okolice napose iz Đurđina, rodnoga mjesta o. Gerarda.

Na početku Euharistijskoga slavlja sve vjernike i svećenike pozdravio je o. *Bernardin Vizmeg*, zamjenik priora somoborskoga Karmela. Sv. misu je predvodio mons. *Slavko Večerin*, generalni vikar Subotičke biskupije u zajedništvu s desetak svećenika. Prigodnu propovijed održao je mons. *Stjepan Beretić*, katedralni župnik i vikar za pastoral Subotičke biskupije. On je istaknuo kako se jedinim kandidatom za sveca Subotičke biskupije ponose i vjernici Sombora u kojem je o. Gerard živio i radio najveći dio svoga redovničkoga i svećeničkoga života i gdje je 24. lipnja 1956. godine umro na glasu svetosti. O. Gerardom ponose se jednako i

Grob o. Gerarda Tome Stantića

vjernici Đurđina u kojem je o. Gerard rođen kao i vjernici Bajmoka gdje je kršten, ali i vjernici Subotice jer je se u tom gradu školovao i proveo dane progonstva u franjevačkom samostanu.

U nastavku propovijedi mons. Beretić je istaknuo: »U ovom lijepom zelenom gradu Somboru, živio je jednostavan svećenik o. Gerard. Svi su mu se radovali. Svakom je na njegovom jeziku govorio – hrvatski, mađarski, njemački i slovački. Bio je svima sve... Neka svima ovaj sluga Božji bude prijatelj. Kad smo u nevolji, recimo mu neka i on moli za nas.

Puno, puno može žarka molitva pravednikova. Sveci nisu umrli. Oni žive, pomažu, druguju s nama koji smo još na putu. Djeco i mladi, povjerite svoje želje i potrebe sluzi Božjem Gerardu. Vidjet ćete da je zaista živ i da razumije naš govor, našu ikavicu, naše srce. Oče Gerarde, isprosi nam svima srce i dušu djeteta. Isprosi nam srce ponizno. Isprosi nam životnu radost i zadovoljstvo. Isprosi nam kod Boga ponos što smo tvoji sunarodnjaci, što smo kćeri i sinovi najljepše nam Katoličke crkve«.

Na misi je pjevao zbor somborsku župe Presvetoga Trojstva pod ravnanjem *Rozmari Mik*.

Poslije sv. mise okupljeni svećenici pošli su zajedno s vjernicima do groba o. Gerarda gdje je mons. Večerin predmolio molitvu za proglašenje blaženim i svetim SB o. Gerarda Tome Stantića.

Dan ranije isto ovakvo slavlje održano je na mađarskom jeziku.

A. A.

Đakonska i svećenička ređenja

Danas, 29. lipnja, u subotičkoj katedrali sv. Terezije Avilske obaviti će se đakonska i svećenička ređenja na mađarskom jeziku, dok će se na hrvatskom jeziku svećeničko ređenje đakona vlč. *Marijana Vukova* obaviti u nedjelju 1. srpnja. Sam obred ređenja će obaviti subotički biskup mons. *Ivan Péntes*. Svečane svete mise počinju u 17 sati.

Misa mladih za mir

Kao i svakog prvog petka u mjesecu i ovoga će se puta održati sv. misa mladih za mir. Ovoga puta sveta će se misa služiti 6. srpnja u crkvi Srca Isusova u Tavankutu. Početak sv. mise je u 20 sati.

Blagdan svećeničkih ređenja

Novi čovjek

Piše: mons. dr. Andrija Kopilović

**Petar i Pavao
prvaci su
apostolski u
Katoličkoj crkvi.
Obični ribar
došao je na
visoko
dostojanstvo,
čast i slavu, da
ga dvijetisućljet-
no kršćanstvo
poštuje, vjeruje
mu i ljubi ga.
Sveti Pavao je
mogao ostati
običan, mali
teolog u židov-
skom narodu. No,
on je povjerovao
Isusu i stekao
iskustvo vjere,
te postao
veličanstveni
teolog, čudesni
čovjek kojeg
slijede tisuće,
vjeruju mu i
časte ga**

Na početku Petrovdanskog posta našao sam se u dvoru Vladeke Irineja. U čekanju susreta razgovaram sa sestrom. Počeo je veliki Petrovdanski post. Nije mi jasno zašto naša braća tako strogo poste (40 dana) za blagdan apostolskih prvaka. Ostao sam pod dojmom i pitanjem. Danas slavimo upravo taj blagdan. To je blagdan svećeničkih ređenja. U službu oltara i zajednice ulaze mladi ljudi. Postaju novi ljudi. Apostoli za danas i sutra. Dolazi mi u pamet i moje ređenje. Jesam li tada bio novi čovjek? Čini mi se da jesam. A danas? Moram se stalno hraniti iskustvom vjere koju Bog daje svaki dan. »Kruh naš svagdašnji«. Podijelit ću s vama jedno razmišljanje prof. Ivančića upravo o onim velikanima koji su od običnih ljudi postali »stupovi Crkve«. O apostolu Petru i Pavlu i pozivu da svi postanemo novi čovjek, a molimo za svoje svećenike da na poseban način to i oni budu.

ISKUSTVO VJERE: U životu je najvažnije iskustvo vjere. Vjernik bez iskustva vjere nemoćan je i kome posvjedočiti da se isplati biti vjernik. Vjernik bez iskustva vjere je poput čovjeka koji u ljetnom vrućem danu zna da postoji sladoled, ali samo u slastičarnici, zna da postoje milijarde novca, bogatstvo i ispunjenje njegovih želja, ali samo u teoriji. Obični vjernici misle da se ne može po vjeri nešto imati na ovom svijetu, nego samo poslije smrti. Tako oni ne žive riječ Svetog pisma i ne ulaze u njegovu stvarnost. Vjernik s iskustvom vjere može druge uvjeriti da Bog postoji i dovesti ih do iskustva vjere. On zna da se može evangelizirati svijet. Apostoli Petar i Pavao bili su jednostavni ljudi poput nas danas. Petar je bio ribar, a Pavao visoko naobraženi teolog. Obojica su bili vjernici židovske vjere, ali bez nekog iskustva vjere, stoga obični, svagdašnji ljudi. Petar je rekao Isusu: »Odlazi od mene, jer sam čovjek grešnik«. Pavao je umjesto ljubavi koju je naređivalo Sveto pismo išao progoniti i zatvarati

kršćane. U čemu je bila njihova veličina? Kad su doživjeli preokret? Petra je Isus zapazio, čvrsto uzeo za ruku i rekao mu: »Pođi za mnom.« Pavla je Isus srušio s konja, ukazao mu se i rekao mu da će ga od sada upotrijebiti da bude navjestitelj njegove Radosne vijesti. Petar se dugo opirao Isusu, nije prihvaćao ono što Isus govori. Griješio je, plakao, suprotstavljao se Isusu i kajao, bježao od njega i vraćao mu se. **USTRAJNOST:** I ustrajao je do kraja. Nakon najtežeg razočaranja, Isusove smrti, nije odustao, jer ga je Isus uporno tražio. Na Duhove je doživio iskustvo Duha Svetoga, primio darove Duha i iskustva vjere te je počeo držati govore koji su obraćali tisuće ljudi. Zbog tog iskustva koje je dobio na Duhove, mogao je liječiti bolesnike; ljudi su bolesnike iznosili na trgove da Petrova sjena padne na njih, i bili bi izliječeni. I Pavao se opirao Isusu. Isus ga je srušio na tlo na putu za Damask. Tada je Pavao upitao: »Gospodine, što hoćeš da činim?« Isus mu je rekao neka primi krštenje i slijedi njegove stope. Pavao je to učinio, progledao, dao se krstiti i počeo naviještati vjerno po Maloj Aziji sve do Grčke i do blizine naših krajeva, a na kraju dospio i u Rim, gdje je smrću svjedočio za Isusa iz Nazareta. Nije žalio života, jer je bio svjestan koliko mu Isus znači. Pisao je: »Znam kome sam povjerovao«. »Meni je živjeti Krist, a smrt samo dobitak«, kaže on. »Znam kome sam povjerovao« – to je Pavao živio. Iskustvo pred Damaskom, iskustvo krštenja, a onda iskustvo u pustinji damašćanskoj i u dugoj molitvi, iskustvo prve Crkve, prijateljstvo vjernika Barnabe, a onda razgovor s apostolima u Jeruzalemu, i napokon iskustvo koje je dobivao propovijedajući Božju riječ i vidjevši kako se ljudi obraćaju, te kako su mnogi bili izliječeni njegovom molitvom i vjerom, sve mu je to dalo snagu da bude ponosan do kraja što je smio biti Isusov učenik. Iskustvo Duha Svetoga dalo je Petru snage da izdrži sve nedaće i progonstva. Bio je bačen

u tamnicu, Herod ga je htio drugi dan pogubiti te tako pridobiti narod za sebe. No, Petra je anđeo vezanog lancima između četiri stražara izveo kroz vrata, odveo do Markove kuće, gdje je prva Crkva cijelu noć molila za njega, te je Petar otišao iz Jeruzalema i tako se spasio. Petar je kasnije stalno molio. To mu je iskustvo molitve davalo mudrost da shvati da je Stari zavjet prošao, da je Isus donio novi savez, da je došlo ispunjenje svih obećanja Starog zavjeta, i da treba ljubiti Boga i čovjeka. Ljubiti Boga i čovjeka, ali ne samo živeći za njih, nego i umirući za njih. To su pokazali i Petar i Pavao. Petar je imao odlučnosti otići u Cezareju rimskom građaninu, neživu Korneliju, ući u njegovu kuću, makar to po židovskom zakonu nije smio, te mu navijestiti Isusa. Pavao je molio danonoćno. Imao je iskustvo Boga i dar jezika, proročku i, čudesnu snagu, te je propovijedao najprije Židovima, a kada oni nisu poslušali, poganima, makar to po židovskom zakonu nije smio.

SLOBODA OD ZLA: Pavao je znao da nas je Krist uveo u slobodu. Ali ne u slobodu za zlo, nego od zla, da pobjeđujemo zlo, Zloga i nečovještvo, te da živimo ljepotu, plemenitost i draž pravde, ljubavi i povjerenja. Petar i Pavao su zbog toga prvaci apostolski u Katoličkoj crkvi. Obični ribar došao je na visoko dostojanstvo, čast i slavu, da ga dvijetisućljetno kršćanstvo poštuje, vjeruje mu i ljubi ga. Sveti Pavao je mogao ostati običan, mali teolog u židovskom narodu. No, on je povjerovao Isusu i stekao iskustvo vjere, te postao veličanstveni teolog, čudesni čovjek kojeg slijede tisuće, vjeruju mu i časte ga. Od ubojice i protivnika postao je čovjek ljubavi, povjerenja i praštanja. Petar i Pavao svjedoče da je moguće biti nov čovjek. I mi možemo steći iskustvo vjere i postati novi ljudi.

Petrovo je. Ponuda i izazov. Postati novi čovjek. Kako? Barem zagovorom svetih apostola Petra i Pavla. ■

Psihički poremećaj ishrane

Mračni svijet anoreksije

Tisuće mladih djevojaka, pod utjecajem medija, nesretnog i teškog djetinjstva ili propale ljubavi, boluje od poremećaja neuhranjenosti

Piše: Ana Šebešćen

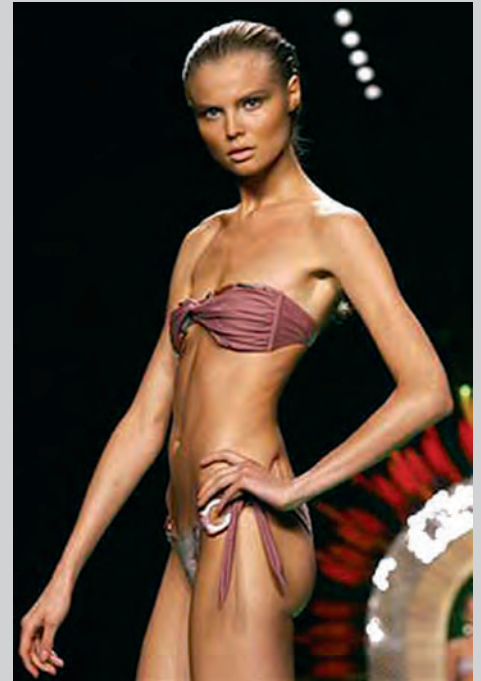
Je li doista svijet mode toliko promijenio svoje razmjere da je uvjet uspješnosti u »fashion« industriji (ili bilo kojoj drugoj industriji koja se bavi javnim životom) biti izrazito (ako ne i bolesno) mršav? Je li moguće da pod utjecajem medija i javnih osoba tisuće adolescentica teži upravo poremećaju neuhranjenosti? Ili, definira li se danas, u ovom svijetu, »atraktivan i zgodan izgled« i pripisuje li se samo onima koji su ekstremno tanki? Ali, je li djevojka visoka 177 cm s 45 kilograma, prema svjetskim modnim standardima idealna ili bolesna? Tu nastaje problem koji povlači za sobom tisuće mladih djevojaka u mračni svijet anoreksije.

ANOREKSIIJA NERVOSA: Žalosno je to što veoma mali postotak populacije zna kako je ova bolest toliko ozbiljna i kompleksna da se, upravo sada, stotine djevojaka adolescentne dobi kojima se divimo i koje volimo, izgladnjuje do iznemoglosti. Naime, »anoreksija nervosa« je teški psihički poremećaj hranjenja koji je karakteriziran patološki niskom tjelesnom težinom i iskrivljenom slikom o svome

tijelu. Ova bolest najčešće pogađa djevojke adolescentne dobi zapadnoga svijeta i ljudi koji boluju od ovog poremećaja na sve moguće (ili nemoguće) načine pokušavaju svoju tjelesnu težinu još više sniziti. Neki to čine izgladnjivanjem, raznim dijetama, vježbanjem do iznemoglosti, a drugi pak konzumiranjem raznih preparata za otapanje masnoće ili korištenjem diuretika.

POSLEDICE: Svijet anoreksije je vjerojatno zato baš toliko opskuran jer su posljedice koje ova bolest prouzrokuje kobne. Anoreksija nervosa je stanje koje dovodi do usporenog rada srca (bradikardije) ili do ubrzanog rada srca (tahikardija), do povećanja moždanih komora, osteoporoze, menstrualnog disbalansa ili potpunog gubitka menstruacije koje za sobom povlači i psihološki disbalans (ogleda se u vidu nemogućnosti reprodukcije). Međutim, ukoliko osoba »boravi« određeno razdoblje u zamračenom tunelu anoreksije, moguće su patološke frakture kostiju zbog niskog unosa kalcija i fosfora koji su neophodni i potrebni za čvrstoću kostiju. Ali, svakako da je najkobnija posljedica ovog poremećaja smrt.

PSIHOLOGIJA ANOREKSIČNE OSOBE: Ako vam osoba s 45 kilograma na 177 cm visine kaže kako se osjeća krivom jer je pojela pola rajčice i parče kruha cjeli dan, te da se mora pod hitno »otarasiti« tih kalorija, znate da je zakoračila duboko u svijet kobne anoreksije. Psihologija anoreksične osobe je veoma jednostavna jer jedino o čemu razmišlja osoba oboljela od ovog poremećaja jest njen tjelesni izgled i opterećenost ishranom i kalorijama. Kod anoreksičnih osoba dolazi često do pro-

mjena u ponašanju. Ove su osobe razdražljivije, agresivnije i kompulsivnije, te je život pokraj ovakvih osoba jako težak i iziskuje mnogo strpljenja i zajedničke borbe da se bolest svlada.

TRETMAN: Kako bi se anoreksična osoba ponovno vratila u »normalu«, potrebno je unositi što više hrane s ciljem povećanja tjelesne težine. Budući da je anoreksija veoma ozbiljan poremećaj psihe, potrebno je potražiti i psihijatrijsku pomoć, a u nekim slučajevima nužno je i hospitalizirati osobu oboljelu od anoreksije. Ipak, da bi tretman bio uspješan, prije svega potrebna je enormna ljubav i potpora najmilijih. Mnogi liječnici tvrde kako je anoreksija jedan vid ovisnosti, te da se nikad u potpunosti ne može izliječiti. Međutim, osim te bolničke dijagnoze i tvrdnje, stoji činjenica da je ljudska psiha čudo, te da ona ima moć od bolesnog čovjeka ponovno načiniti zdravu individu.

ZAKLJUČAK: Istina je da ne možemo sve izgledati poput Tyre Banks, Heidi Klum i Naomi Campbell. Ali, sve možemo njegovati prepoznatljivi individualni stil, a svakako da su unutarnja sigurnost, dobro raspoloženje, duhovitost i osmijeh uvijek u modi. Uostalom, gledano očima jačeg spola, obline su uvijek bile, a i ostale – »in«.

Piše: Dr. Franjo P. Petreš,
neuropshijatar

Rehabilitacija

Posljedice moždanog udara

litacija u krevetu, tako da »natjramo« mozak, ako je moguće da ponovno prihvati postojanje dviju strana tijela.

ISHRANA: Ishrana kod moždanog udara je također jako bitna, kao i pražnjenje mokraćnog mjehura. Ako gutanje nije moguće, mi plasiramo sondu kroz nos i plasiramo kateter u mokraćni mjehur radi mjerenja diureze.

3. Držati šećer u granicama normale, ako nije moguće dijetom, onda tabletama i inzulinom.

4. Hitan prestanak pušenja kod svih osoba. Ako imate dijete ili člana obitelji (snahu ili zeta) u kući, zabraniti im (uz dužno poštovanje) pušenje u vašem stanu;

5. Povišene masnoće u krvi kao visok faktor rizika, regulirati dijetom ili lijekovima;

8. Pretjeranu tjelesnu težinu smanjiti. Izbaciti iz ishrane masna i slana mesa, ukinuti slatke kolače. Konzumirati dovoljno povrća i voća.

Ovo je bilo lako napisati, sad znamo što je nepoželjno, a na što možemo utjecati. Međutim, ne možemo utjecati na godine, spol, nasljedne osobine, iako su isto faktori rizika. Kretanje poput brzog hodanja i vožnje biciklom je blagotvorno.

POSLEDICE MOŽDANOG UDARA: Otežano kretanje i hranjenje, psihičke izmjene, smetnje govora, prepoznavanje, smetnje pamćenja i emocionalna nestabilnost su najčešće posljedice moždanog udara.

OPORAVAK: Oporavak počinje rehabilitacijom, a nastavak je kod svoje kuće ili u domskom smještaju. Lijekove uzimati doživotno. Dozvoliti da pacijenta koji je imao moždani udar posjeti rodbina, prijatelji, kako bi se aktivirali engrami u našem mozgu i prepoznale drage osobe. Vježbati oduzete ruke i noge svakodnevno, i podrazumijeva se održavati higijenu svakog dana. Ovaj članak je doprinos prošlom danu moždanog udara, koga želimo da ne dobijete, a ako baš ne budete imali sreće i oglušite se o prevenciju, liječit ćemo vas.

PREVENCIJA: Što činiti da se ne dobije moždani udar ili da se on odloži:

1. Liječenje hipertenzije (visokog krvnog tlaka) doživotno i svakodnevno;

2. Liječiti srce i aritmije srca – također svakodnevno;

6. Život bez stresa. Tako je kako nam je, truditi se da živimo ovaj život kako god bolje možemo. Uvesti obilazak rodbine, prijatelja, odlaziti župniku na ispovijed i mise.

7. Alkohol i druga opojna sredstva ne konzumirati.

GASTRONOMSKI KUTAK

Čekajući Ninu i Anu

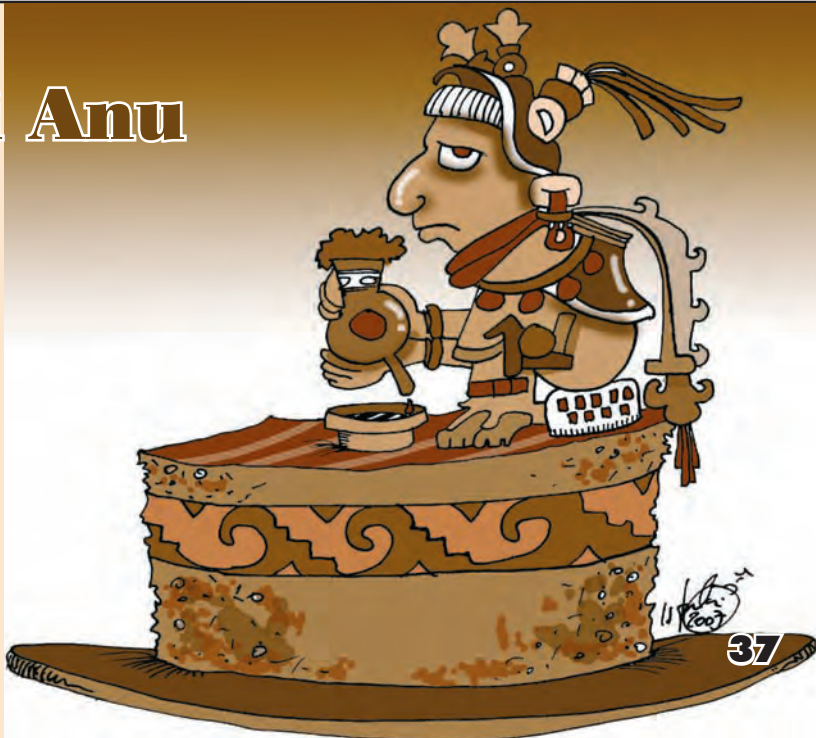
Sastojci:

200 gr margarina
200 gr šećera
300 gr brašna (20 meko,
10 oštro)
4 dl mlijeka
2 žlice kakao-a
1 prašak za peciva
2 jaja

Priprema:

Margarin i šećer uzmutiti, dodati 2 žumanjka, brašno, kakao i prašak za pecivo. Sve dobro izmiješati. Na kraju dodati izlupane bjelanjake. Peći na 170 stupnjeva oko 30 minuta. Kada se ispeče, u toplo stavljati parčad čokolade. Prevrnuti i u donji dio isto staviti parčad čokolade. Ostatak čokolade potopiti u rum i preliti kolač.

Dobar tek!

Luckasti i zabavni

Jedini film u kojem se zajedno pojavljuju Šiljo, Mickey i Paško uz dodatak kratkog filma o odbjegli medvjedu.

Prije više od pola stoljeća Disney je izdao ne odveć uspješan hibrid pod nazivom »Fun and Fancy Free«. Riječ je o spoju dva različita projekta, točnije kratkih animiranih avantura »Bongo« i »Mickey i stabljika graha«.

U Bongu pratimo mladog medvjeda koji bježi iz cirkusa i po prvi se puta upoznaje sa životom u divljini. U drugom filmu imamo prigodu vidjeti

Šilju, Mickeya i Paška u obradi »Jacka and the Beanstalk«. Likove i priče povezuje Jiminy Cricket, poznat nam iz »Pinoccchia« u ulozi vodičeta.

Najljepše Disneyeve bajke 3

Još jedna serija priča iz Disneyeve radionice donosi nam nove pustolovine Paške Patka i ostalih Disneyevih junaka.

Paško Patak upušta se na putovanje u mistični svijet mašte. Njegova destinacija je

Ivana Vojnić Tunić, III. h,
OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Martina Sivić, III. h,
OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Petra Orčić, III. h,
OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Dragi Hrckovci!

I ovoga vam puta donosimo jednu zanimljivu ideju, koju možete sami ostvariti. Svakako uz odmor koji je neizostavan za vrijeme ljetnog raspusta, ako ste bar malo zaljubljeni ili imate neku simpatiju, ili jednostavno dobru prijateljicu ili prijatelja, današnji im prijedlog, kada ga napravite, možete darovati. Vjerujem da će vašeg prijatelja ovaj potpourri uvijek podsjećati na vas, jer će se miris širiti njegovom ili njenom sobom. Stoga na posao:

Uživajte u mirisima potpourria

Kod kuće, u gostima ili na polici trgovina, sigurno ste se svi susreli s potpourriem, a isto je toliko sigurno da vam se svidio (bez obzira o kojem se spolu radi). Uostalom, zašto ne? Za razliku od dosadnih vrećica s lavandom ili ružmarinom koji služe za nikad do kraja dobiveni rat s kućnim moljcima, potpourri je zanimljivog izgleda, bogatog mirisa i uvijek podsjeća na neki jedinstven, samo vama namijenjen buketić. No, najljepše je od svega da ga možete napraviti sami. Dakle ...

Svaki se potpourri sastoji od punila, mirisa i držača mirisa. To vam, naravno, ne govori ništa. Zato je najjednostavnije da narežete kriške limuna i naranče te ih nekoliko dana ostavite da se suše na suhom i toplom mjestu. Potom uzmite iz sušenih i svježih buketića (sigurno ćete ih naći i kod kuće) ružine pupoljke i pola šake sušenih cvjetova, te konačno pronađite u šumi, parku ili kod kuće nekoliko žireva, češera i zanimljivih suhih grančica. To je punilo.

Punilo stavite u neku zgodno ukrašenu staklenku, duboku pepeljaru ili posudicu za koju se svi ukućani već godinama pitaju čemu, zapravo, služi.

Za miris ćete morati odvojiti dio vašeg džeparca. Eterična ulja možete pronaći u svim bolje opskrbljenim trgovinama zdravom hranom. Ona jeftinija, a ugodna vašem osjetljivom nosu su ulja lavande, ružmarina, limuna, naranče, zelene jabuke... Naravno, možete

»Matemagična zemlja«, čudesna zemlja gdje stabla imaju četvrtasto korijenje a rijeke vrve brojevima.

Zoltan Sič

Škola spava

Na dječjem dlanu,
Škola spava,

U snu se lijepo spava.
Dječaci u dvorištu
Igru su ostavili,
Pa u san zakoračili.

Djevojčice u dvorani
Isto kao dječaci.
U snu svi zapjevali.

Tina Vojnić Tunić, IV. c,
OŠ »Ivan Milutinović«, Subotica

staviti jedno, ali i kombinirati nekoliko ulja (ipak, ne pretjerujte – kombinacija od 3 ulja zadovoljit će i one s najprofinijim njuhom). U vaše punilo kapnite ukupno dvadesetak kapi ulja. Na vaš potpourri poslažite još malo sušene mahovine, kako bi se miris što duže zadržao u prostoriji.

savjet više:

– svakih nekoliko dana lagano protresite posudicu s potpourrijem – tako će se dignuti miris s dna posude.
– svakih petnaestak dana dodajte još nekoliko kapi eteričnog ulja.

Hi-TECH

HRVATSKARIJEČ

ZAMJENA ZA FLASH

Tvrke IBM, Macrinix i Qimonda zajedno su razvile novi tip memorije koja bi trebala zamijeniti Flash memoriju. Phase-change random access memory (PRAM) postiže ubrzanje do 500 puta naspram današnje tehnologije, a za to koristi upola manje energije. Za serijsku proizvodnju je potrebno još puno istraživanja, a potpuno upotrebljivi prototip memorije koristi germanij-antimon kao poluvodičku bazu za razliku od dosadašnjih na bazi silicija. Sama memorijska stanica puno je manja od današnjih – veličine od tri do dvadeset nano-metara. Ne očekujte ovaj tip memorije u prodavaonicama prije 2015. godine.

RAZER DEATHADDER

Gameri, stiglo je 3G infracrveno osjetilo, za savršeno kontroliranje miša. Razlučljivost mu je 1800 tpi i uparen je s još jednim osjetilom (osvježavanje od 1000 Hz, brzina reakcije 1 ms) za još bolju preciznost. Za klizanje po površini tu je specijalni materijal Zero-acoustic Ultra-slick teflon, a driveri omogućuju trenutačnu promjenu razlučljivosti rada. Cijeli je miš obložen specijalnom rastegljivom gumom – prilagođava se ruci i nema klizanja ma koliko da su ruke znojave. Cijena mu je oko 60 USD, ali još uvijek ne znamo točno gdje se može naći na tržištu,

YOUTUBE I NOKIA

Google se i dalje širi na mobilnim uređajima. Novi ugovor koji je sklopljen s Nokijom omogućavat će pristup multimedijalnim sadržajima koje osigurava novi ogranak site-a You-Tube. Podrazumijeva se video-format AVC, a pregledavanje će biti nalik onome na računalima. Nokijin browser, koji omogućuje ovaj servis, dolazit će u prvo vrijeme samo na modelu N95, a kasnije će sve ovo biti omogućeno i svim korisnicima koji imaju mobitele s platformom 560. Aplikacija Nokia Video Center omogućit će pristup video-sadržajima i preko RSS-a.

OSOBNI ROBOT R-100

On je po izgledu jedan od najneobičnijih robota koje smo imali priliku vidjeti. Pomalo slični likovima iz »South Parka«, ali ne dajte se zavarati njegovim izgledom. Ima nekoliko CCD kamera koje služe za sustav prepoznavanja lica, namijenjen radovanju vlasniku kada stigne doma s posla. Glavna uloga im je navigacija tako da R-100 ne udara u pokućstvo tijekom kretanja po sobi. Zahvaljujući audio-sustavu, robot sluša komande, uspoređuje ih sa stotinak fraza koje ima u svojoj bazi

podataka, a može i razgovarati. Riječnik koji poznaje sadrži oko tri stotine fraza. Ono što je zanimljivo, robot može i surfati po mreži, provjeravati i prosljeđivati poštu. Prava mala sveznalica.

SIGURNOST

Iz Elecoma stiže obitelj zaštitnih uređaja pod imenom Slim Black. Prvi primjerak je SKM-C001, tanka kartica pogodna za lisnice. Cilj ove kartice je eliminirati 99,99 posto elektromagnetnih valova, čime sprečava krađu podataka s kartica i uporabu za nelegalnu elektronsku trgovinu. Sličan dodatak postoji i za mobitele. U nekim je zemljama moguće plaćanje preko telefona, a dodatak SKM-K001 onemogućit će da ga slijede. Cijena sigurnosti je oko 10 dolara za lisnicu i 20 za mobitel.

Priredjuje: Siniša Jurić

Sve ih je više

Neželjene teme

Teret godina koje su za nama i brojna negativna događanja u njima dovele su do općeg zasićenja brojnim subjektima ljudskih razgovora

Piše: Dražen Prčić

»M., s kojim sam želio razgovarati o različitim javnim ili privatnim stvarima, hladno je odgovorio: Svakog dana povećavam popis stvari o kojima ne razgovaram; najveći filozof će biti onaj koji bude imao najduži popis.«

Iz knjige »Bartlbi i kompanija«, Enrique Vila-Matasa.

Turbulentnost posljednjih petnaestak godina i sva događanja koja su ih, pretežito negativno, obilježila u našim životima, danas poslije svega doveli su mnogo ljudi u poziciju da jednostavno više ne žele niti razgovarati o nekim stvarima koje su, uzročno-posljedično, na određeni način, izravno vezane uz njih. Pojednostavljeno rečeno, ljudi su zamoreni od »loših stvari«, a nemajući, često, mogućnost konkretne borbe protiv njih, odlučuju barem sankcionirati njihov upliv u svakodnevni razgovor. I potpuno su u pravu!

POPIS: Umjetnost suvremenog (i bilo kojeg drugog) življenja ogleda se u sposobnosti stvaranja osobne filozofije prilagođavanja životnih okolnosti vremenu u kojem se egzistira. Nažalost, zbog svega doživljenog od 1991. godine na ovamo, »životna filozofija« doživjela

je brojne modifikacije i upravo zbog toga, barem ako ništa drugo, možemo gospodariti temama o kojima ne želimo (više) govoriti. I zbog toga je popis »neželjenih tema« sve duži i duži, a bitka za najvećeg filozofa bit će sve neizvjesnija. Jer stjecajem okolnosti svi su postali, na neki specifičan način, filozofi. Filozofi koji žele zaštititi svoju umjetnost življenja. Na najvišoj poziciji te imaginarne liste nadmoćno vode teme koje za subjekt imaju aktualnu politiku, te je i nekoliko ispitanika, anketiranih u svezi ove teme, također prilikom odgovora na pitanje: »O kojim temama ne želite razgovarati?«, iz prve »izostavilo« upravo spomenutu »kraljicu društvenih zbivanja«.

Zlatko

Osim političkih tema, najviše ne volim razgovarati o tuđim problemima, jer takve se teme vrlo lako ubace u najobičniji razgovor. Kao što ne volim druge opterećivati svojim problemima, često zamolim sugovornike da se pridržavaju istog pravila.

Milka

Ne volim pričati o ružnim stvarima, jer mi se dosta toga dogodilo u prošlim godinama i barem u svakodnevnim razgovorima s meni

dragim osobama, nastojim vrijeme provoditi u razgovorima o lijepim ili barem ljepšim stvarima.

Sonja

Uvijek izbjegavam teme vezane uz prošlost, jer mnogo ljudi još uvijek živi u njoj. Što je bilo – bilo je i život ide dalje.

Katica

Nastojim nikada ne govoriti o drugima ništa loše, već samo ono lijepo. Suviše je loših stvari i nastojim ih barem izostaviti u svojim razgovorima. Užasavam se tračeva koji sve više dominiraju i najobičnijom konverzacijom.

INDIVIDUALNI PRIMJER: Čovjek je društveno biće i kao takav primoran je komunicirati sa svojom okolicom, ali kao najrazvijeniji živi stvor ima (barem) mogućnost »kontroliranja« tema koje se konzumiraju tijekom komunikacije. Primjer anketiranih osoba upravo potvrđuje spomenuti termin filozofije umjetnosti življenja. Svatko od nas ima mogućnost »kontroliranja« nad temama o kojima ne želi razgovarati i ukoliko se toga striktno pridržava na odličnom je putu svoje filozofije. Nažalost, svakim novim danom popis tema koje se izbacuju postaje sve dulji...

Sonja Skenderović, profesorica

Zizass Art za ljubitelje slikarstva

U ponedjeljak 25. lipnja u Subotici je otvorena specijalizirana trgovina u kojoj se mogu kupiti brojne »umjetničke« potrepštine

Razgovor vodio: Dražen Prčić

davno nadjenuli moji nećaci, a dva SS na kraju su moji inicijali. Nije bilo kuma već sam osobno »kumovala« imenu.

► **Gdje se nalazi Vaša trgovina i po kojem će djelatnom vremenu raditi?**

Počevši od ponedjeljka 25. lipnja, »Zizass Art« će radnim danima biti dvokratno otvoren od 9 do 13 sati, odnosno od 17 do 20 sati, dok će subotom raditi od 8 do 12 sati. Sama trgovina je polivalentna u svom prostoru, jer je donji dio zamišljen kao prodavaonica slikarskog materijala, dok je gornji dio zamišljen kao galerijski i prostor za stvaranje.

► **Što će se sve moći nabaviti u ovoj specijaliziranoj trgovini?**

Prije svega bit će boja svih vrsta, prvenstveno onih koje se koriste u stvaranju etno uradaka (uljane, akril, pastel, boje za rad na keramici, svili, tekstilu), ali i ostalih neophodnih potrepština koje su usko vezane uz slikarsku umjetnost, poput štafelaja, četkica, špagli, te već dovršenih slika.

► **Planirate li ostvariti suradnju s voditeljima likovnih odjela u osnovnim školama na širem teritoriju Subotice?**

Naravno, te ovim putem i pozivom na suradnju sve voditelje likovnih odjela, kada započne nova školska godina, da mi se jave i da zajednički pronađemo odgovarajući model budućeg povezivanja. Također bih pozvala sve zainteresirane ljubitelje slikarstva da dođu do »Zizassa Art« i pogledaju bogatu ponudu raznovrsnih artikala koji su izloženi.

► **Vrijeme je ljetnog dopusta i škole nema ni za prosvjetne radnike. Koristite li višak slobodnog vremena za stvaranje novih slika?**

Aktivno se pripremam za predstojeće likovne kolonije koje će uslijediti u sljedećim mjesecima, ponajprije za koloniju na Bunariću i željela bih što više obogatiti svoj tek započeti slikarski opus. ■

Profesorica tehničkog obrazovanja *Sonja Skenderović* predaje već dvadeset godina u subotičkim osnovnim školama »Jovan Jovanović Zmaj« i »10. oktobar«, a nedavno se zainteresirala za svijet likovne umjetnosti. Učlanila se u Likovni odjel HKC »Bunjevačko kolo« i počela i sama stvarati svoja slikarska djela. I ne samo to. Uz aktivnost na platnu, odlučila se i na poduzetnički pothvat pokretanjem specijalizirane trgovine slikarskim materijalom i svim ostalim potrebnim za likovno stvaranje.

► **U kojoj je mjeri Vaša novootkrivena sklonost prema likovnoj umjetnosti pridonijela nedavnom pokretanju Vaše specijalizirane trgovine »Zizass Art«?**

S obzirom da sam po struci tehnički crtač, oduvijek sam imala afiniteta prema crtanju, no »izravnijih« kontakata s ovom lijepom umjetnošću nisam imala sve do nedavno, kada sam se upoznala s afirmiranim slikaricama *Josipom Križanović* i *Ružom Tumbas*. Diveći se njihovim djelima i bogatstvu kolorita u njima, i

sama sam poželjela oprobati se pred štafelajem. I počela slikati...

Glede otvorenja »Zizass Art«-a, to je nekako došlo spontano nastavljajući praktički otkriveni slikarski afinitet.

► **Kada su uslijedila prva Vaša djela?**

Nije prošlo puno i na uskršnjoj izložbi jaja i pisanica imala sam izložene i svoje prve uratke, za koje sam dobila i pohvale od strane posjetitelja. To me je posve okuražilo da se aktivno uključim u Likovni odjel HKC »Bunjevačko kolo«, a željela bih istaknuti svesrdnu pomoć ljudi iz slikarskog odjela koji su me odmah prihvatili i pomogli mi u početnim slikarskim koracima.

► **Vratimo se »Zizassu Artu«, koji već na prvi spomen izaziva nedoumicu zbog svog nesvakidašnjeg naziva. O čemu je riječ i tko je kum Vaše trgovine?**

U biti oni koji me bolje poznaju nisu bili niti najmanje iznenađeni nazivom koji sam odabrala za svoju trgovinu slikarskim materijalom. Već dugo me prati nadimak Ziza, koji su mi još

ATP naslovi za Ljubičića i Karlovića

Hrvatska trava

U subotu 23. lipnja, Ivan i Ivo osvojili su turnire u Hertogenboschu i Nottinghamu, koji se igraju na »wimbledonskoj« podlozi

Piše: Dražen Prčić

U dosadašnjoj teniskoj povijesti samostalne Hrvatske samo su se dva puta, prije lipnja 2007. godine, istodobno dva Hrvata nalazila u finalima ATP turnira. Bilo je to u veljači 2005.

ska profesionalca slavila u svojim finalima. *Ivan Ljubičić* je osvojio svoj prvi naslov na travi, dok je *Ivo Karlović* osvajanjem drugog ATP turnira u karijeri potvrdio kako se nalazi u životnoj formi.

knuo. Naslov u nizozemskom Hertogenboschu, prvi na travnatoj podlozi, stigao je u pravo vrijeme pred početak trećeg ovogodišnjeg Grand Slama. Jednog i neponovljivog Wimbledona. Zanimljivo

je spomenuti, vjerojatno mnogima nepoznatu crticu iz Ivanove juniorske karijere, wimbledonsko finale 1996. godine na istoj besmrtnoj travi koju ćemo zauvijek pamtiti nakon 2001. godine i Ivaniševićeva »Wild card« osvajanja naslova. S obzirom da će se ova tekst naći pred vama u petak 29. lipnja, a turnir u Londonu će već uveliko gurati prema koncu prvog tjedna, vidjet ćemo koliko je naslov u Hertogenboschu predstavljao pravu uvertiru za »neslužbeno prvenstvo svijeta«.

Finale: Ljubičić – Dupuis 7:6, 4:6, 7:6

NOTTINGHAMSKI ŠERIF KARLOVIĆ: Najviši tenisač na ATP touru, treći hrvatski reket Ivo Karlović (208 cm), igra svoju najbolju sezonu u profesionalnoj karijeri. Osvajanjem naslova na turniru u gradu poznatom po već spomenutom »zloglasnom« vladaru iz doba Robina Hooda, Ivo se slično ponio prema ostalim sudionicima natjecanja koje predstavlja posljednju travnatu provjeru pred najpoznatiji britanski (i svjetski) tenis turnir. Neuhvatljivim servisima, odličnim volejima i koncentriranom igrom, još jednom je dokazao kako spada među najbolje igrače najbrže i najteže podloge za igru. Nadamo se da ćemo i njega gledati što dulje u predstojećim wimbledonskim rundama.

Finale: Karlović – Clement 3:6, 6:4, 6:4.

Hrvatski hattrick

U posljednje tri godine ATP turnir u nizozemskom Hertogenboschu mogao bi slobodno nositi hrvatski predznak, jer ga je 2005. i 2006. godine osvojio Mario Ančić, a njegovu nemogućnost ovogodišnje obrane (oporavlja se od mononukleoze) na najbolji je način nadopunio Ivan Ljubičić, nastavivši impresivni niz.

(Ljubičić poražen u Dubaiu, Ančić u finalu Scottsdalea), te listopadu iste godine kada je Ljubičić osvojio naslov u Metz, a Ančić poražen u Tokiju). Dotadašnji negativan omjer (1-3) posve je »popravljen« u subotu 23. lipnja, jer su oba hrvat-

LJUBIČIĆEV POVRATAK: Poslije sjajnih rezultata cijele prošle godine i nastavka niza na samom početku sezone, prvi hrvatski reket Ivan Ljubičić u posljednja dva mjeseca nije igrao »na visinama« na koje nas je navi-

Trava plus beton

Zbog obilnih kiša koje su napale Nottingham tijekom turnirskog tjedna, određeni dio susreta morao se igrati u dvorani na »betonu«, što uopće nije smetalo »Divu sa Šalate« na njegovom putu do drugog ovogodišnjeg ATP naslova.

29. lipnja 2007.

Željko Ostrogonac, atletičar subotičkog »Spartaka«

Utrka za »euro« normu

Na predstojećim natjecanjima pokušat ću izboriti potrebnih 48,50, što bi me odvelo na juniorsko EP u Nizozemsku

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Atletiku je počeo trenirati još zarana, na nagovor svog oca Marka, pa je onda »kraljicu sportova« ostavio zbog nogometa, ali se desetak godina kasnije Željko Ostrogonac (1988.), ponovno na očev nagovor, vraća na tartansku stazu i ovog puta ozbiljnije počinje s treninzi-

ma. Rezultat nije izostao, a istrčanih 49,87 u njegovoj matičnoj disciplini 400 m, donijeli su mu mjesto u juniorskoj državnoj reprezentaciji.

► **Zahvaljujući upornosti Vašeg oca Marka, subotička atletika danas ima još jednog reprezentativca. Što je, ipak, najviše uvje-**

tovalo Vašu odluku da se vratite na atletsku stazu?

Atletikom sam se počeo baviti još kao sedmogodišnjak, jer je tata zaključio kako je to najbolji sport za mene. Poslušao sam ga i počeo s prvim treninzima, ali mi je poslije izvjesnog vremena to dosadilo i odlučio sam promijeniti sport. Sljedećih nekoliko godina igrao sam nogomet, a potom prestao. Prije nekih osam mjeseci, ponovno na očev nagovor, počeo sam odlaziti na atletske treninge i odlučio se ozbiljnije posvetiti »kraljici sportova«.

je ono o čemu često razmišljam u posljednje vrijeme.

► **Tko je Vaš uzor u disciplini za koju dobri poznavatelji atletike tvrde kako je jedna od najtežih trkačkih dionica?**

Osobno se najviše divim Amerikancu *Jeremy Warineru*, trenutačno najboljem 400 metrašu svijeta, koji dominira na natjecanjima atletske Svjetske lige.

► **U SAD je atletika visoko privilegirani nacionalni sport, a na našim prostorima tavori zbog kronične besparice. Kakav je Vaš sportski status?**

Svjetski rekord

Aktualni svjetski rekord na 400 m drži legendarni američki trkač Michael Johnson s famoznih 43,18 istrčanih 1999. godine u Seville (Španjolska)

► **U vrlo kratkom razdoblju uspjeli ste »istrčati« solidnih 49,87 i izboriti mjesto u juniorskoj državnoj vrsti. Tko je Vaš trener i koliko često trenirate?**

Svakodnevno treniram dva sata na subotičkom Gradskom stadionu, pod nadzorom Jozsefa Keresija, ali nastojim još dodatno raditi i individualno, osobito na tjelesnoj spremi. Istrčani rezultat je plod ozbiljnog treninga kojemu sam posvetio posljednjih nekoliko mjeseci, a postignut je u Novom Sadu na kvalifikacijama za Kup.

► **Za koje se sljedeće natjecanje trenutačno pripremate?**

Početkom srpnja, točnije 7. i 8. srpnja na programu je državno juniorsko prvenstvo u Senti i tamo ću nastojati ostvariti što bolji rezultat koji bi mi donio, možda, i plasman na juniorsko Svjetsko prvenstvo koje će biti u Hengelu (Nizozemska).

► **Koliko iznosi norma za SP?**

Za »putovanje« u Nizozemsku potrebno je »istrčati« 48,50 i to

Moj je status apsolutno amaterski, jer ne dobivam apsolutno ništa za bavljenje atletikom. Dapače, trenera *Keresija* mjesečno plaćam iz svog džepa. Ali entuzijazam je najvažniji.

► **Koliko koštaju jedne dobre sprinterice?**

Vrhunske staju oko 150 eura, najbolje su one koje proizvodi tvrtka Asics, a ja trenutačno trčim u solidnim »adidasima« koje vrijede oko pola cijene ovih najboljih. Ukoliko budem postigao neki bolji rezultat, možda i ja dobijem bolje.

► **Uz atletiku, usporedo ste završili i srednju medicinsku školu. Što namjeravate dalje po pitanju visokoškolske naobrazbe?**

Nakon završetka srednje medicinske sada mi slijedi šest mjeseci pripravničkog staža, a potom bih želio upisati DIF u Zagrebu ili Novom Sadu. Do tada mi ostaje rad u struci i treniranje atletike, na koju sada mnogo ozbiljnije gledam i želio bih postaviti što bolji rezultat u svojoj omiljenoj disciplini. ■

KRIŽALJKA

www.kviskoteka.hr

	ISTARSKI SKLADA- TELJ I FOLKLO- RIST	LUTKA NA KONCU	STAVLJA- TI U AREST, ZA- TVARATI	GROTESK- NA MASKA (MASKE- RON)	INDIJ	OBRAZAC, MODEL	AUTOR: IVICA ŠAKO ITALIJA	KUPNJA VE- ĆE KOLI- ČINE ROBE RADI PRE- PRODAJE, PREKUP TAJČINO PREZIME	BIVŠI AUTOMO- BILIST LAUDA	VLADAR, KRALJ (GRČ.)	ČELNICA NAŠEG UREDA ZA DRŽAVNU IMOVINU	URUGVAJ	VLASULJA ZA GLAVU
EKSTREMNI SIJITI													
EGZOTIČNI GUŠTER (MNOŽ.)							EKSPLO- ZIVNA NAPRAVA ABRAMOVIĆ I PUTIN					ESPAÑA STJECATI ZNANJE	
GRČKI BOG RATA					CRKVENJAK (REG.) BRISANJE NPR. ZNOJA								
SUPROTNO OD VISOKO						IDU U LUTIČNICE PRIKAZ NE- POMUĆENE SREĆE							
VRZMATI SE									VJEŠTA OBMANA ZNAK ZA UZBUNU				
POMANJ- KANJE ŠARENICE U OKU (GRČ.)										ITALINA ODMILA ZADAH IZ USTA			
MASOVNO ZASTRA- ŠIVANJE (MNOŽ.)							IRANSKI NOMADSKI NAROD						STRUČNI RASCLA- NJIVAČ
ORGANSKI KEMIJSKI SPOJ, ACE- TALDEHID							MEDVJEDE STOPALO OPERNA DIVA, ZINKA					AUSTRIJA RUKE I NOGE	
LOPOV, KRADLJI- VAC				MAGAREČI GLAS, REV MICKEYJEV PAS				KONTO NESTRUČ- NJAK					
RIMSKA JEDINICA		POK. BUBNJAR IVANDIĆ POTVRDE O POSUDBI				GRAD U NJEMAČ- KOJ BRAZILAC U "MILANU"				POHVALNA PJESMA STADION U MILANU			
ČAR BEZ SREDINE			"LITRA" DIV, KOLOS		BOJA ZA KOSU (KANA) PSEĆE LAJANJE				MUŠKI ILI ŽENSKI ... GLUMAC RENO				
REGULI- RANJE											MI...ONI UNIJA		
OVIJAČ, OMOT							GLUMICA I PJEVAČICA, PATSY SREDIŠTE VINODOLA						
BIVŠI SABORNIK STAREK								STARO- ŽIDOVSKI KRALJ URA				"ISTOK" VULKAN NA OTOKU MINDANAU	
DIJELOVI KROŠNJE						UTEMELJI- TELJ ISLAND							
"OSNOVNI"				TEKUĆA KOVINA (ZNAK: Hg) "OPSEG"					SEĆERNA ILI STOČ- NA KOR- JENJAČA NORVEŠKA				
DON ... CORLEONE					MIKROS- KOP								

RJEŠENJE KRIŽALJKE:
I, ipe, ulm, oda, čr, l, kna, spol, regulacija, vi, ovitak, kensit, njezgovan, asa, l, grane, osnivač, osn, živa, repa, vito, slinozor, imamiti, nakup, varani, milna, e, ares, prakatur, nisko, utikači, morati se, trk, anitridija, ita, terori, alani, etanal, šapa, a, tar, njak, račun,

Cjenik reklamnog prostora

POSljednja STRANA / KOLOR

	iznos	iznos sa PDV
cijela strana	6.000 din	7.080,00 din
1/2	3.600 din	4.248,00 din
1/4	2.000 din	2.360,00 din

DRUGA I PREPOSljednja STRANA / KOLOR

	iznos	iznos sa PDV
cijela strana	5.000 din	5.900 din
1/2	3.000 din	3.540 din
1/4	1.700 din	2.040 din

UNUTARNJE STRANE / KOLOR

	iznos	iznos sa PDV
cijela strana	4.000 din	4.720,00 din
1/2	2.400 din	2.832,00 din
1/4	1.360 din	1.604,80 din
1/6	950 din	1.121,00 din
1/12	600 din	708,00 din

Iskoristite popuste!

Za vezane oglase u 4 ili više brojeva odobravamo popust od 20%. SPECIJALAN POPUST ZA GODIŠNJI UGOVOR O REKLAMIRANJU.

**MILENIJUM
OSIGURANJE**

- Registracija i osiguranje motornih vozila
- Najpovoljnije osiguranje imovine, tvrtke, kasko osiguranja motornih vozila i radnih strojeva plaćanjem na 12 rata
- Osiguranje transporta
- Osiguranje nezgoda, obvezna i sva imovinska osiguranja
- Sigurna i brza isplata štete
- Postanite i Vi član velike obitelji "Croatia osiguranja" D.D. iz Zagreba

"Milenijum osiguranje" A.D. Beograd - Filijala Subotica
24000 Subotica, Karađorđev put 38, telefon: +381 (24) 555-867 i 552-406

E-mail: mios@tippnet.co.yu

Radno vrijeme: od 8 do 16 sati

PETAK
29.6.2007.

06.45 - TV raspored
06.50 - TV kalendar
09.10 - Čarolija 8., serija
10.00 - Vijesti
10.06 - Dokumentarna serija
11.00 - Vijesti iz kulture
11.05 - Među nama, znanstveno-obrazovna emisija
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Dvoboj strasti, serija
13.17 - Radni ručak
14.10 - Ružmarin i majčina dušica, serija
15.00 - Vijesti
15.10 - Pustolovine Marka i Goge, crtana serija
15.32 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Dad, britanski film
17.30 - Vijesti
17.40 - Znanstvene vijesti
17.50 - Ljubav u zaleđu, serija
18.45 - Najslabija karika, kviz
19.30 - Dnevnik (T)
20.10 - Za tvoje plave oči, američki film
21.55 - Vijesti
22.05 - Emisija opće prakse
23.10 - Vijesti iz kulture
23.20 - Potpuno razotkrivanje, kanadski film
01.00 - Vijesti dana
01.05 - Lažni raj, američki film
02.50 - Riječni štakori, američko-kanadski film
04.45 - Ružmarin i majčina dušica, serija
05.35 - Allo, allo - humoristična serija
06.05 - Allo, allo - humoristična serija
06.35 - Skica za portret
06.40 - Dvoboj strasti, serija

07.45 - TV raspored
07.50 - TV kalendar
08.00 - ŽUTOKLJUNAC
08.55 - Pustolovine Marka i Goge, crtana serija
09.20 - NULTI SAT - izložba nagradnih projekata
10.20 - Sjednica Hrvatskog sabora, prijenos
13.30 - Vijesti na Drugom
13.35 - Wimbledon, tenis
15.45 - Hrvatska danas
16.00 - Vijesti na Drugom
16.10 - Bitange i princeze 3., serija
16.45 - Simpsoni 14., serija
17.10 - Joey 2., serija

17.35 - Život je lijep
18.05 - Županijska panorama
18.28 - Vijesti na Drugom
18.50 - Allo, allo - humoristična serija
19.18 - Allo, allo - humoristična serija
19.46 - Pričeka jmo, serija za mlade
20.05 - Genijalci
20.45 - Bitange i princeze 3., serija
21.25 - Vijesti na Drugom
21.40 - Dalziel i Pascoe 9., serija
23.15 - Lovci na natprirodno, serija
00.00 - Joey 2., serija
00.20 - Film
01.45 - Pregled programa za subotu

06.50 Ninja kornjače
07.10 Yu-Gi-Oh GX
07.40 Šaljivi kućni video
08.00 Cosby show, serija
09.00 Nova lova - TV igra
11.00 Bumerang, serija
12.00 Vijesti
12.10 Seinfeld, serija
12.50 Will I Grace, serija
14.00 Cosby show, serija
15.00 Ljubav i mržnja, serija
16.00 Oluja, serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.20 Sudnica Melani Vukmirice, court show
18.20 Bumerang, serija
19.15 Dnevnik Nove TV
19.50 Tema dana s Hloverkom
20.00 Večernja škola - Praksa
21.00 Cimmer fraj, serija
21.50 Super oluja: Sudnji dan, 1 dio
23.30 Vijesti Nove TV
23.50 Super oluja: Sudnji dan, 2 dio
01.30 Seinfeld, serija
02.00 National geographic report
02.00 Will I Grace, serija
03.00 Luckasti bolničar, igrani film
04.30 Večernja škola - Praksa
05.00 Kraj programa

07.25 Fifi i cvjetno društvo
07.40 Transformers Energon
08.00 Deseta policijska, dramska serija
09.00 Princ iz Bel- Aira, (R)
09.25 Puna kuća, humoristična serija (R)
09.50 Pod istim krovom, humoristična serija (R)

10.15 Bračne vode, humoristična serija (R)
10.45 Sudnica, show (R)
11.15 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
11.40 Zabranjena ljubav, sapunica (R)
12.15 Vijesti
12.20 Eksploziv, magazin (R)
12.30 Sanja: Tko pobjeđuje? Podstanari ili žohari?, show
13.25 Dodir s neba, fantastična drama
14.20 Cobra 11, serija
15.15 Princ iz Bel- Aira, humoristična serija
15.40 Puna kuća, humoristična serija
16.10 Pod istim krovom, humoristična serija
16.35 Sam svoj majstor, humoristična serija
17.05 Bračne vode, humoristična serija
17.30 Sudnica, show
18.00 Večera za 5, lifestyle emisija
18.30 Vijesti
18.55 Eksploziv, magazin
19.35 Zabranjena ljubav, sapunica
20.05 Posljednja šansa, film
21.35 Ponoćna vrućina, film, akcijski triler
23.20 Vijesti
23.30 Na pragu, igrani film, triler
01.10 Malo dobrih ljudi, film, triler/drama (R)

SUBOTA
30.6.2007.

07.30 - TV raspored
07.35 - TV kalendar
07.45 - Žutokljunac
08.40 - Vijesti
08.45 - Velike filmske zvijezde: Jean-Claude Brialy
09.15 - Kinoteka - klasične komedije: Bojnik i derište, američki film
10.55 - Vijesti iz kulture
11.05 - Meta, emisija za branitelje
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Dvoboj strasti, serija
13.20 - Prizma, multinacionalni magazin
14.10 - Duhovni izazovi - međureligijski magazin
14.30 - Vijesti
14.45 - Oprah Show
15.35 - Reporter: Auto za dolar
16.45 - Vijesti
17.00 - Uzmi ili ostavi, TV igra

17.40 - Prirodni svijet: Bitka za spas tigrova
18.35 - TV Bingo Show
19.15 - LOTO 7/39
19.30 - Dnevnik (T)
20.10 - Velo misto, dramska serija
21.45 - Igra, američki film
23.55 - Vijesti dana
00.05 - Vijesti iz kulture
00.15 - Smrt joj dobro pristaje, američki film
02.00 - Plavi tigar, američko-japanski film
03.25 - Još jedna priča, film
04.35 - Bojnik i derište, film
06.10 - Velike filmske zvijezde: Jean-Claude Brialy
06.40 - Dvoboj strasti, serija

07.50 - TV raspored
07.55 - Sasvim obični ljudi: Proširene vene i kapilare
08.25 - Život je lijep
08.50 - Genijalci
09.25 - Dalziel i Pascoe 9., serija
10.55 - Kućni ljubimci
11.30 - Briljanteen
12.20 - Dobro došla kući, Roxi Carmichael - film
13.55 - Magny-Cours: Kvalifikacijski trening F1 za Veliku nagradu Francuske, prijenos
15.10 - Automagazin
15.45 - Sportski program
16.15 - Za tvoje plave oči, britansko-američki film
18.00 - Američka predsjednica, serija
18.45 - Post scriptum
19.30 - Nautomat - mala škola jedrenja (5/6)
19.35 - America's Cup, 5. regata
20.10 - Zakon i red: Odjel za žrtve 7., serija
21.00 - Večer dalmatinske pisme - Kaštela 2007., prijenos
22.30 - Sportske vijesti
22.40 - Ubojstvo u mislima 2., serija
23.25 - Ubojstvo u mislima 2., serija
00.10 - Večer dalmatinske pisme - Kaštela 2007., proglašenje pobjednika
00.30 - Pregled programa za nedjelju
06.40 Nascar utrke
07.30 Atom, crtana serija

08.00 Power Rangers S.P.D.
08.20 Doživljaj Tom Sawyera
09.10 Djevojke s Beverly Hillsa, serija
09.40 Nova lova - TV igra
11.40 Kvizkoteka, kviz
13.00 Superoluja: Sudnji dan, mini serija 1. dio
14.40 Superoluja: Sudnji dan, mini serija 2. dio
16.20 Interijeri, lifestyle magazin
16.50 Vijesti Nove TV
17.00 Kod Ane, kulinarski show
17.40 Nad lipom 35, glazbeni show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Cimmer fraj, serija
20.50 Zuhra light show, zabavna emisija
22.00 Rocky 5, igrani film
23.50 Hakeri, igrani film
01.50 Podzemlje, igrani film
03.30 Dodir ubojice, igrani film
05.00 Kraj programa

07.20 Nikola, serija
07.50 Trollz, crtana serija
08.10 Jagodica Bobica
08.35 SpužvaBob Skockani
09.00 Detektiv Cosby, film
10.35 Zabranjena ljubav, sapunica (5 epizoda) (R)
12.50 Maheri, dramska serija
13.50 Vijesti uz ručak
13.55 Mračan put istine, film
15.25 Svete tajne sestinstva Ya-ya, film, komedija
17.25 Zvijezde Ekstra: Bezobrazno bogati, zabavna emisija
18.30 Vijesti
19.00 Žuta minuta, zabavna emisija
20.00 Brak na brzaka, film
21.50 Dobri momci, igrani film
00.15 Prepušten smrti, film, akcijski

NEDJELJA
1.7.2007.

07.30 - TV raspored
07.35 - TV kalendar
07.45 - Oliver i Olivija, danski animirani film
08.55 - Nove pustolovine medvjedića Winnieja Pooha
09.20 - Lilo i Stitch, crtana serija
09.45 - Vijesti
10.00 - Inspektor Morse, serija

12.00 - Dnevnik (T)
12.15 - Syngenta - poljoprivredni savjetnik, emisija pod pokroviteljstvom
12.17 - Mali savjeti za poljoprivrednike, emisija pod pokroviteljstvom
12.30 - Plodovi zemlje
13.25 - Rijeka: More
14.00 - Nedjeljom u dva
15.05 - Vijesti
15.20 - Egipat: Pješčani hram
16.10 - Skica za portret
16.25 - Jelovnici izgubljenog vremena (19.)
16.50 - Uzmi ili ostavi, TV igra
17.35 - Ffolkes, britanski film
19.15 - LOTO 6/45
19.30 - Dnevnik (T)
20.10 - Chico, TV film
22.05 - Shpitzza
22.55 - Vijesti
23.10 - Vijesti iz kulture
23.20 - Nedjeljom u dva
00.20 - Vijesti dana
00.25 - Galactica 3., serija
01.10 - Egipat: Pješčani hram
02.00 - Callas & Onassis, serija
03.30 - reprizni program
04.10 - Opera Box
04.40 - Shpitzza
05.25 - Plodovi zemlje
06.15 - Rijeka: More

07.55 - TV raspored
08.00 - Euromagazin
08.30 - Oprah Show
09.15 - Galactica 3., serija
10.00 - Opera Box
10.30 - Skica za portret
10.40 - Vijesti iz kulture
10.50 - Biblija
11.00 - Misa, prijenos
12.00 - Callas & Onassis, serija
13.40 - Studio F1
13.50 - Magny-Cours: Formula 1 za Veliku nagradu Francuske, prijenos
15.50 - Studio F1
16.15 - Igra, američki film
18.20 - Sport za pamćenje
19.40 - Košarka - prijateljska utakmica: Split - Real Madrid, reportaža
20.05 - Bilo jednom u Hrvatskoj - koncert Marka Perkovića Thompsona, snimka
22.25 - Sportske vijesti
22.35 - Luckasti profesor 1., američki film
00.05 - Nautomat - mala škola jedrenja (6/6)
00.10 - America's Cup, 6. regata

00.40 - Pregled programa za ponedjeljak

06.50 Nascar utrke, crtana serija
07.10 Zvonar crkve Notre Dame crtani film
08.00 Atom, crtana serija
08.30 Power Rangers S.P.D.
08.50 National geographic report
09.00 Sex, ljubav i tajne, serija
10.00 Kuća na plaži, serija
10.50 Svi mrže Chrisa, serija
11.20 Zuhra light show, zabavna emisija
12.30 Cimmer fraj, serija
14.10 Naša mala klinika, serija
15.20 Hakeri, igrani film
17.10 Vijesti Nove TV
17.20 Rocky 5, igrani film
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Nad lipom 35, glazbeni show
21.20 Goli pištolj, igrani film
23.00 Red Carpet, zabavna emisija
00.20 Dobra djevojka, igrani film
01.50 Kralj etera, igrani film
03.40 Kraj programa

07.30 Nikola, humoristična serija
07.55 Fifi i cvjetno društvo, crtana serija
08.55 Looney tunes, crtana serija
09.20 Jagodica Bobica, crtana serija
09.45 SpužvaBob Skockani, crtana serija
10.05 Edil i Starck: snažni i odvažni, humoristična serija
11.00 Jednom lopov, kriminalistička serija
11.50 Mijenjam ženu, dokumentarna sapunica (R)
13.05 Nadreality show (R)
13.35 Bibin svijet, humoristična serija (R)
14.20 Vijesti uz ručak, informativna emisija
14.25 Mračan put istine, igrani film, kriminalistička drama (drugi dio)
15.55 Brak na brzaka, film, romantična komedija (R)
17.45 Ekkluziv, magazin
18.30 Vijesti
19.00 Salto, zabavna emisija
20.00 Policijska patrola, dokumentarna sapunica

20.50 Zakon braće, kriminalistička serija (dvije epizode)
22.20 Doktori smrti, serija
23.10 FBI istraga, serija
00.00 Dobri momci, kriminalistička drama (R)

**PONEDJELJAK
2.7.2007.**

06.45 - TV raspored
09.05 - Čarolija 8., serija
10.00 - Vijesti
10.10 - Knez i djevojka 1., serija
10.55 - Vijesti iz kulture
11.05 - Prirodni svijet: Bitka za spas tigrova
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Dvoboj strasti, serija
13.20 - Dramska serija
14.30 - Dokumentarna emisija
15.00 - Glazbena emisija
16.00 - Hrvatska danas
16.15 - Mir i dobro
16.40 - City Folk: Split
17.15 - Ljubav u zaleđu, serija
18.00 - Vijesti
18.15 - 30 u hladu
19.30 - Dnevnik (T)
20.05 - Čarolija 9., serija
21.10 - Latinica: Dajmo im pravo na sreću, 1. dio
22.10 - Latinica: Dajmo im pravo na sreću, 2. dio
22.45 - Vijesti
22.55 - Vijesti iz kulture
23.05 - Ljetni hit: Lovac, američki film
00.45 - Vijesti dana
00.50 - Put prema suncu, turski film
02.35 - CSI: Las Vegas 7., serija
03.20 - Zakon i red: Odjel za žrtve 7., serija
04.05 - Allo, allo 2. - humoristična serija
04.30 - Latinica: Dajmo im pravo na sreću
06.00 - Dvoboj strasti, serija

07.00 - TV vodič
07.50 - TV raspored
08.05 - Žutokljunac
09.00 - Grimmove bajke
09.25 - Tema tjedna
09.35 - Navrh jezika
09.45 - Kronika MDF Šibenik
10.15 - Dečko ili cura, serija za mlade
10.40 - Inspektor Montalbano, serija

12.25 - Joey 2., serija
12.50 - Simpsoni 14., serija
13.15 - Vijesti na Drugom
13.25 - Ljeto nam se vratilo...
14.10 - O.C. 1., serija
14.55 - Tree Hill 1., serija
15.40 - Vijesti na Drugom
15.47 - Šaptačica duhovima, serija
16.30 - Butterfield 8, američki film
18.00 - Mini-serija
19.10 - Corto Maltese, crtana serija
19.30 - Allo, allo 2. - humoristična serija
20.05 - CSI: Las Vegas 7., serija
20.50 - Luda kuća 1., TV serija
21.30 - Bitange i princeze 1., serija
22.10 - Vijesti na Drugom
22.15 - Sportske vijesti
22.25 - Zakon i red: Odjel za žrtve 7., serija
23.15 - C.S.I. Las Vegas 6. serija
00.00 - OZ 1., serija (12)
00.55 - Newyorški plavci 12., serija
01.40 - Ljeto nam se vratilo...
02.20 - Pregled programa za utorak

06.50 Ninja kornjače, crtana serija
07.10 Yu-Gi-Oh GX, crtana serija
07.40 Šaljivi kućni video
08.00 Cosby show, serija
09.00 Nova lova - TV igra
11.00 Ljubav i mržnja, serija
12.00 Vijesti
12.10 Oluja, serija
13.20 Bumerang, serija
14.20 Naša mala klinika, serija
15.30 Will i Grace, serija
16.30 Seinfeld, serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.20 Cosby show, serija
18.20 Bumerang, serija
19.15 Dnevnik Nove TV
19.50 Tema dana s Hloverkom
20.00 Naša mala klinika, serija
21.00 Kobno prestrojavanje, igrani film
22.40 Vijesti Nove TV
23.00 Sex inspektori, serija
00.00 Seinfeld, serija
00.30 Will i Grace, serija
01.00 Sve što znam o muškarcima, serija
01.20 Rodney, serija
01.50 Odjel za umorstva, igrani film
03.20 Zuhra light show, zabavna emisija
04.25 Kraj programa

07.10 Transformers Energon
07.30 Dodir s neba, fantastična drama (R)
08.20 Cobra 11, kriminalistička serija (R)
09.10 Deseta policijska, dramska serija
10.00 Princ iz Bel-Aira, humoristična serija (R)
10.30 Puna kuća, serija (R)
10.55 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
11.20 Sam svoj majstor, humoristična serija (R)
11.40 Bračne vode, humoristična serija (R)
12.10 Sudnica, show (R)
12.35 Ekkluziv, magazin (R)
13.15 Vijesti
13.25 Sanja: Jedite školjke za seksi boljke!, talk show
14.15 Dodir s neba, fantastična drama
15.05 Cobra 11, serija
15.55 Princ iz Bel-Aira, humoristična serija
16.20 Puna kuća, serija
16.45 Pod istim krovom, humoristična serija
17.10 Sam svoj majstor, humoristična serija
17.35 Bračne vode, serija
18.05 Sudnica, show
18.30 Vijesti
18.55 Eksploziv, magazin
19.15 Salto, zabavna emisija
20.00 CSI, serija
20.45 CSI: Miami, serija
21.35 Hladan čelik, film
23.15 Vijesti
23.30 Zakon braće, serija (dvije epizode) (R)
00.55 Doktori smrti, dokumentarno-kriminalistička serija (R)

**UTORAK
3.7.2007.**

06.45 - TV raspored
09.05 - Mali savjeti za poljo., emisija pod pokroviteljstvom
09.07 - Čarolija 9., serija
10.00 - Vijesti
10.10 - Knez i djevojka 1., serija
10.55 - Vijesti iz kulture
11.05 - Galapagos: Roden iz vatre
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Dvoboj strasti, serija
13.20 - Dramska serija
14.30 - Dokumentarna emisija

15.00 - Glazbena emisija
16.00 - Hrvatska danas
16.20 - Dan kada... Dan kada sam postao ubojica za upravljačem - priča o pokusnome vozaču
17.15 - Ljubav u zaleđu, serija
18.00 - Vijesti
18.15 - 30 u hladu
19.30 - Dnevnik (T)
20.05 - Čarolija 9., serija
21.05 - Fokus
22.20 - Vijesti
22.30 - Vijesti iz kulture
22.40 - Genetsko podrijetlo
Hrvata: Iranski utjecaji
23.15 - Ljetni hit: Martha, volimo te - britanski film
00.45 - Vijesti dana
00.50 - Ponoćna antologija: Talaye Sorkh, iranski film
02.25 - Dr. House 2., serija
03.10 - Hitna služba 12., serija
03.55 - Allo, allo 2. - humoristična serija
04.25 - Reprizni program
05.30 - Genetsko podrijetlo
Hrvata: Iranski utjecaji
06.00 - Dvoboj strasti, serija

07.00 - TV vodič
07.50 - TV raspored
08.05 - Žutokljunac
09.00 - Grimmove bajke
09.25 - Tema tjedna
09.35 - Pročitani
09.45 - Abeceda EU: A
10.00 - Dokumentarni film za mlade (EBU)
10.15 - Dečko ili cura, serija za mlade
10.40 - Inspektor Montalbano, serija
12.25 - Joey 2., humoristična serija
12.50 - Simpsoni 15., humoristična serija
13.15 - Vijesti na Drugom
13.25 - Ljeto nam se vratilo...
14.10 - O.C. 1., serija
14.55 - Tree Hill 1., serija
15.40 - Vijesti na Drugom
15.47 - Šaptačica duhovima, serija
16.30 - Blizanke Olsen: Izazov, američki film
18.00 - Mini-serija
19.10 - Corto Maltese, crtana serija
19.30 - Allo, allo 2. - humoristična serija
20.05 - Hitna služba 12., serija
20.50 - Luda kuća 1., TV serija
21.30 - Bitange i princeze 1., serija
22.10 - Vijesti na Drugom
22.15 - Sportske vijesti
22.25 - Dr. House 2., serija

23.15 - C.S.I. Las Vegas 6.
00.00 - OZ 1., serija
00.55 - Newyorški plavci 12.
01.40 - Ljeto nam se vratilo...
02.20 - Pregled programa za srijedu

06.50 Ninja kornjače
07.10 Yu-Gi-Oh GX, serija
07.40 Šaljivi kućni video
08.00 Cosby show, serija
09.00 Nova lova - TV igra
11.00 Ljubav i mržnja, serija
12.00 Vijesti
12.10 Oluja, serija
13.20 Bumerang, serija
14.20 Naša mala klinika, serija
15.30 Sve što znam o muškarcima, serija
16.00 Will i Grace, serija
16.30 Seinfeld, serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.20 Cosby show, serija
18.20 Bumerang, serija
19.15 Dnevnik Nove TV
19.50 Tema dana s Hloverkom
20.05 Naša mala klinika, serija
21.00 Honey, igrani film
22.40 Vijesti Nove TV
23.00 Sex inspektori, serija
23.50 Seinfeld, serija
00.20 Will i Grace, serija
00.50 Sve što znam o muškarcima, serija
01.20 Rodney, serija
01.40 Mudrost krokodila, film
03.20 Zuhra light show, zabavna emisija
04.20 Kraj programa

07.30 Transformers Energon
07.50 Dodir s neba, fantastična drama (R)
08.40 Cobra 11, serija (R)
09.30 Deseta policijska
10.20 Princ iz Bel-Aira, (R)
10.50 Puna kuća, serija (R)
11.15 Pod istim krovom, (R)
11.40 Sam svoj majstor, (R)
12.00 Bračne vode, humoristična serija (R)
12.30 Sudnica, show (R)
12.55 Exploziv, magazin (R)
13.15 Vijesti
13.25 Sanja: Je li batina iz raja izašla?, talk show
14.15 Dodir s neba, fantastična drama
15.05 Cobra 11, kriminalistička serija
15.55 Princ iz Bel-Aira, humoristična serija
16.20 Puna kuća, humoristična serija
16.45 Pod istim krovom, serija

17.10 Sam svoj majstor, serija
17.35 Bračne vode, serija
18.05 Sudnica, show
18.30 Vijesti
18.55 Exploziv, magazin
19.15 Salto, zabavna emisija
20.00 Bibin svijet, serija (dvije epizode)
21.10 Nadreality show
21.40 Mjenjačnica, zabavna emisija (dvije epizode)
23.25 Vatrene dečke, serija
00.20 Vijesti
00.35 Hladan čelik, igrani film, akcijski triler (R)

**SRIJEDA
4.7.2007.**

06.45 - TV raspored
09.05 - Syngenta - poljo. savjetnik, emisija pod pokroviteljstvom
09.07 - Čarolija 9., serija
10.00 - Vijesti
10.10 - Knez i djevojka 1.
11.05 - Galapagos: Otoci koji su promijenili svijet
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Dvoboj strasti, serija
13.20 - Dramska serija
14.30 - Dokumentarna emisija
15.00 - Glazbena emisija
16.00 - Hrvatska danas
16.15 - Dan kada... Dan kada je došao val - noćna mora u Bangniangu
17.15 - Ljubav u zaleđu, serija
18.00 - Vijesti
18.15 - 30 u hladu
19.15 - LOTO 7/39
19.30 - Dnevnik (T)
20.05 - Čarolija 9., serija
21.05 - Superpiramida, zabavni program
22.15 - Jelovnici izgubljenog vremena
22.40 - Vijesti
22.50 - Vijesti iz kulture
23.00 - Ljetni hit: Histerično sljepilo, američki film
00.40 - Vijesti dana
00.45 - Transfer
01.20 - Festivali filmovi: Jao, francuski film
03.00 - Allo, allo 2. - serija
03.30 - Dva brata i mladenka, američki film
04.55 - Dan kada... Dan kada je došao val - noćna mora u Bangniangu
05.50 - Skica za portret
06.00 - Dvoboj strasti, serija

07.00 - TV vodič
08.05 - Žutokljunac
09.00 - Grimmove bajke
09.25 - Tema tjedna
09.35 - Navrh jezika
09.45 - Kratki spoj
10.00 - Iznad crte
10.15 - Sjednica Hrvatskog sabora, prijenos
13.15 - Vijesti na Drugom
13.25 - Ljeto nam se vratilo...
14.10 - O.C. 1., serija
14.55 - Tree Hill 1., serija
15.40 - Vijesti na Drugom
15.47 - Šaptačica duhovima, serija
16.30 - Dva brata i mladenka, američki film
18.00 - Mini-serija
19.10 - Corto Maltese
19.30 - Allo, allo 2. - serija
20.05 - Atletika: IAAF GP Zagreb 2007., prijenos
22.20 - Vijesti na Drugom
22.25 - Sportske vijesti
22.35 - Luda kuća 1., TV serija
23.15 - Bitange i princeze 1.
23.55 - C.S.I. Las Vegas 6.
00.40 - OZ 1., serija
01.35 - Newyorški plavci 12.
02.20 - Ljeto nam se vratilo...
03.00 - Pregled programa za četvrtak

06.50 Ninja kornjače
07.10 Yu-Gi-Oh GX
07.40 Šaljivi kućni video
08.00 Cosby show, serija
09.00 Nova lova - TV igra
11.00 Ljubav i mržnja, serija
12.00 Vijesti
12.10 Oluja, serija
13.20 Bumerang, serija
14.20 Naša mala klinika, serija
15.30 Sve što znam o muškarcima, serija
16.00 Will i Grace, serija
16.30 Seinfeld, serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.15 TV prodaja
17.20 Cosby show, serija
18.20 Bumerang, serija
19.15 Dnevnik Nove TV
19.50 Tema dana s Hloverkom
20.05 Naša mala klinika, serija
21.00 Kviskoteka - SUPERFINALE, kviz
22.30 Vijesti Nove TV
22.50 Sex inspektori, serija
23.40 Seinfeld, serija
00.15 Novac, business magazin
00.40 Will i Grace, serija
01.15 Sve što znam o muškarcima, serija
01.40 Ništa zajedničko, serija
02.00 National geographic report
02.10 Honey, igrani film

03.40 Zuhra light show
04.40 Kraj programa

07.30 Transformers Energon
07.50 Dodir s neba, (R)
08.40 Cobra 11, serija (R)
09.30 Deseta policijska
10.20 Princ iz Bel-Aira, (R)
10.50 Puna kuća, serija (R)
11.15 Pod istim krovom, (R)
11.40 Sam svoj majstor, (R)
12.00 Bračne vode, (R)
12.30 Sudnica, show (R)
12.55 Exploziv, magazin (R)
13.15 Vijesti
13.25 Sanja: Život s one strane rešetaka, talk show
14.15 Dodir s neba, drama
15.05 Cobra 11, serija
15.55 Princ iz Bel-Aira
16.20 Puna kuća, serija
16.45 Pod istim krovom, serija
17.10 Sam svoj majstor, serija
17.35 Bračne vode, serija
18.05 Sudnica, show
18.30 Vijesti
18.55 Exploziv, magazin
19.15 Salto, zabavna emisija
20.00 CSI, serija
20.45 CSI: Miami, serija
21.35 Nestali, serija
22.20 Ubojiti nagon, kriminalistička serija
23.15 Vijesti
23.30 Bibin svijet, serija (dvije epizode) (R)
00.50 Vatrene dečke, serija (R)

**ČETVRTAK
5.7.2007.**

06.45 - TV raspored
09.05 - Čarolija 9., serija
10.00 - Vijesti
10.10 - Knez i djevojka 1.
11.05 - Galapagos: Sile promjene
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Dvoboj strasti, serija
13.20 - Dramska serija
14.30 - Dokumentarna emisija
15.00 - Glazbena emisija
16.15 - Dan kada... Dan kada sam pobjegla od svojeg vjenčanja - bijeg obećane mladenke
17.15 - Ljubav u zaleđu, serija
18.15 - 30 u hladu
19.30 - Dnevnik (T)
20.05 - Čarolija 9., serija
21.05 - Magazin
21.55 - Razmišljaj čulima - osjećaj razumom, 52. venecijanski bienale likovne umjetnosti

22.40 - Vijesti
22.50 - Vijesti iz kulture
23.00 - Ljetni hit: Tragovi
na duši, američki film
00.50 - Vijesti dana
00.55 - 24. dan, američki film
02.35 - CSI Miami 5., serija
03.20 - Monk 3., serija
04.05 - Allo, allo 3. - serija
04.30 - Reprizni program
05.20 - Razmišljaj čulima -
osjećaj razumom,
52. venecijanski bijenale
likovne umjetnosti

06.00 - Dvoboj strasti, serija
07.00 - TV vodič
07.50 - TV raspored
08.05 - Žutokljunac
09.00 - Grimmove bajke,
crtana serija
09.25 - Tema tjedna
09.35 - Kokice
09.45 - Abeceda EU: C
10.00 - Kako žive životinje
10.15 - Sjednica Hrvatskog
sabora, prijenos
13.15 - Vijesti na Drugom
13.25 - Ljeto nam se vratilo...
14.10 - O.C. 1., serija
14.55 - Tree Hill 1., serija
15.40 - Vijesti na Drugom
15.47 - Šaptačica duhovima,
serija
16.30 - Rimska avantura, film
18.00 - Mini-serija
19.10 - Corto Maltese,
crtana serija
19.30 - Allo, allo 3. - serija
20.05 - CSI: Miami 5., serija
20.50 - Luda kuća 1., TV serija
21.30 - Bitange i princeze 1.,
serija
22.10 - Vijesti na Drugom
22.15 - Sportske vijesti
22.25 - Monk 3., serija
23.15 - C.S.I. Las Vegas 6.
00.00 - OZ 1., serija
00.55 - Newyorški plavci 12.,
serija
01.40 - Ljeto nam se vratilo...
02.20 - Pregled programa
za petak

06.50 Ninja kornjače,
crtana serija
07.10 Yu-Gi-Oh GX
07.40 Šaljivi kućni video
08.00 Cosby show, serija
09.00 Nova lova - TV igra
11.00 Ljubav i mržnja, serija
12.00 Vijesti
12.10 Oluja, serija
13.20 Bumerang, serija
14.20 Naša mala klinika, serija

15.30 Sve što znam o
muškarcima, serija
16.00 Will I Grace, serija
16.30 Seinfeld, serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.20 Cosby show, serija
18.20 Bumerang, serija
19.15 Dnevnik Nove TV
19.50 Tema dana s Hloverkom
20.00 Naša mala klinika, serija
21.05 Ubijati predator, film
22.40 Vijesti Nove TV
23.00 Sex inspektori, serija
23.50 Seinfeld, serija
00.20 Will I Grace, serija
00.50 Sve što znam o
muškarcima, serija
01.20 Rodney, serija
01.40 Ratnici podzemlja, film
03.10 Zuhra light show,
zabavna emisija
04.10 Kraj programa

07.30 Transformers Energon
07.50 Dodir s neba, drama (R)
08.40 Cobra 11, serija (R)
09.30 Deseta policijska
10.20 Princ iz Bel- Aira,
humoristična serija (R)
10.50 Puna kuća, serija (R)
11.15 Pod istim krovom,
shumoristična serija (R)
11.40 Sam svoj majstor, (R)
12.00 Bračne vode,
humoristična serija (R)
12.30 Sudnica, show (R)
12.55 Eksploziv, magazin (R)
13.15 Vijesti
13.25 Sanja: Otišao po novine...
prije 10 godina!, talk show
14.15 Dodir s neba,
fantastična drama
15.05 Cobra 11,
kriminalistička serija
15.55 Princ iz Bel- Aira,
humoristična serija
16.20 Puna kuća,
humoristična serija
16.45 Pod istim krovom,
humoristična serija
17.10 Sam svoj majstor,
humoristična serija
17.35 Bračne vode,
humoristična serija
18.05 Sudnica, show
18.30 Vijesti
18.55 Eksploziv, magazin
19.15 Salto, zabavna emisija
20.00 Mijenjam ženu,
dokumentarna sapunica
(dvije epizode)
22.10 Smrtonosna struja,
igrani film, akcijski triler
23.45 Vijesti
00.00 CSI,
kriminalistička serija (R)
00.45 CSI: Miami,
kriminalistička serija (R)

TV TJEDNIK

Emisija na hrvatskom jeziku »TV Tjednik« na programu
YU ECO televizije emitira se petkom u 22,30. Repriza je nedjeljom u 10,30 sati.
E-mail: tvtjednik@yahoo.com

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 19 sati, na valovima
Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o hrvatskim manjinama i iseljeništvu »Glas domovine«, emitira se srijedom na programu
HRT1, u terminu od 16 sati.

HRVATSKA KRONIKA

Program o hrvatskoj nacionalnoj manjini u Mađarskoj na hrvatskom jeziku uz mađarski prijevod
emitira se srijedom s početkom u 12 i 30 sati na programu MTV 1.

PRIZMA

Emisija na hrvatskom jeziku »Prizma« emitira se nedjeljom na RTV2 u 16.30 sati.
E-mail emisije je: prizma@rtv.co.yu

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE PROGRAMSKA SHEMA ZA RADNE DANE:

18,00 – 19,00

- Najava programa
- Večernji dnevnik
- Agencijske vijesti iz zemlje
- Agencijske vijesti iz RH
- Kronologija
- Jezični savjetnik 'Govorimo hrvatski'

19,00 – 19,30

- Poetski predah
- 'Popularne melodije' – zabavna glazba (ponedjeljkom)
- 'Na valovima hrvatske glazbene tradicije' – narodna glazba (utorkom)
- 'Veliki majstori glazbe' – ozbiljna glazba (srijedom)
- 'Rock vremeplov' (četvrtkom)
- 'Minute za jazz' (petkom)

19,30 – 20,00

- 'Ususret Europi' (ponedjeljkom)
- 'Kulturna povijest' (utorkom)
- 'Putokazi' (srijedom)
- 'Iz hrvatske književne baštine' (četvrtkom)
- 'Kamo za vikend' (petkom)

20,00 – 20,30

- 'Aktualije' (ponedjeljkom)
- 'Gospodarski magazin' (utorkom)
- 'Otvoreni studio' (srijedom)
- 'Kultura četvrtkom' (četvrtkom)
- 'U društvu s mladima' (petkom)

20,30 – 21,00

- Glazba, izvanredne emisije (specijali, reportaže)
- Blic vijesti i odjava programa

PROGRAMSKA SHEMA ZA DANE VIKENDA:

Subota

- 18,00 Najava programa, Vijesti dana, glazba
- 19,00 'Vjerska emisija', duhovna glazba
- 20,00 'Razgovor s povodom', zabavna glazba
- 20,55 Odjava programa

Nedjelja

- 18,00 Najava programa, Vijesti dana
- 18,10 'Nedjeljni mozaik' (zanimljivosti, moda, Tjedni vodič)
- 19,30 'Priča za laku noć' – Dječja emisija
- 20,00 'Ljudi nizine'
- 20,30 Narodna glazba

Mali oglasi

Prodajem kuću u Starom Žedniku, u centru sela, 84 m², dvije sobe, kuhinja i kupatilo. Plac je dvije motike s postojećim objektima. Interesirati se na broj tel. 024/ 787 - 091 ili 063/ 808 - 7840.

Prodajem sliku »Krizanteme sa svijećom« 1990. autora Stipana Šabića (1928.-2003.), tehnika suhi pastel, dimenzije 67 x 47 cm, uokvirena 85 x 65 cm. Molimo javiti se na telefon 024/ 550 - 163.

Prodajem traktor Belarus tip MTZ 952, ravan most, proizveden 2005. godine, radio 330 sati. Informirati se na tel: 025/ 428 - 291 od 20-23 sati.

Izdajem apartmane na otoku Čiovu, pokraj Trogira. Tel: 063/ 716 - 1760

Prodajem šarplanince, štenad šampionskog podrijetla i odrasle ženke i mužjake izuzetnog eksterijera i karaktera. Tijekom cijele godine prodajem, Karan. Tel: 025/ 830 - 475 i 063/ 717 - 4888.

Prodajem staru kuću za rušenje, MZ »Novo selo«. Plac 340 m², Tel. 024/ 532 - 505.

Dajem u zakup lijep poslovni prostor u centru grada (35 četvornih metara) sastavljen iz dvije prostorije plus sanitarni čvor. Tel: 064/ 229 - 6773

Prodajem veliku dvosobnu kuću u Đurđinu, Matka Vukovića 20. s nusprostorijom, uz asfaltni put, na čošku. Čisto vlasništvo. Legalizirana gradnja. Pitati na telefon 064/ 239 - 0122, Tomica Crnković.

Nama je dovoljno da znate za nas...

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće

- Subotica, Karađordev put 2,

telefon (danonoćno): (024) 55-44-33

- Horgoš, Borisa Kidriča 7,

telefon (danonoćno): (024) 792-202

Raspored sprovoda i umrlice na

Internetu: www.funero.co.yu

e-mail: funero@funero.co.yu

Mogućnost odloženog plaćanja

Pretplatite se!

TUZEMSTVO

☐ 6 mjeseci — 800 dinara

☐ 1 godina — 1.500 dinara

Dostavite nam kopiju uplatnice i popunite adresu na koju želite da Vam stigne »Hrvatska riječ« svakog tjedna.

Hrvatska riječ

Ime i prezime:

Člaka i broj:

Mjesto i zemlja:

Telefon i e-mail:

Ovu nam razbjeznicu i uplatnicu pošaljite na adresu uredništva: NIU »Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica. Uplatu izvršiti na broj žiro računa 355-1023208-69

INOZEMSTVO

☐ 1 godina — 70 EUR.

SWIFT: VBUBCS22
VOJVODANSKA BANKA
AD MS TIL, SUBOTICA
IBAN: CS7335500000200292421
NIU Hrvatska riječ,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica.

Besplatni mali oglasi uz kupon iz »Hrvatske riječi«

Štovani čitatelji našeg i vašeg tjednika,

I dalje nastavljamo s objavljivanjem rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priloženi kupon koji ćemo objavljivati u svakom broju »Hrvatske riječi«.

Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

HRVATSKARIJEČ

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE
"URNA"
A.D.-d.o.o.

Trg žrtava fašizma br. 1

PREDUZEĆE ZA PRODAJU
POGREBNE OPREME
PREVOZ I CEREMONIJAL
SAHRANE

Tel.: 024/558-011

Cvečara:
Tel.: 024/557-130

Subotica-trans

SUBOTICA-TRANS obavljaštava cijenjene putnike na međunarodnoj autobusnoj liniji, Subotica – Zagreb,

važe cijene prijevoza s nizom pogodnosti:

- djeca do 6 godina voze se besplatno

- djeca od 6 do 12 godina imaju popust 50% (cijena povratne karte iznosi 1.225 din.)

- studenti uz prikaz studentske legitimacije (koje se dobije na autobusnoj stanici) uživaju popust od 20% (povratna karta je 3.332din., a u jednom smjeru 1.960 din.)

POPUSTI VAŽE ISKLJUČIVO ZA IZRAVNU LINIJU OD SUBOTICE DO ZAGREBA U OBA SMJERA I VAŽE 30 DANA.

VAŠ SUBOTICA-TRANS

agria

AGRIA D.O.O. SUBOTICA
PROIZVODNJA SIJAČICA I
REZERVNIH DIJELOVA
SUBOTICA, BARANJSKA 23
tel. i fax: 024-561-553
e-mail: agria@suonline.net

**Zlatna medalja
za kvalitetu 2005.**

Pravi izbor

www.tippnet.co.yu Tel.: 555-765 E-mail: support@tippnet.co.yu

BEOGRAD, 25. LIPNJA: OBLIJEŽEN DAN DRŽAVNOSTI REPUBLIKE HRVATSKE

FOTOGRAFIJA: ZVONIMIR SUDAREVIC